

"Vienybė Lietuvių"

IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... \$2.00
Europoje ir kitur..... \$3.00

Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo
laiko užsirašymo, ne nuo Naujų
Metų.

Apgerstinimų kainų klauskite
laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

"Vienybė Lietuvių"

THE LITHUANIAN WEEKLY
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK
Yearly subscription rate:
In the United States..... \$2.00
To Foreign Countries..... \$3.00

Advertising rates on application.
Address all communications to
publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 36.

Brooklyn, N. Y. 6 d. Rugsėjo (September) 1911m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVI.

LIETUVIŲ LAIKRAŠTININKŲ SUVAŽIAVIMAS.

Rugpjūčio 28, 29 ir 30 dienomis atsibuvo Serantone antrasis Amerikos lietuvių laikraštinių susivažiavimas, iš kurio nors paviršutiniškai išspūdziais, nors visai trumpai mes norime pasidalinti su savo skaitytojais. Prisipažįstame, kad mes čia jokiū būdu neįstengsime pilnai apsaityti susivažiavimo darbus. Tam reikės ilgesnio laiko ir platesnės vietos, nes šiemet laikraštinkai apėmė tokią plačią visuomenės dirvą, kad susivažiavimo tik vieni nutarimai bus gal dūsyk platesni, negu buvo pereitais metais; antra — pačių nutarimų gilesnis išaiškinimas apima toki didelį laikraštijos lauką, kad čionai darbo užtekty laikraščiams ir kritikai ne per vienus, bet per keletą metų... Taigi čia pasiganėdinsim tik trumpa peržvalga.

Šiemet laikraščių dalyvavo nominališkai ir praktiškai — aštuoni:

Tėvynė — redaktorius ir laikraščio atstovas V. K. Račkauskas.

Katalikas — redaktorius P. Brandukas ir leidėjo vietininkas S. Tananevičius.

Lietuva — redaktorius A. Lalis ir leidėjo vietininkas J. J. Hertmanavičius.

Darbininkų Viltis — redaktorius ir leidėjas V. Šliakys.

Vienybė Lietuvių — redaktorius J. O. Širvydas ir leidėjas J. J. Paukštis.

Laisvoji Mintis — redaktorius ir leidėjas atstovas Dr. J. Šliupas.

Dagis — redaktorius P. Brandukas.

Birutė ir All. Lit. Rundschau leidėjas ir redaktorius J. Vanagaitis (iš Prūsų Lietuvos).

Kaip matome dalyvavo visi didieji pirmieji laikraščiai. Nepasirodė tik kraštutiniai, kaip konservatyvų-atgaleivių, taip ir kairiųjų organai.

Malonu dar ir tas pažymėti, kad atsilankė ir kiti mūsų visuomenės žymesni veikėjai, kaip va: lietuvių augštesnių mokyklų grupelės atstovas A. Želvis, vidutinių mokyklų atstovas nuo Serantono High School studentų draugijos „Liepa“ — p-lė A. Grybūtė, „Kovos“ reporteris ir atstovas Philadelphijos Rašytojų Ratelio A. Žimontas, kolonizacijos pionierius A. Martusevičius, visuomenės veikėjas Dr. F. Matulaitis, publicistas J. Baniulis ir kiti.

Susivažiavimas dalinosi, kaip ir pernai, į du skyrius: leidėjų ir redaktorių bei visuomenės reikalų apsarstymui.

Visą susivažiavimo laiką tarpe delegatų ir atstovų viešpatavo nepaprastai pakilus ūpas; kiekvienas iš čia dalyvavusių įnešė daug minčių, ko reikia mūsų laikraštijos pakėlimui, kaip reikia išrišti tie ar kiti pribrendę mūsų visuomenės reikalai. Tolimesni aprašymai mūsų laikraščiuose ir protokolas parodys mūsų skaitytojams, kad laikraštinkai neveltui susivažiavo, neveltui dėjo triūsą ir aikvojo laiką. Nepalikta beveik nei vieno svarbiausio lietuvių amerikiečių reikalo, kad jo neapsvarstėms, kad nepajieškotų būdų, kaip tas ar kitas dalykas reikia išrišti. Išrinkta daugelis tam tikrų komisijų, sutverta ne vienas planas ir duota instrukcijos, kaip tas ar tas dalykas reikia vykinti. Žodžiu sakant, suvažiavimas gyvu siulu sumegzė darbus pereitojo suvažiavimo su šiometiniu, ir užbriežė platesnius planus ateičiai. Suvažiavimas atėjo daugelis telegramų ir laiškų su nurodymais įvairiose visuomenės reikalų srityse. Daug pagelbėjo ir laiškai, iš kurių suvažiavimas sėmė daug medžiagos svarstymui. Po draug patį suvažiavusie pasirodė gana prisiirgę visuomenės klausimuose, pasitiko vieni kitus, kaip seni draugai ir kaip vienos lietuvių kultūros armijos kareiviai. Ir po posėdžių, visi svečiai išsiskirstė su tokiu pat malonum ūpu, neįsiseidė viens kito jokiais nesuipratimais, bet įausdami, kad atliko, kaip mokėjo ir galėjo, savo tautos reikalus. Gaila, kad stoka vietos mus verčia palikti suvažiavimo darbų peržvalga į sekančius numerius. Mūsų visuomenės pamatys, kad ji neveltui laukė laikraštinių susivažiavimo, dėjo ant jo didelės viltis ir kaip ir ant kiekio mūsų parlamento miniaturoje dėjo visas mūsų kultūros pareigas. Šių vilčių mūsų laikraštinkai neapvylė.

Serantono lietuviams priguli nemaža garbė už rūpestingą surengimą šito susivažiavimo ir už aprūpinimą svečių su prieglauda, vaišinimais, dailia visiems svečiams surengta vakariene ir už nuosirdų jų pačių dalyvavimą suvažiavime. Mes tikimės, kad ir Chicago lietuvių su-

teiks ateinančiais metais tokią-pat drungną pastogę trečiajam laikraštinių susivažiavimui, tam mūsų tautos „parlamentui“ miniatiuroje.

Dabar tik, viengėniai, plačios Amerikos lietuvių piliečiai, nuo jūsų priguli susisipietimas prie darbo ir įvykinimas visų tų kultūros planų, kuriuos suvažiavę mūsų veikėjai šiemet užbriežė!

PERŽVALGA.

Iš laikraštinių susivažiavimo. Įžengiamajame straipsnyje paminėjome, kokie laikraščiai dalyvavo Serantono susivažiavime. Čia trumpai paminėsim suvažiavimo buvusią tvarką. — Posėdžių vedėjas išrinktas: pirmininku J. O. Širvydas, padėjėju V. K. Račkauskas, sekretorium A. Lalis, padėjėju J. J. Hertmanavičius, spaudos komisijon: K. Šliupas, A. Želvis. Delegatų buvo išviso 16. Atstovavo laikraščius 8. Seimas traukėsi tris dienas. Trečiasis suvažiavimas bus 1912 m. rudenio Chicagoje.

Iš nutarimų svarbojausi: 1) Apgarsinimų komisija išrinkta; ne teisingai apgarsinimai eis lauk. 2) Europos kelių pirkėjus prispaust delei neateiliginimo už kningas. 3) Išrinkta komisija sutaisyti Spaudos Dr. jos istatų. 4) Remti Prūsų lietuvių. 5) Išrinkta apšvietos komisija — įvedimui liaudies paskaitų ir kursų Amerikoje. 6) Išrinkta statistikos komisija. 7) Tautiškių reikalų fondas. 8) Nutarimas apie seną ir konkursus. 9) Nutarimas apie blaivystę. 10) Sutverta redaktorių ir rašytojų draugija. 11) Moterų ir vaikų literatūros skyrius ir tt. ir tt.

// Vanagaičio kelionė. Mums rašo p. Vanagaitis iš Serantono: „Rytoj (rugs. 2 d.) išvažiuoju į Shenandoah, Pa., kur yra prirenktos prakalbos ant šio nedėdienio. Išten važiuoju panedėly į Minersville, kur bus vakare prakalbos; utarninke išvažiuoju Pittsburghan, o 7 d. rugs. Clevelandan. Gi 9 d. tiesiai važiuoju Chicago, kur prašiau parengti prakalbas ant 10 d. š. m. Ketu likti Chicagoje kokias 6—8 dienas. Iš ten reikty apsilankyti į Collinsville ir į St. Louis“.

// Kiek surinkta „Saulės“ mokykloms. „Lietuva“ rašo, jog kuningai Tumas ir Olševskis Chicagoje surinkė \$4,163.42. Serantone per prakalbas „Saulės“ pasiuntiniai sakėsi jau turį suvirš \$6000.

// Pasidavė prigaut. Kuningai

Tumas ir Olševskis nepasirodė lietuvių laikraštinių susivažiavime nei prie tos progos surengtose prakalbose, nors buvo prisizadėję. Matomai juos suagitavo prie to neapgalvoto žingsnio Pennsylvanijos kuningai. Tuomi jie padarė nemažą klaidą.

// Žodis iš Petrausko. Mums rašo M. Petrauskas: „Parašykite retkarčiais pastovam Milano gyventojui, bus man labai smagu. Neapleiskite operos choro (čia brooklyniečiams patariama) ir bandykite „Birutę“, — tikrai pastatyte. Aš parašysiu mažai orkestrai „Birutę“, kad turėtute mažai išlaidų“. M. Petrausko dabar šioks adresas: Sign. M. Petrovsky, Corso Ventidue Marzo. 20. Milano, Italia.

IŠ VISUR.

× Jieško pavogtojo paveikslą. Iš Paryžiaus pasileido kelios dešimtys detektyvų visais Europos keliais jieškoti brangaus paveikslą „Mona Lisa“, kurį pereitą savaitę kažin kas iš Lovres muzėjaus paglemžė. Atkakliai tvirtinama, kad vagis su šituo brangintinu grobju išdūmęs Amerikon. Todel ypatingai dabojava visi Atlanto laivai; net New Yorko uosto valdžios ir detektyvai krečia visus, kas tik atvažiuoja su intariamu nešuliu. Tačiau gūvus vagilius iškiolei dar tesidžiaugia su savo grobju.

× Suėmė Anglijos šnipą. Leipzige policija areštavo anglą Stewart, nužvelgtą kaip politiška šnipą. O Plymouth, Anglijoje, neseniai suėmė net du šnipus vokiečių. Taigi abiejų šių šalių šnipai matomai viešingai lankosi pas kaimynus.

× Norėjo nužudyti popežiaus kapelioną. Agira, Sicilijoje, mišrių laikų kuningas Contessa sukrito prie altoriaus ir ėmė konvulsioje raičiotis ant žemės. Pasirodė, kad į mišrių vyną buvo indėta nuodų. Nuožvalga puolė ant bažnyčios zakrastijono Treputi, kurį tuojaus ir areštavo. Kuningas Contessa buvo popežiaus naminis kapelionas. Delko jis norėta nužudyti, dar tebėra slapta.

× Gresia karė. Jeigu neįvyks ši savaitė santarka tarpe Anglijos ir Vokietijos delei Marokos, tai gali būt kad Europa paregės vieną iš didžiausių šios gadynės karių. Vokiečiai mat pasijuto, kad ištikro bus jiems gėda, jeigu Francija ir Anglija taip mažai jiems paskiria žemės dabar išdaliname Marokoje. Todel pasiryžo savo vardą apginti. Karė įvyktų tarpe Vokietijos ir Fran-

cijos, bet ji intrauktų Angliją, o dar labjaus — Belgiją, kurios pasieniais susiremtų šitie dideli Europos priešai. Todel Belgija jau iš anksto tvarko savo kariuomenę, kad apginti savo rubežius nuo įsigriovimo susimušusių vokiečių ir francūjų.

× Meksikos ermyderiai. Progresistų partija, kaip ir reikėjo tikėtis, nominavo ateinantiems rinkimams už prezidentą, buvusį revoliucionierių vadą Francisco Madero. Staigu iškilo kitos partijos ir partijėlės, kurios stengiasi iškelti suirutę ir Maderos kandidatūrą nusmelkti. Progresistų konvencijon net atėjo telegrama nuo Maderos giminių, būk jie nenorį savo giminaičio Maderos už prezidentą. Bet čia išsiaiškino, kad telegrama buvo suklustuota. Jeigu su laiku konvencijos posėdis būtų buvęs ne uždaras, būtų sakoma įvykė joje didelės muštynės.

× Keleivių grįžimas. Paskutiniu laiku, iš 2,300 iškeliavusių Amerikon žmonių per Liepoją, grįžo atgal į Rusiją 1,200. Rusai tą priskaito amerikoniškų istatymų aštrumui ir bedarbėms.

× Tremia agitaciją prieš žydus. Kievos valdžios uždėjo areštą ant brošurėlės „Kūdikis kankintinis Andrius Juščinskis“, kurioje juodašimtis studentas Golubjev išdėsto, būk žydai vartoja krikščionių kraują ir būk jie Kievoje nužudę Juščinskį.

× Išveržia žydus. Į Londono „Jewish World“ rašo rusų korespondentas, jog Rusijoje juodašimčiai, Stolyfino paagituojami, visur ištuma laukan žydus pramonininkus. Esą atsitikimai, kad žydų neprileidžia prie kontraktų ir priima darbus patį valdžios agentai daug pigiau ir net su dideliais nuostoliais pačiai valdžiai.

× Riaušės del maisto. Francijoje iškilo riaušės delei pabrangusių gyvenimo produktų. Paryžiuje eina karšta agitacija. Ant vežimų plavėsuoja karūnėlės su parašais: „Šalin su maisto brangumu!“ St. Quentinoje išplėsta daugelis sankrovų. Donai mieste 2000 žmonių, daugiausiai moterų, surengė demonstracijas, kuriose nešiojo vėlukus su parašais: „Tegul bus sviestas po 30 sousų arba revoliucija!“ Keturioliosdešimt miestų sujudo demonstruoti.

× Kanados nuoganda. Vienas iš Kanados intekmingų dienraščių „Montreal Star“ apskelbė \$25,000 dovanų tam, kas suseks, jog Amerikos valdžia ir kapitalistai esą paskyrę 25 milijonus dolerių, kad su tais pinigais papirkti Kanados žmones, idant nubalsuotų priimti sutartį tarpe Kanados ir Amerikos delei liuso apsimainymo tavorais. Kanadiečiai bijosi, kad

tuomet Kanada netaptų prijungta prie Amerikos. Mūsų spanda iš tos baimės gardžiai juokiasi.

× Londono liaudis. Sulyg pastarojo šių metų suskaitymo Anglijos sostapilė Londonas turi 7,252,963 žmonių.

× Rengiasi užpulti Portugaliją. Portugalų kariuomenės komandierius gen. Bastos, pranešė savo ministerijai, jog didelė armija portugalų monarchistų esanti susisipietusi Galicijon, iškūr rengiasi su ginklais užpulti ant savo respublikos.

× Esperanto kongresas, kuris per penkias dienas Antwerpene laikė savo posėdžius, užsibaigė su iškilmingu balium. Visų šalių delegatai vilkėjo savo tautiskais kostiumais. Didelę garbę suteikė Esperanto kalbos išradėju, Dr. Liudvikui Zamenhof, kurį pasodino karieton ir 100 studentų pervežė savimi per gatves.

Iš Lietuvos.

Naujas laikraštis. Vilniuje nuo rugpjūčio 15 d. pradės eiti lenkų kalboje naujas laikraštis: „Savaitės Naujienos“. Laikraštis žada plačiai paliesti gyventojų reikalus.

Naujokų ėmimas 1911 metais. Karo ministeris indavė liepos 24 d. senatui naujokų sąrašą, pagal gubernijų ir apskričių. Sulyg to sąrašo, Vilniaus gub. šiemet paims 7,009 žmonių.

UKMERGĖ. Iš priežasties didelių karščių tankiai dega girios, kurias užkuria patį žmonės per savo neatsargumą. Vietomis išdegė dideli girios plotai. T.

PANEVĖŽYS. Mūsų Nevėžys kasmet po keletą žmonių gyvasčių prarija. Pavyzdžiui, šią vasarą jau tris žmonės prigėrė Nevėžyje besimaudydami: apie pusę berželio 19 metų vaikas — darbininkas, paskiaus liepos apie 20 d. žydas studentas Kelleris; o liepos 30 d. prigėrė Kabelių kaimo ūkininkas kokių 27 m. J. Aleliūnas. Pipiriukas.

ŠIMONIS, Ukmerg. pav. Delei didelės kaitros, Šimonių parapijoje pasklido dangelis pasiutusių šunų, ir jau kelis žmones apriejo. Ir apriejimai nenuėina gerai, nes žmonės tikėdami burtams, kreipjasi prie bobų — burtininkių, o ne prie tikro daktaro. Ir kas gi? Burtai, žinoma, nieko negelbsti ir ligoniai pasiunta. O mes visgi tikime burtams. Teisybė.

BUBLELIAI, Naum. pav. Liepos 4 d. aplankė Bublelių kaime valsčiaus vyresnybė An. Lokį ir

padarė kratą. Jieškojo A. L. tarnaitės. Matai, ji buvo neseniai pristojusi ir pirmą kartą, tai pas J. Tenai delei nepakenčiamų sąlygų turėjo pabėgti. Padavė ją teisman. Teismas ištėsinio. Minėta gi vyresnybė sustatė protokolą, kad A. L. neišdavęs tarnaitės. Bet kaip galėjo išduoti, kad ji senai išėjusi?

Mamos Vaikas.

PAKUONIS, Mariamp. pav. Du jaunu vyrų A. L. ir J. K. buvo apsiėmę (gruodžio mėn.) pavėžėti jauną merginą iš Garlevo į Pakuonį. Buvo naktis. Vaziuodami sumanė apdraskyti merginą, bet toji buvo stipri ir nepasidavė. Tada tie apilpė drabužius, laikrodį, pinigų ir ją nustumė nuo rogių. Mergina pasiskundė Prienų policijai. Abudu suėmė ir patupdė Kalvarijos kalėjimui, bet vienas J. K. pabėgo iš kalėjimo Aleksote. Neseniai A. L. buvo teisiamas ir nutėsis trims metams kalėjimo.

A. M.

SKUODAS, Tel. pav. Mūsų miestelis pagarsėjęs kortininkais, kurie lošia iš trijų kortų. Nevienas ir pakliuva į tas pinkles, palikdamas savo kruvinai uždirbtus skatikus. Lošikams matomai nebloggerai klojasi: praeitais metais gerėjosi, kad išlošę apie 4 tūkstančius rub. Valsčiaus ponai ir policija jų beveik neregi. Girdėjau, kad teisme jie esą lengviau baudžiami, negu pralošusieji žmonės.

Gyvūnas.

KRUOPJAI, Šiaulių pav. Parvažiuojant iš Žagarės ties Martiniškių kaimo gaudė koksai tai žmogus paršus, kuriuos girtuoklius išsivaidė. Jis prašė pravažiuojančius padėti sugauti. St. Š. ir J. P. padėjo sugauti, bet pirmasai sako: „Man nesutelpa į ratus visi, tai parvežkite ligi Kruopjų.“ Atvažiuo į Kruopjus, bet pirmasai nuvažiuo kiauurai. Šie, neturėdami kame padėti, atidavė paršiukus policijai. „Kieno bus — tas atsiimsis“ — atsakė policija. Netrukus pribuvo Martiniškių rusai ir sakosi, kad kas tai pravažiuodamas pavogęs paršus. Minėtuosius ūkininkus suėmė, tikslai palaukus paluosavo ligi teismo.

P. Miškinis.

SAKIAI, Suv. g. Pas mus jau po truputį praktikuojama ir pradėta vykdyti „Lietuvos ūkininko“ patarimas, kad šventadieniais pamaldos prasidėtų ir baigtųsi kiek anksčiau. Vietiniai mūsų kunigai jau dabar du nedeldieniu, būtent, berželio 25 d. ir rugpjūčio 6 d., visas pamaldas atliko apie 8—9 valandą išryto ir žmonės paleido namon.

Sakietis.

(„Liet. ūkininkas“.)

Paliepimas. Vilniaus policmeisteris įsakė antstoliams į 3 dienas apskelbti spaustuvų savininkams ir laikraščių redaktoriams, kad afišos ir visokie apgarsinimai, neperėję per policijos cenzūrą, nuo šio laiko neturi būti spausdinti; tokius apskelbimus turi išpradžios induoti policmeisterio kanceliarijon, kame bus gaunama pavelijimas, ir tik tuomet bus galima spausdinti laikraščius. Už įsakymo nepildymą kaltininkai bus baudžiami.

Laikraštis „Teatras“. Mūsų prašoma pranešti, kad laikraštis „Teatras“ žadės pasirodyti dėl tūlų priežasčių tik rugpjūčio m. Pirmą gi buvo žadėta pradėti nuo liepos m. Pirmas numeris atiduotas spaudon.

SAKIAI, ūgonų išvaymas.

Čia dažnai sustodavo pas girią čigonai. Žinoma, jie iš papratinio ir iš būdo kur tik gali, tai stengias, pavogti ir bestovėdami ant pievų nugaio miestui žolę. Neseniai keletas miestiečių nuėjo juos vyti; žinoma, prisidėjo ir policija; miestiečiai apsiginklavo basliais, kad turėjus įnagius. Iš girios gi jiems pagalbon atėjo keletas sargų. Kad ingązdinus čigonus pirmiausia šaudė, o paskum šoko lupti. Įsikaršėję gerokai sukirto į galvą vienai moteriškei, perkirto jai net arteriją ir da sužeidė vieną vyrą. Nors čigonai ir daro blėdžių, bet visgi vertėjo žmoniškėniū būdu priversti juos išvažiuoti nuo ganyklų, o ne su kuolais. Čigonai pasakojo, kad juos užpuolė cecilikai.

Sn.

Teismų ministeris paliepė, kad nuo rugpjūčio 1 d. visi pirkimo aktai ir sutartys, taip pat ir aktų bei sutarčių projektai turi būti rašomi tik ant aktinio poperiaus. Tai reikalaujama tam, kad visi tokie aktai ilgiau galėtų užsilikti, nes paprastas poperius greitai suplyšta ir sunyksta.

LINTUPJŲ dvare, Sven. pav. šiomis dienomis buvo medžioklė ant vilkų. Užmušta 5 vilkai.

LIEPOJUS. Neseniai iš Kuršo gubernatoriaus gauta pavelijimas Liepojuje nauja Lietuvii draugija inkurti. Iš laikraščių skaitytojams žinoma nevisai graži istorija su Lietuvii draugija ir mokykla Liepojuje. Kova tarp dvasiųjų ir svietiškių inteligentų, abelnai indomi mūsų kultūros istorijoj, užsibaigė čia visai bedievišku „bedievių“ naikinimu. Tuoj draugijos tvarka tapo lig pamatų išgraiuta.

Būrelis pergalėtų susispietė ir nutarė įsteigti naują Lietuvii centrą Liepojuje; prie draugijų žada prisidėti kuone visi vietiniai inteligentai; aukos gausiai dedamos, energijos daug; vienas iš veiklių lietuvių — Heinikas stato draugijai namą, kalbama apie būsimas viešas lekcijas, spektaklius, koncertus; draugija rengianti knygyną... Visi, tartum, nujaucia geru laiku gymus naujoji draugija...

Jureivis.

Iš jūros. Kapitonas garlaivio „Lituania“ (linija Liepojus-New York) lietuvis Stolpinas, Telš. pav. sausio 8 d. Vokiečių (Šiaurinėje) Juroje gelbėjo skęstantį laivą „Almut Chatarina“. Iš bangų ištraukta 7 žmonės. Neseniai Germanijos Imperatorius apdovanojo Stolpiną „Vokiečių Karūnos“ ordinu IV laipsnio.

Jureivis.

(„Liet. žinios“.)

SUMELIŠKĖS, Trakų apskr. Parapija čia maišytinė, bet lietuvių dauguma; baltarusiai, kurių čia yra įsimašę, nors namie kalba baltarusiškai, bet bijo save baltarusiais vadinti ir sakosi esą „poliakai“. Pažymėtina tikslai, kad patsai Sumeliškių miestelis yra, gal-būt, lietuviškiausias iš visų maišytų Vilniaus vyskupijos miestelių; miestelėnai susipratę lietuviai, už ką jie tikrai garbės ir pagyrimo verti.

J. Keleivis.

Derlius Kauno gub. Liepos 15 d. Kauno gub., anot mokesčių inspektoriaus surinktųjų žinių, jAVai taip išrodė. Kauno apskr., žieminiai jAVai — neblogini, vasarotai — apygeri, žolės — neblogini. Ežerėnų ap. žieminiai jAVai — apygeri, vasarotai — neblogini, žolės ir pievos — apygerės; Panevėžio ap. visi jAVai — neblogini; Resėnių ap., žieminiai

— apygeri, vasarotai — geri, žolės — neblogini; Telšių ap., žieminiai — neblogini, vasarotai — geri, žolės — neblogini; Šiaulių ap. — žieminiai — apygeri, vasarotai — neblogini, žolės — neblogini. Iš Ukmergės apskrities žinių nebuvo.

Parduodamas dvaras. Rugpjūčio 1 d. parduodamas Svitauniškių dvaras, Kauno ap. (netoli Kauno miesto), Vilniaus reformatu kolegijos savastis. Žemės apie 80 dešimtinių; kaina — 19,000 rub. Turgai buvo paskirti Vilniuje, kolegijos rūmuose, 12 val. dieną.

Stolypinas. Ministerių pirmininkas Stolypinas jau sugrįžo Peterburgan iš vasaros poilsio (viešėjo, kaip rašėme, savo dvare apie Kėdainius), ir prašėjo vėl pildyti savo pareigas.

Del choleros. Pradėjus žmonėms daugelyje Rusijos gubernijų ir miestų vėl sirgti cholera, Vilniaus miesto sanitarų komisija nutarė sustiprinti priežiūrą valymo namų kiemų, parduodamųjų mūgėse valgomųjų daiktų ir atidžiau sekti kiekvieną intarimąjį susirgimą viduriais.

Kauno pilis. Kaune, pas Neries krantą, netoli seminarijos bažnyčios stovi bebaigia irti senosios Kauno tvirtapilies mūrai, pastatyti dar XIV metašimtyje — kryžiuočių ar kunigaikščio Vytauto. Šiemet miestas pasirūpino bent kiek aptaisyti ir su laikyti tų senovės mūrų griovimą ir paskyrė tam tikslui 400 rub. Senovės pilimų vieta bent kiek apdailinta, bet daug dar reikia padaryti, kad apsaugojus tą brangią senovės apminklą.

Parduoda dvarus. Kauno apygardos teisme pardavinės šiuos dvarus: lapkričio 29 d. Vieros Vieriokinos dvarai: Apnariai ir Šuneliškiai, Kauno ap. Žemės 580 deš., banko skolos 35.100 rub. Gruodžio 6 d. grafičės M. O' Rourke dvarai: Kliučikas, Borkai ir Ferma, Kauno ap. Žemės 400 dešimtinių, banko skolos 10,000 rub. Pardavinės taip pat triobas ir gyvulius.

Pelnas iš Lietuvos miškų. Su lig valdiškai surinktų žinių 1909 metais vyriausybė gavo pelno iš jai priklausantių miškų: Vilniaus gub. 1,151,000 rublių; Kauno gub. daugiau, kaip 500,000 rub., ir Gardino gub. — 2,227,000 rublių. Gryno pelno iš Gardino gub. prekybos miškų vyriausybė gavo 1,892,000 rub.

DATNUVA, Kauno ap. Naktį rugpjūčio 1 d., špitolėje kilo ugnelė, kuri persimetė netrukus ir ant bažnyčios ir Vildės malūno. Pasidarbavus ugnagesiams dvarininko Štrautmano ir nuo geležinkelio, gaisras numalšinta apie 8 val. rytą. Špitolė sudegė su visais zakrastijono daiktais ir baldais. Bažnyčia labai apdegė, sudegė būtent: stogas, langai, durys ir visa, kas buvo presbiterijoje iš medžio, didysai altorius ir t. t. Apdegė ir abu bokštai, varpai nukrito žemėn. Graži Datnuvos bažnyčia pastatyta dar 1773 m. tėvų bernardinų.

Miškų gaisrai. Ukmergės apskrityje, Lukėnų apylinkėje, dega miškai ir durpės; gaisras apėmęs, anot „S. Z. T.“ apie 200 dešimtinių ploto. Ugnelė įsivariusi žemėn taip giliai į medžių šaknis, kad miškas griūna, kaip pakirstas ir gesinti sunku. Taip pat dega miškai apie Radviliškį, Šiaulių ap.

KULIAI, Telšių apskr. Iš didelių kaitros išdžiūvo daugelis šulnių ir kudrų. Nėra kur linų merkti. Atsigerti, valgyti išvirtų, prisieina jieškoti vandens už pusvaršio ir toliau. Labjauisiai vargas su gyvuliais, dabar delei vandens trukumo, o toliau bus vargas su pašaru. Dobilų, šieno vos trečdalis pripjauta. Vasarotus menkas, gerai kad išduos 3 — 4 grūdą. Delei pašaro trukumo pigiai gyvuliai parduoti. Iš didelės kaitros miškuose prisieina begaliniai daug drugių (Liparis monacha), eglų naikintojų. Einant per mišką rankomis prisieina skinti sau taką. Matyt visi eglėnai žus.

Kulys.

VARŠAVA. Nemaža čia yra lietuvių visokio luomo, tik visi jie labai išsiskirstę. Intelektualai šalinasi nuo darbininkų bei amatninkų, pilnai pasidavę in tekmei lenkų, tikriau sakant, lenkių. Taigi ir vasarą, kuomet visi, kas gyvas, kiekviena liuosėse, ir gražesne valandėle pašnau doja, kad išvažiuos kur į girias, pakvėpuoti sodžiaus oru miesto apylinkėse, kad visi rengia gegužines, lietuvių gegužinės niekuomet neužtiksi. Mat, lietuviai inteligentai, kurie privalytų tuo rūpintis, smagiai žaidžia sau su lenkėmis, jieškančiomis sau vyrų. Ir suranda, nes veik visi varšviškiai lietuviai inteligentai vedasi žmonas lenkes. Kiti susilaukė jau dviejų, trijų, penkių ir daugiau vaikelių ir ne vienas jų net nesupranta tėvo kalbos, nors nešioja pavardę, kur baigiasi ant... is! Net liūdina žiūrėti į Varšavos lietuvių inteligentų šeimynas!

Valdininkas.

SUBAČIUS, Kuršo gub. Čia žmonės rugius jau nupjovė. Rugiai šiemet menkesni, negu pernai. Vasarotus gana geras, ypač miežiai, žirniai, kad tik pavyktų gerai suimti nuo laukų. Lietaus seniai nėra; giedra ir karštis. Daugely vietų serga gyvuliai ir gaišta, o ypač kiaulės.

(„Viltis“.)

KUPIŠKIS, Ukmergės ap. Apie Kupiškį daugelis kaimų dalinasi į vienkiemus. Pagirtinas tai daiktas, bet negera tai, kad kol neaperskelia žemių, pūdymas stovi neapdirbtas. Matininkas gi daugelyj kaimų atvažiuoja (kaip išpuola paeiliui) per pačių rugių sėją, arba kad kiek ir anksčiau; taip kad žemė pasidalinus reikia dar apdirbti, ir tik paskiau sėti jAVai. Vėlai sėti rugiai ar kviečiai mažesnį duoda vaisių. Ar negeriau būtų, kad kiekvienas apdirbinėtų savo ruožą, tai pasidalinus tuojau būtų galima sėti.

Petras Balys.

VILKAVIŠKIS. Mūsų apylinkėje pasklido daug padegėlių, kurių daugelis yra netikri padegėliai, bet apgavikai, kurie keliančia tik išnaudodami žmones. Žmonės patyrė, kad toki padegėliai, prisirinkę visokių dovanų į miestą parduoti. P. Nemūras.

(„Šaltinis“.)

IŠ LATVIJOS.

Streikai Rygoje. Akmenų skaldytojų ir tašytojų streikas nenusidavė, nes darbdaviai pasakė, kad darbininkų reikalus jo kiu būdu neužgančdysia. Taip pat maliorių streikas nepasisekė; nes liko į vietą streikuojančių iš kitur pakviesti malioriai; blogai atsiliepė į visus streikininkus. Stulpų gat. dėžių Kapla—nau fabrike paliovė streikavę labai mažai laimėję.

Ilgos pilkos. Labai netikės

papratinas Rygos mergaičių ir moterų savo skriblius su ilgoms pilkoms prisimeigti. Aną dieną bažnyčioje bebuvant, ir pradėjus žmonėms spautis ir grūstis, prisispaudė prie manęs jauna mergaitė ir su savo skriblio spilka perdrėskė man veidą. Gerai, kad nors į akį nepataikė, tai rods but turėjus mane akla vadžioti... Su toms skriblių pilkoms atsargiau reikia būti; bet kokiams baloms tas jų ilgumas?

Sveikutis.

(„Rygos Naujienos“.)

Raudondauguvio parapijinėje mokykloje šiemet ketinama visų tautų vaikams išguldinėti taipogi ir jų prigimtą kalbą. Lietuvii vaikams bus du kart per savaitę išguldoma jų prigimtoji kalba.

Vieton metusių darbą Rygos latvių murininkai partraukia prie statymo darbų keletą šintų rusų, kurie šiomis dienomis stoja jau kai-kur prie darbo.

Mažutį krokodilą. 29 liepos sugavo Dauguvoje prie medinio tilto. Šis šiltųjų šalių svetis regis bus atvežtas čia garlaivių su dažyliu medžiais.

Mintauja. Įvesta ant didesniųjų Mintaujos gatvių gazo apšvietimas. Vietinis poliemeisteris paskyrė šeštadieniais, nedėdieniais ir pirmadieniais tam tikrus patrulius apvaikštinėti miestą ir suimnėti visus pasigėrėlius-truksmadarius, svirinėjančius po miestą, išsigulėti šaltoje. Gal taip sumažės pasigėrėlių skaitlius.

Latviai Lietuvoje. Nekuris kelis po Lietuvą aprašo „Rig. Av.“ latvių padėjimą Lietuvoje ir pripažįsta, kad latvių nuomininkų, pusininkų ir amatininkų padėjimas čia esąs daug geresnis, negu pas save Baltijoje. Todel latvių skaitlius Lietuvoje kasmet didinas.

SUBAČIUS, Kuršo gub. Neseniai Dvinsko ligonbutyje pasimirė širdies liga subatietis ūkininkas Juozapas (Izidorius Red.) Masiulis 38 m. amžiaus. A. a. velionis paliko subatietiams daug atminties apie save. Jis čia buvo viens iš uoliausių lietuvių veikėjų, rengėjas lietuvių vakarų ir gabiausias artistas — lošdavo sunkiausias roles. Pats ir parašė teatrui juokų komediją iš sodiečių gyvenimo „Tris pielos“. Veikalėlis buvo jau ir loštas, tik dar nespausdintas.

— 24 liepos čia buvo surengtas latvių apšvietos draugijos vakaras. Vakare dalyvavo ir choras iš 30 žmonių. Pažymėtina tas, kad dainuotojai ir dainuotojos buvo latviai, o choro vedėjas lietuvis J. Sarkanbiksis. Buvo padainuota keletas lietuviškų ir 3 latviškos dainos.

A. Brakauskas.

Kuršo krašte nuo kaitrų išdžiūvo prūdai ir kai-kurie šaltiniai. Žieminiai jAVai neblogini, vietomis visai geri. Taipogi ir vasarotus. Tikslai šiaudai nuo kaitros nepaauge; nugėlto ir bulvių virkšėios. Sodnuose daug vaisių, o bitės prisinešė daug gero medaus. Tikslai miškuose beveik nėra uogų ir grybų.

(„Rygos Garsas“.)

IŠ SKOTIJOS.

Glengarnock. Labai suerzino mūsų peštukus patilpusi „V. L.“ korespondencija, kurioje Pinavyjas teisingai aprašydamas jų rengiamuosius „večiorus“, — kurie ištikrųjų niekuo kitu ir negalima pavadinti kaip peštynių li-

du, — tvirkina mūsų žmones. Už pagarsinimą jų peštynių visuomenei, jie dabar pyksta ir jieškotų, katrie rašinėja. Bet peštis nesiliauna. Aš patarčiau, užnot pykti ir gązdinti korespondentus užmušimu (o jų visgi nežino, tik kabinejasi prie ypatų iš kurių gauna į nosį), verčiau paliautų peštis, sudraustų ir suvaldytų keletą peštukų, ir viskas bus gerai. Kas svarbiausia, tai reikia paliauti nešus alų į tokius „večiorus“, nes tas alus daugiausiai ir gimdo peštynes. Bet tas jokių būdu nepametama, nes ir pasirodžius tai žinutei, kiek buvo „večiorų“, visuose pešėsi. Taigi kam jieškoti rašytojų? kam juos gązdinti? geriaus taip susitvarkyti, kad nebūtų ko rašyti apie blogumus.

Korespondentų, vyručiai, ne išgązdysit, ir jų nesuseksit, nei atspėsit, nes jie jus nebijo.

Nebijąs.

IŠ KANADOS.

Toronto, Ont. Šitas miestas guli pakrantėje ežero Lake Ontario; apgyventas daugiausiai anglais. Lietuvių čionais nedidelis būrelis, bet apšvietimas labai žemai stovi. Daugiausiai lietuvių pribūna iš Anglijos. Atvažiuoja ir iš Suvienytų Valstijų, bet daugiausiai tokių, kurie pačias pametę, o su antromis apsiveda. Panašus atsitikimas buvo ir mūsų mieste. Pribuvo čionais Juozas Isoda iš Suvienytų Valstijų; sakėsi, esąs neženotas. Todel nuvažiavęs į Hamiltoną ir apsigėdė su Tekle Matukiute; potam sugrįžo į Torontą; bet čionai atsirado pažįstamų, kurie žinojo, jo gei įsiai ženotas ir turi moterį Brooklyn; potam dažinojo jo moteris ir nabagą suareštavojo. Rugpjūčio 18 d. buvo teismas, kuris už antrą šlubą pasiuntė minėtą lietuvį į kalėjimą prie sunkių darbų ant vienių metų. Dėlto vertėtų merginoms pirmiaus ištirti tokius kavalierius, idant neapsigautumėt ir neimpul-tumėt į vargus, kaip daugeliui atsitinka.

Žinantis.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

Mokulų Naujėna, Senap. apskr. Suv. gub. — Liepos 26 d. pas ūkin. Petrą Popierą buvo lietuviškas vakaras; vaidinta 3 veiksmų komedija „Tris Mylimos“, ir 1 veiksmė kom. „Tik niekam nesakyk“. Veikėjai atliko roles kuogeriausiai. Po vaidinimų buvo tautiški šokiai ir lekiančioji krasa. Iš miesto ir aplinkinių kaimų buvo apsiėiai publikos, kuri tapo labai užgančdinta. — Mūsų kaimiečiai vis labiau pradeda mylėti teatrus.

SASNAVA, Suv. gub. Šitas kampas pagarsėjo atsiradimu „stebuklų“, kurių priežasčia yra senmergė Agn. Bartuškiutė, kuriai būk apsiėiškusi šv. Panelė ir liepusi nešioti palaidus plaukus ir prisakius pastatyti naują bažnyčią, nes ji neturinti kur gyvent, kadangi iš Čenstochovos baigianti kraustyti. Lengvatikiai eina iš visų kraštų; geria ir prausiasi vandeniu iš duobės, maišytu su arklių mėšlu ir būčiuoja berželį ant kapinyno. Kun. Česna tuos plepalus užtvirtino ir sako, kad jam ant naujos bažnyčios plauks aukos iš visų šalei. Kada gi mūsų liaudis nusikratys tamsumą? Ar dar negana mus pamokino Gertėvaldas ir Griška-budis?..

A. A. P.

VISUOTINIS MOKSLO
DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS.

(Užbaiga.)

Trečias L. M. Dr. posėdis prasidėjo nuo Draugijos Valdybos rinkimo. Į valdybą tolesniam laikui išrinkta šie žmonės: Dr. Jonas Basanavičius, J. Vileišis, dr. A. Vileišis, J. Kairiūkštis, J. Žemaitis, A. Smetona, dr. J. Šlapelis, M. Biržiška ir J. Balčikonis (vietoje išrinkto, bet atsisakiusio St. Šilingo).

Toliau Draugijos Valdybą pranešė apie Mokslo ir Dailės Dr. Namų sumanymo vykinimą. Buvo pranešta, kad išrinktoji to sumanymo vykinimui komisija visų pirma rūpinosi surasti tinkamą namams vietą. Vieta atsitikė patogi ir prieinama, bet kadangi Draugijos Valdyba nebuvo ingaliota pirkti kokią nors vietą, tai minėtasis plotas ir nebuvo nupirktas.

Pranešimas buvo užbaigtas pagėdavimu, kad Visuotinis M. Dr. Susirinkimas savo Valdybą pirkti tinkamą namams vietą.

Po keleto susirinkimų duotų paaiškinimų, kurių kai kurie iš narių pagėdavo, visas susirinkimas vienbalsiai nutaria ingalioti valdybą pirkti tiems namams plotą.

Paskui J. Basanavičius klausia susirinkusių patarimo — kokio būdu ir iš kokių šaltinių surasti lėšų tų namų statymui. N. N. sako, kad paskatinti prie didesnių aukų, tai reikia taip padaryti: kas aukos 500 rb., tai turi būti nupirktos marmulinės lentos ir ant jų aukso raidėmis išrašinėti aukotojų vardai. Smilga pataria komitetui atkreipti akį į banką, su kurio pagalba galima kartais lengvai namus ingyti. Palukaitis, pataria steigti visuose miestuose ir miesteliuose komitetėlius aukų rinkimui. Bagdonavičius — sumanė rinkimui aukų rinkti naują komisiją prie L. M. D. Komiteto. Jonynas sako, kad reikalinga, jog prie L. M. D. ir komitetą ineitų patarėjai žinovai ir kad reikalinga išgauti vyriausybės leidimą namų statymui ir aukų rinkimui. Basanavičius, Kriaučiūnas ir Žmuidzinavičius prirodinėjo, kad visa tai tuo tarpu nereikalinga. Rimka taipgi sako, kad uždėjimas tokių ypatingų pareigų L. M. D. Komiteto dabar be reikalingas ir pataria tik išreikšti pagėdavimą, idant L. M. D. Komitetas išleistų tam tikrą brošiūrėlę paaiškinančią tų namų naudingumą ir reikalingumą ir paskleistų ją kuoplačiu po žmones.

Nutarta palikti pačiai valdybai atiduoti ant valios visu tuomi rūpintis.

E. Vileišienė pataria da kreiptis į esančią Peterburge Labdarių Draugiją su prašymu paaukoti savo turtą L. Mokslo ir Dailės Draugijai namams.

Potam M. Šalčius skaito referatą ant tėmos: Laurynas Ivinskis lietuvių mokyklos pionierius (referato turinys bus atspausdintas „L. Ž.“).

Po referatui P. Kriaučiūnas pabrėžė da Ivinskio žodyno svarbumą. Jis bevažinėdamas po Žemaitiją rado to žodyno tik vieną dalį, būtent raidę „S.“ Iš to jis sprendžia, kad tas žodynas turėjo būti parašytas bent iki tai raidės. Kadangi tas žodynas, kaip galima spręsti iš tos raidės, labai platus ir turi didelę svarbą, nes rašytas iš gyvos žmonių kalbos (kas visiškai matyti iš Ugianskio laiško, rašyto L. Ivinskiui), ir lietuvių kalba būtų labai didelė nauda, jei būtų galima surasti to žodyno ir kitas dalis. Tai sujieškoti geriausiai galėtų ku-

ningai ir mokytojai, gyvenusieji apie tas vietas, kur Ivinskis gyveno, būtent apie Rietavą, Plungę. Taip pat didelę svarbą turi ir Ivinskio surinkti mįsliai ir priežodžiai.

Seka Vidūno referatas „Tikybės prasmė žmogaus auginime“. Publika klausia jo su nepaprasta atidžia ir po paskaitos ginčytis niekas neužsiima. Seka A. Voldemaro referatas: „Politiškosios teorijos Lietuvoje XI ir XII šimtamečiuose“. Bet pirma jis, kaip ir stato klausimą, ar verta jam, kaip mokslinei, skaityti savo referatą, kadangi paskaitos M. D-jos taip betvarkiai vedamos ir vargu ar suprantama publika grynąjį mokslą. Po to tik pereina prie paskaitos, bet paminėjęs senovės tautų legendas šiam klausime, taip ir neprieina prie pastatytojo klausimo apie „Politiškąsias teorijas Lietuvoje XV ir XII šimtmet.“ Jam pabaigus turėjo prasidėti ginčai, bet esant laikui, paleidžiama pietų.

(Pertrauka.)

II.

Po pertraukai pirmininkas J. Basanavičius praneša, kad M. Dr-jos posėdžiai pasibaigę rytoj (15 d.) apie 2 valandą dienos ir kad nebus skaitoma 2 referata: d-ro Gaigalačio „Apie Prūsų Lietuvos senovės raštus“ ir d-ro S. Matulaičio „Historija Lietuvos kultūros“, kadangi pirmasis prelegentas priverstas buvo išvažiuoti giliai į Vokietiją, o antrasis neprisirėngė.

Seka p. A. Janulaitis referatas „Apie baudžiavos panaikinimą“. Po referatui ima žodį p. S. Matulaitis. Jis sako, prelegentas nepilnai nupiešęs biurokratų prisidėjimą prie baudžiavos panaikinimo, taip pat bajorijos liberalizmą Vilniaus universiteto laiku. P. Kuzma po to padaro pastebėjimą prie „čyžės“ įvedimo Lietuvoje. Janulaitis trumpai atsako oponentams ir seka referatas p. S. Matulaičio apie Liublino Uniją. (Taip pat bus atspausdintas „L. Ž.“). Jam perskaičius, siūlo loma ginčai, bet niekam nepanorėjus, apskelbiama pertrauka 10 minučių.

Atnaujinus posėdžius pirmininkas dr. Basanavičius siūlo pradėti ginčus apie p. Čiurlionienės paskaitą (vakarykščią) ir p. Voldemaro. Pats Basanavičius atsako p. Vol-rui ant prikišimo M. Dr-jos komitetui kaslink betvarkės paskaitų vedime, kad toji betvarkė atsitiko iš valdžios priežasties, laiku nedavusios paskaitoms leidimo. Ir po to prašo p. Vol-ro paaiškinti savo užmetimą publikai mokslo profanaciją (būk publika mokslo nesuprantanti).

P. Voldemaras sakosi neuosias paaiškinimo, kadangi jis tą užmetimą padarė tik vienai daliai publikos ir jai dabar esant susirinkime nepatogu jam aiškinti.

Toliau žodis duodamas p. Jonynui. P. Jonas stebisi, kaip Vol-ras užvardijimu referato žadėjo daug pasakyti ir tiek mažai tepasakė. Referatą tą geriau būtų pavadinus „Apie teorijas pažėjimo lietuvių tautos“ ir plačiau nurodą p. Vol-ro paklydimus.

P. Vol-ras atsako, kad ne jo kaltė yra, jog publika daugiau nuo jo laukė, negu jis norėjo pasakyti ir prelegentas ir oponentas išsiduoda į smulkmenas, kurios publikai suvis nėra žingeidžios, ir pirmininkas todėl sustabdo ginčus.

Pereinama prie p. Čiurlionienės paskaitos apie Lietuvių kalbos stovį. Pati prelegentė perskaito iš naujo savo rezoliuciją apie įsteigimą prie M. Dr-jos filologų komisijos, kuri būtų autoritetu

mokykloms ir spaudai ir prašo pirmininko patatyti tą rezoliuciją balsavimui. Bet žodį ima p. Vidūnas. Susirinkimas ūmai nutyla. p. Vidūnas, sako, negalys praleisti vakarykščios p. Voldemaro kalbos po p. Čiurlionienės paskaitos, kad nereikia mums jau taip bijotis intekmės svetimų kalbų ir mūsų kalbą. Tuomi būtų sugriauta ne tik lietuvių kalba, bet lietuvių siela ir mintijimo būdas, kuris apsirėškia geriausiai jų kalboje. Pavyzdžiui paima patį p. Voldemarą. Jis, sako, kalba lietuviškais žodžiais, bet jis (Vidūnas) negali suprasti. Po to p. Smetona pritaria sumanymui Čiurlionienės. Po jo p. Vol-ras, neprieštarauja p. Vidūnui, bet ima griauti patį sumanymą, kadangi tos filologų komisijos gali niekas neklausyti. Geriau esą būtų spaudoje sergėti kalbą, kaip tai daro „Viltis“ savo skyrimu „kalbos dalykai“. Po jo D. Šidlauskis pabrėžia reikalingumą ir kuogreičiau išdirbti mūsų rašybą, nes štoliai latviai, pametę gotiką, žada priimti mūsų rašybą. Po jo Stankūnas atsako p. Vol-rui, kad jis nesupranta tiesiai, kaip gali p. Voldemaras tvirtinti, kad niekas neklausys, jei ji bus M. Dr-jos autoritetu. Po jo p. P. Mašiotas ir J. Damijonaitis sako, kad norint susilaikyti mokyklai ir mokytojams gerų vadovėlių, reikėtų sudaryti toji komisija.

Pati p. Čiurlionienė formuluoja visų kalbas ir prašo dar kartą pastatyti balsavimui. Bet dar žodžio prašo p. Juškytė, p. Jakučionis ir dr. Bagdonavičius. P. Juškytė neva kalba prie dalyko, bet išties išsiduoda į lietuvių kalbos išguldinėjimą mokyklose. P. Jakučionis — prašo būtinai priimti p-nios Čiurlionienės sumanymą, kad neklaidins daugiau vaikų įvairiomis kiekvieno vadovėlio rašybmis. — D-ras Bagdonavičius to pat prašo, kad neturėjus tiek kėblumo rašytojams ir gėdos prieš svetintaučius.

Klausiami, antgalo, pavieniai esantieji susirinkime kalbos žinovai: pp. Šlapelis, Kriaučiūnas, Būga, Balčikonis ir Smetona. Jie visi pripažįsta reikalingumą tos komisijos.

Po tam nutarta užraukti ginčus ir perskaityta šiokia rezoliucija: „L. M. D-jos visuotinis susirinkimas pripažįsta reikalingu sudaryti prie M. D-jos kalbos išsivystymo komisiją ir jai pavesti rūpintis kalbos dalykais, kuriais galėtų naudotis mokyklos ir spauda.“ Susirinkimas priima šitą sumanymą.

Toliau apgarsina mokytojų sekcijos nutarimą pasiūlyti visuotinam susirinkimui papildyti komisijos vadovėlių fondo šiuos asmenis išrinkti: p. J. Vokietaitį, p. S. Čiurlionienę, o kandidatais p. J. Burbą, p. M. Šalčių, p. J. Palukaitį ir p. A. Kasakaitį.

Ir pavesta jiems pirmjansiai pasirūpinti skaitymo kniga II ir III mokyklos skyriui, o paskui Tautiniam pašymo vadovėliui. Tautiniam susirinkimas patvirtina ir 14-ios d. posėdis pasibaigia.

28. VII. Posėdis atidaryta 11 val. ryto, pirmininkaujant d-rui Basanavičiui. Padavęs dienotvarkę, pirmininkas praneša, kad delei įvairių priežasčių nebūsią skaitomi šie referatai: d-ro Matulaičio — „Reformacija Lietuvoje“, „Katalikų tikybos atgijimas“, Martyno Yčo — „Reformų parapijų savyvalda Lietuvoje ir jos kultūrinė reikšmė“, d-ro Gaigalačio — „Apie seniausius lietuvių raštijos paminklus Prūsų Lietuvoje“. Pereinama prie svarstymo pirmojo dienotvarkės punkto:

1. Apie Draugijos įstatų patai-

symą. A. Janulaitis praneša apie kilusį dar užpėnai sumanymą pataisyti kai-kuriuos įstatų paragrafus: vienus pakeisti, kitus visiškai atmesti, kaip negyvą literą; kitur dar šitą pridėti ir paaiškinti. Visa daugiausiai formališko turinio. Pažymėtinas sumanymas pakelti nario mokesį nuo 3 ligi 5 rub metams. Diskusijoje paaiškėjo, jog įstatų pataisymas nėra reikalingas, nes ir seniems įstatams esant Draugija gali normaliai plėtotis ir augti. Sulig gi metinio narių mokesčio, tai buvo pripažinta, jog jo pakėlimas galėtų tik sumažinti narių skaitlių ir todėl nutarta palikti buvusį mokesį (3 rub.); kas-gi išgali mokėti daugiau — tai Draugija su dėkingumu priima.

Toliau pirmininkas išreiškė savo norą, idant susirinkimas pripažintų reikalingu išdirbti tam tikrą Draugijos reguliaviną ir pavestų tą dalyką Valdybos rūšiniui. Susirinkimas vienok tų sumanymą atmetė.

2. Įvairūs paklausimai ir sumanymai. Visų-pirma A. Janulaitis įneša du sumanymus: a) sulig nurodymo laiko būsimiems Mokslo Draugijos visuotiniams susirinkimams ir b) sulig tikslesnio ir parankesnio paskaitų sutvarkymo.

Visų pripažinta, jog kur-kas geriau būtų, idant tolimesniais metais visuotinieji Draugijos susirinkimai būtų skiriami kiek anksčiau, geriausiai tarp 10—20 berželio. Tuomet jau esą liusio nuo darbo studentai, mokytojai, valdininkai ir k. Prie to maždaug laiko galima būtų pritaikinti ir lietuvių Dailės parodos intaisymą. Tokiu būdu pasisektų sutraukti Draugijos susirinkimui didesnį žmonių skaitlį ir įnešti posėdžiuosna daugiau gyvybės.

Sulig referatų skaitymo sutvarkymo buvo paduotas toksai sumanymas: kadangi vieni referatai esti populiariški, kitigi kludod tik siaurai-speciališką kokionors mokslo sritį, tai gera būtų pirmuosius skaityti bendruose posėdžiuose, antruosius gi, specialius, tam tikrose filologų, istorikų, mokytojų ir kitokiose komisijose. D-ras J. Basanavičius patėmijo, jog padalinimas posėdžių darbo į speciališkas dalis yra sunkiai įvykdomas delei tos priežasties, jog mažai kol-kas esama referatų. Reikia tačias tikėti, jog laikui bėgant, ir mes, lietuviai, sulauksime visokių lekcijų, kokias dabar matome vokiečių ir kitų tautų mokslo vyrų susirinkimuose. Toliau J. Bas. išreiškė pagėdavimą, kad ateityje būtų siunčiami Valdybai referatai, arba bent jų konspektai, idant jau išanksto galima būtų nuspręsti, kas yra skaitytina, kas ne. Susirinkimas vienbalsiai priėmė šitą. J. Bas. pium desiderium, nutarė indėti protokolą ir pagarsinti laikraščiuose.

Seka prof. E. Volterio įnešimas. Siūloma visuotinam susirinkimui pritariti įnešto sumanymui: su rengti artimiausioje ateityje (šių žiemą arba pavasarį) tarptautišką „Lithuanalogų ir Lettologų susivažiavimą“ (Lietuvos ir Latvijos žinovų — mokslo vyrų susivažiavimas). Toksai tarptautiškas kongresas būtų begalo naudingas, nes supažindintų mus su kitų tautų (slavų, vokiečių ir k.) mokslo vyrais, ir tyrinėtojais gi — su mūsų darbais ir triūsais.

Vice versa, užmezgę su jais arti mesnius ryšius, mes galėtume lankytis ir jųjū taisomuose mokslo kongresuose. Trukšminę delnų plojimu susirinkimas pritarė šiam prof. E. Volterio sumanymui, praktiškąją gi jojo pusę pavedė apsvarstyti komitetui.

Paskučiausias įnešimas — tai sumanymas intaisyti Vilniuje artimiausioje ateityje bendrą lietuvių, baltarusių ir lenkų etnografišką parodą. Apie tai turėjo skaityti M. Roemeris, bet, jam nėsant, pakėlė tą klausimą S. Kairys. Anot jo, toji paroda turėtų duoti lietuviškame skyriuje pilną ūkiškojo ir kultūrinio Lietuvos gyvenimo paveikslą. Praktiškai įvykdyti tas sumanymas esą kiek sunku: reiktų pritraukti prie to darbo visokias visuomeniškas grupas: L. Mokslo ir Dailės draugijos, ūkio rateliai ir t. p. susibendravimai. Berods būvęs susitvėręs iš lietuvių, baltarusių ir lenkų jau net tam tikras komitetas, kuris ėmęs rūpintis tuo reikalu, tačias jokių konkrečių darbų nėra padaryta. Atidėlioti gi parodą ad kalendas gracas esą negalima, nes medžiaga tai parodai, pvzd. visokie liaudies dailės tvariniai, su laiku visai žūsia. P. Kairys prašo susirinkimo apsvarstyti klausimą, ar naudinga taisyti tokią parodą, ir jeigu taip, tai ar ne laikas būtų jau pradėti vykinus tą sumanymą?

D-ras J. Basanavičius praneša, kad lenkai nori intaisyti tą parodą 1913 m. Gorodliaus Unijos paminėjimui. Paroda ėia esant ne taip svarbi, kaip paroda, nes vis-tik būtų menka; ėia esanti politiška sumanymo pusė, kurios lietuviai negeidžia. Todelei lietuviai turį atsisakyti nuo tos parodos. Ir tik po 1913 m. galima ėi taisyti. Šidlauskio nuomonė — negeistina taisyti parodą bendrai su baltarusiais ir lenkais, nes lenkai turį ėia „užpakalinę mintį“: maną užversti visą parodą ir norį tokiu būdu parodyti lietuvių silpnybę. Todel, jo nuomone, reikią taisyti tik atskirą lietuvišką parodą. P. Kairys ir vėliaus prof. E. Volteris išrodinėja be-reikalingą lietuvių baimę: lietuviai neprivalą rūpintis tuomi, ką lenkai dirba ir ko nori, ir sulig to taikinti savo darbus. Bauginti mus visokios Unijos negalinčios. Sulig datos paroda galima pritaikinti ir prie Žemaičių Vyskupijos jubilėjaus. Beto prof. E. Volteris pasiūlė praplatinti parodos tikslą: reikią intaisyti ne etnografijos, bet kultūros parodą plačioje šito žodžio prasmėje. Su tuo sutinka ir S. Kairys. Susirinkimas pilnai pritaria tam p. Volterio sumanymui taisyti „Lietuvių kultūros parodą“, kurioje rastų vietą dalykai svarbūs ne tik etnografijos, bet ir kultūros žvilgsniui: kultūros, raštijos liekanos ir tt. ir tt.

Toliaus kilo ginčai: kelintais metais taisyti tą parodą. Vieni prirodinėjo, jog išaugsto skirti datą absoliutiškai esą negalima, reikią dabar tik ruošties, rankioti parodos objektus ir tik tuomet galima bus spręsti, kada paroda galės įvykti. Kiti gi aiškino, jog vis-tik verta nurodyti datą (maždaug) delei tos priežasties, kad tokiu būdu sutvėrus tūlą akstiną, kurio spiriama visuomenė rimčiaas ir rūpestingiaus pradėtų tuo dalyku rūpintis, ir kad tokiu būdu paskubinus pačios parodos atidengimo laiką. Ginčai gan ilgai užsitęsė, bet gal-gale pagal doc. d-ro Niemi ir kk. pasiūlymų visas dalykas nutarta buvo atiduoti apsvarstymui tam tikrai komisijai, kandidatais į kurią susirinkimas nurodė įžymesnius žmones iš visų Lietuvos kampų. Pripažinta, jog centralinė komisijos vieta turi būti Vilnius. Todel išrinkta būrelis vilniškių Draugijos narių, kuriems ir pavesta adoptuoti i savo tarpą žinovus iš šalies. Šitas būrys turės susižinoti su tokiais-pat būriais kituose Lietuvos miestuose.

Komisija taip-pat paskirs parodai laiką ir praneš per laikraščius. Galop priimta Palukaičio pasiūlymas paskirti 200 rublių iš Vadovėlių fondo visokioms Vadovėlių Komisijos išlaidoms.

Paskučiausias žodis suteikta Vidūnui, tikram visų susirinkusiųjų numylėtinui. Karštais ir maloniais, iš širdies gilumos plaukiančiais žodžiais mūsų filosofas-idealistas pasakoja „Apie idealizmą ir realizmą gyvenime“. Intempta ausim klausytojai gauda kiekvieną jo žodį, stengiasi širdim suprasti kiekvieną jo mintį. Palinkėjęs visiems būti idealistais, nes tik idealizme yra tikra gyvybė, ir kaž-kaip begalo jausmingai taręs visiems „Sudiev! sudiev!“ kalbėtojas sukelia klausytojuose ilgus-ilgus delnų plojimus, kaip tikriaisi visų padėkos jausmo apsirėškimą.

D-ras J. Basanavičius tarja visų vardu širdingą ačiū Vidūnui: jis buvęs didžiausia susirinkimo atrakeija, tik ačiū jam klausytojai buvę iki galui. Padėkojęs toliau visiems susirinkusiems už malonų atvykimą, „Rūtai“ ir ypač jos šeimininkui už būtą, toliaus susirinkimo sekretoriui Z. Žemaičiui už triusą, pagaliaus, išgirdęs ir patsai padėkos žodžius nuo susirinkusiųjų iš d-ro Paškevičiaus lūpų, pirmininkas uždengia šitą V-ąjį visutiną Draugijos susirinkimą. Svečiai skirstosi: vieni rengiasi ekskursijon (į Trakus, į Kernavę ir kitkur), kiti traukia gimtąjį kampelį su pakilusiu širdim, stipria viltim susilaukti dar gyvesnių, dar smagesnių L. Mokslo Draugijos suvažiavimų.

(„Liet. Žinios“.)

ABEJOTINAS LAUKIMAS

arba

Skaitymas laikraščių ir manymas apie dienraštį.

Jau nuo keleto metų mano buveinė visuomet atsilanko veik visi Amerikoj leidžiami lietuviški laikraščiai, kuriuos sudedant vieną ant kito pasidaro nemaža krūva popergalių ir kurių perskaitymui, suprantama, reikia nemaža laiko. Būtų pusė bėdos su perskaitymu jų, jeigu jie ne būtų toki nuobodūs, kokiais jie ištikro yra. Ir kaip gi ne! Paimsiu vieną kurį ir rankas, pažiūrėsiu į pirmą puslapį, įžengiamasis straipsnis, kuriam galo nesimato. Na, ir skaityk ėia žmogus, abejodamas, jog dasiskaitysi ką-nors. Kartais imu skaityti ir skaitęs, skaitęs užsimanan miego. Galiausiai padedu laikraštį, pasikėlęs pavaiškėčiu ir vėl atsisėdu ir imu kitą laikraštį; pirmasis, mat, jau perskaitytas. Šito ir gi pasiimu skaityti pirmąjį puslapį ir... vėl vargas: politiškios žinios — metasi į akis, antgalvis sustatytas riebjomis raidėmis. Po antgalviu, surašytos ir atspausdintos žinios atskirai iš kiekvienos viešpatystės, o vis kiekviena žinia ilga nuo poros mastų. Čia aiškiai ir smulkmeniškai aprašyta kaip toks ir toks valdininkas nusipirko sau ėebatus ir kaip jais apsiavęs ėjo miesto gatve, o šalinis sustoję darbininkai, dar ne pusryčiavę, revoliucionieriai sau kė — „šalin su tokiais valdininkais, kurie dėvi tokius ėebatus“.

E — pamįsliju sau — ėia tik vienos tuštybės, galinčios apeiti tik valdininko ėebatus, o ne mane. Ir šitą laikraštį dedu į šalį, nenorėdamas toliau save kankinti politiškomis žiniomis, kurios

veliasi po padais čebatų valdininkams. Šitą padėjęs į šalį imu trečią ir lyg tyčia, nugriebu vieną maziuką laikraštuką, turintį formą kazyrų. Tuojau atsiverčiu pirmą, antrą ir trečią puslapį, vėl grįžtu prie pirmojo ir verčiu perdėm visą laikraštuką, bet akis nieko nepagauna, nes veik pusė laikraštuko intalpos tai paties redaktoriaus prieraišai, iš pradžių ir pabaigose papuošti kokiais tai nepabaigtais sakiniiais — „Red.“ O vis ten einasi apie reikalus kokio tai keisto, turbūt nesenai sugauto gyvūno — susmo.

Čia tai tikrai jovalas — pamisliju sau ir šitą laikraštuką dedu į šalį. Galiausiai ketvirtą, penktą, šeštą ir taip iki paskutinio beįdamas, nuvargstu ir nei neįpusėjęs skaityti pirmąjį puslapį, jau verčiu antrąjį, bet čia ir nieko naujo nes visuose, kaip viename, tai žinios iš Lietuvos fotografuotos nuo Lietuvos laikraščių ir tai žinios vis tos pačios: Vilniuje atsibuvo susirinkimai: Rūtos, Žagrės, Saulės, Žiburio, Mokslo draugijos. Pirmininkavo — Basanavičius, Vileišis, Staugaitis. Kaune atsibuvo tarnaičių susirinkimas. Visuose tas-pats ir tas-pats!

Prisaiškęs tokiais skaitymais laikraščius, praleidau veik pusę savo darbstaus ir turiu už garbę prisipažinti, pažangaus gyvenimo. Ir vieną kartą, vėlai, vakare, padaręs peržvalgą savo praieito gyvenimo, aiškiai susipratau, jog iki šiol nieko gero nepadariau nei sau nei kitiems, nes nors stengiausi skaityti visus Amerikos lietuvių laikraščius, vienok, nieko juose nuodugnai ne išskaičiau, kadangi kiekvieną skaityti pradėdavau, bet nei vieno nebaigdavau.

Vieną rytą atsikėlęs anksti, paraišau sau įstatymus ir prižadėjau tvirtai juos pildyti, o kad laiką neleisti su vėjais, už devizą sau pasiėmiau, skaityti kiekvieną laikraštį ne nuo pirmojo, bet nuo paskutinio puslapio, idant tuomi išvengtų ilgų, bergždžių ir tuomi nuobodžių įžengiamųjų straipsnių ir politiškių žinių, su bevaismis žiniomis iš Lietuvos. Pirmuosius bandymus atlikau su „Tėvynė“, kurią bėgėje dviejų minučių perskaičiau, pradėdamas nuo S. L. A. valdybos adresu ir baigiant ant reikalų to, net gamtininkams nežinomo susmo, kurs taip išdrąstytas po visą brošiūrėlę, kad net paukščio snapas nebūtų atsakančiu atrinkti išbarstytuosius žodžius. Šio pirmojo bandymo naujosios metodų, pasekmėmis buvo tas, kad perskaičius „Tėvynę“ ir mano jauniausiam broliui paklausus, kas naujo yra „Tėvynėje“, atsakiau, jog — visko yra ir nieko nėra. (Indom, kaip tai laikraštįje nieko nėra! Žr. žemiau mūsų prieraišą. — Red.)

Tokia nauja sistema, mano išrasta ir mano paties užpatentauta, mane dabar labai užganėdina, todėl turiu dabar progą persiskaityti visus laikraščius, pradėdamas nuo apskelbimų ir einant per pajieškojimus, redaktorių atsakymus, sukimštus ir krasų dėžutes, kol net galiausiai atsideriu ant žinių iš Lietuvos, politiškių žinių ir įžengiamųjų straipsnių; jei kartais turiu laiko tai dar ir šiuos perskaitau.

Pagalinau, idant neužmirščiau prisipažinti, turiu už garbę pasigirti, jog nuo kaip senai skaitau laikraščius iš atbulos pusės, esu persitikrinęs, jog man labiausiai patinka ir labiausiai mane interesuoja laikraščiuose šie skaitiniai:

1) Aido — Poezija be minties.
2) Barono žinių — Agentų surašas.

3) D. Vilties — Parapijos komiteto susirinkimai.

4) Draugo — Redakcijos pastabos.

5) Dagio — Icliaus Vaiko raštai.

6) Dilgelių — Žmonių knygyno apskelbimas.

7) Kovos — Administratoriaus atskaitos.

8) Keleivio — Redaktoriaus atsakymai.

9) Laisvosios minties — Antgalvis.

10) Lietuvos — Butėno Lapečiai.

11) Laisvės — Palaidasis stilius sufragizmo.

12) Laisvos žmonių — Žodžiai be tikslo.

13) Saulės — Gloverso mainieris.

14) Tėvynės — SLA. valdybos adresai.

15) Vienybės Lietuvniukų — Peržvalga.

16) Žvaigždės — Saurusaičio pamokslai apie blaivybę ir

17) Kataliko — Išleistuvės pranešimai, kuriuose leidėjas nepamiršta save pavadinti ponu; gerai, nes kas save gerbia, tą gerbia ir kiti.

Viskas ką čia pažymėjau, labai mane interesuoja, o ar tas turi vertę ir, ar aš išmintingai elgiuosi pamylėdamas tokius skaitymus, ne man pačiam tai spręsti.

Vieną gražią dieną „Keleivis“ paklydo, nes vieton ateit į mano namus, nuriogino į namus mano draugo, gyvenančio kitoje pusėj gatvės. Bet užtai „Kataliką“ gavau visu pusdieniu anksčiau negu paprastai. Pasiėmęs „Kataliką“, atidžiai perskaičiau apskelbimus ir galiausiai net nesijutau, kaip apsistoju ant pono leidėjo pranešimo, kuriame išskaičiau pono leidėjo pasižadėjimą leisti lietuvišką dienraštį, o kad iš anksto darsižinoti, ar tas dienraštis turės užtektinai emėjų, prašo skaitytojus atsisiųsti savo adresus.

Perskaitęs šitą „Kataliką“ pono leidėjo pranešimą, pasijutau ūpe šios dienos mūsų poetų, kurie niunioja vien apie savo kančias, nežinodami nei dėl ko, nei ką kenčia. Ir jau norėjau dainuoti, siųsdamas savo atdūsius linkui Parnaso, bet atsiminęs ant netiku šio likimo poetų šioje gadynėje susilaikiau ir lyg dvasioje pagautas, pašokęs pradėjau žingsniuoti iš vieno kampo į kitą, niurnėdamas sau po nosia:

— Dienraštis! Dienraštis! Lietuviškas kasdieninis laikraštis Amerikoje! „Kataliko“ leidėjas leis kasdienraštį! Tuojau siųsiu 5 dolerius prenumeratos ir dešimtį savo pažįstamų prikalbinsiu, idant padarytų tą patį — pasiųstų prenumeratą už dienraštį! Puiki žinia! Kad nors greičiau pasirodytų dienraštis!

Taip man besvaiojant pradėjo temti ir staiga, kažin kas pabeldė į duris. Šokau greitai prie durų, manydamas, jog jau dienraštį atnešė vaikėzas, bet prasivėręs duris persitikrinau, kad ne buvo tai vaikėzas su dienraščiu, tik mano mylimas draugas, iš kitos pusės gatvės. Paprašęs svečią vidun, griebiau jo dešinę ranką ir ją drūčiai spausdamas, prakalbėjau:

— Sveikinu, tamstą, intelekdamas linksmą naujieną!

— Na, na! Kas per naujiena?

— Nugi — sakau — jau turėjome lietuvišką kasdienraštį „Kataliko“ ponas laidėjas leis lietuvišką kasdienraštį. Prieš Kalėdas ar Naujus Metus išeis pirmas numeris. Dabar reikia tik adresą pasiųsti, o dienraštis gausis galė šiu metų. Dabar išleistuvė labai susirūpinusi, kad nemoka surasti vardą būsiančiam dienraščiui, sako, jau buvusi suradusi vie-

ną — Pirmas lietuviškas dienraštis, bet Amerikon atvažiavęs piningauti kun. Tumas, išmušęs radinį iš rankų, patėmijo, jog pirmasis lietuviškas dienraštis jau buvo Vilniuje leidžiamas, tai Vilniaus žinios. Taigi dabar nežinia kaip bus. Gal dar pasiseks surasti kitą vardą, bent — Antaras lietuviškas dienraštis.

Paprašiau svečią atsisėsti, ką šis be pasipriešinimo padaręs, iš kišenės išitraukė ir man padavė „Keleivį“, sakydamas:

— Šia, tamstos „Keleivis“, atklydo pas mane.

Aš tuojau pasiėmęs „Keleivį“, iš papročio, atsiverčiau paskutinį puslapį ir pradėjau skaityti „vietinės žinias“, bet draugas tuoj patėmijo, kad aš skaitau ne iš to galo.

— Tai, tamsta — sakau — aš visuomet laikraščius skaitau iš atbulos pusės, nes taip darydamas greičiau ir be vargo perskaitau svarbesnę dalį laikraščio.

— Bet, tamsta, pažiūrėk pirmiau ir pirmą puslapį, ten rasi ką svarbiausio.

Paklausęs perspėjimo, atsiverčiau pirmąjį puslapį ir iš čia tuojau metėsi akin antgalvis, kurio riebyjos ir nuo riebumo net susikreivinusios raidės tvėrė šokių žodžius: „Lietuviškas Dienraštis“, Amerikoje.

Su didžiausiu pasigėrėjimu perskaitęs pabrąuktuosius žodžius, akimis permečiau ir smulkųjį tekstą, kuriame paaiškėjo pasižadėjimas ir „Keleivio“ leidėjų leisti dienraštį.

— Tai, Dieve! Kol neturėjome, tai neturėjome nei vieno, o dabar turėsime net du dienraščius — pratariau atsidusdamas iš susigriaudinimo.

— Taip! Bet kyla klausimas, ar turėsime bent vieną iš tų dviejų — perkirto mano draugas.

— Tai kurgi neturėsime, juk jau dabar aišku, kad turėsime du.

— Bet iš tų dviejų gali neįvykti nei vienas.

— Kurgi ne įvyks.

— Sakau, kad gali neįvykti.

— Tai kodėl?

— Todėl: Dienraščio įsteigimas tai ne surengimas Chicagoje šeimyniško purimo, nes čia reikia daug jėgos kaip iš kišenės, taip ir iš smegeninės pusės; o ar to yra pas tuos vyrus užtektinai, tai kitas klausimas ir todėl dabar į jį nesigilinsime.

— Tai visgi dienraščiai turės išeiti, juk jau viešai pažadėta, o kas pažadėta, tas turi būti ir ištesėta.

— Pažadėjimais dar nėra ko džiaugtis.

— Bet... duotas žodis, inteligentų žodis, turi įvykti.

— Žodis, kieno jis šiandien nebūtų, yra tai vėjas, nes šiandien laužymas duotojo žodžio labai ma doje ir todėl, sulaužyti duotą žodį, penkiose minutėse po jo davi mi, reikiama tiek, ką nusispausti.

Tai viena. O antra štai dar kas: Žadame jie du dienraščiai, tai du grybai, o Amerikos lietuviškoji visuomenė tai bliūdas su barščiais, kuriam tų dviejų grybų perdaug.

— Tai lietuviams, tamsta sakai, perdaug dviejų dienraščių?

— Nebūtų tai perdaug, jei vienas iš jų jau gyvuotų, o antras rengtųsi dar tik užgimti. Bet, kad dabar rengiamasi gimti net dviem sykiu, tai jau yra daugiau negu perdaug.

— Bet man visgi neaišku, kodėl tie du dienraščiai negalėtų įvykti; juk ir vieno ir antro rengėjai sako, jog jų norai yra užganėdinti visuomenę, žmonių norus. Juk ne kam ir kreipjasi jie į visuomenę, prašydami pirmiausiai ne prenumeratos, tik pritari-

mų adresais.

— Dalykas tame gana aiškus. Mat, pritarimai su adresais reikalingi tam, idant būtų matyti, ar bus užtektinai emėjų, kas parodytų, ar galima imtis prie dienraščio steigimo. Vienam dienraščiui mes galime lemti 30-40,000 emėjų. Prie tiek emėjų galima imtis prie dienraščio steigimo; bet jei emėjų pasirodytų mažiau, tada rengėjams dienraščio, lieka tik savo geruosius norus padėti į šalį. Taigi, kaip matome, kad galima tikėtis 40,000 emėjų vienam dienraščiui. Bet čia pat matome, kad gema konkurentas ir kiša savo koją skersai tako, kuriuomi eina praeivis, nešantis sunkų tikslą, arba kitaip sakant, dar tik jiekantį tikslą. Ir tada mes matykime, kad dviejų dienraščių netik palaikymui, bet ir pritarimui 40,000 prisizadančių prenumeratorių užtekti negali, nes jei vienas gau 25,000 pritarėjų, tai kitam jau lieka tik 15,000 tokių pritarėjų. Tad ir bus aišku, kad ir vienas ir antras rengiantis prie dienraštį negaus užtektinai pritarėjų, ir gali būti priversti atidėti savo tikslą į šalį. Taigi čia ir aišku, kad viename bliūde dviejų grybų perdaug.

— Taip tai taip, gana aišku, jog dar voverė šakoje. Bet jeigu dienraščiai neįvyktų, kur dings tie adresai su pritarimais, kurie dabar siunčiami rengėjams dienraščių?

— Iš to visko, galės būti biznesis. Mes atsimename gana gerai, kaip prieš 5 ar 6 metus kažin kas New Yorke pasigarsino rengias leisti „Lietuvišką Kasdienraštį“, laikraščius skaitytojus, pritariančius dienraščiui, prašė siųsti savo adresus. Ir taip buvo. Apie trejetą mėnesių vėliau laikraščiuose pasirodė paskelbimas, jog dienraštis neįvyko. Apie mėnesį dar vėliau kiekvienas siuntęs savo adresą, gavo stebukladarių šauks, kitaip save vadinančios Collins'o institutu, visus apskelbimus, aplikacijas ir dar margaryčiom... „Vadovas į sveikatą“. Gavusieji tuos mėslus, tuojau ir pradėjo teirautis pas stebukladarius, apie savo nesveikatą. O tie, nieko nelaikdami, slyvų skytistus jau ir siuntė express'ais C. O. D. Taip ir dabar gali būti. Ir nors čia negali būti prigavinę apipilėsim, bet visgi gali būti biznesis. Mat tuomi laiku, kada rengiamasi pradėti leidimą dienraščių, paprastai apie Kalėdas ar Naujus Metus atsiūva didžiausia medžioklė ant apvaliųjū dolerių. Taigi, jei dienraščiai neįvyktų, tad ir bus kaip tik į laiką pasiųsti adresantams po sieninį kalendoruką, po egzempliorių savojo laikraščio, kaip „sampilį“, po katalogą knygų, apgarsinimus laivakorėjų ir kainas piningų siunčiamų užrubežin. O iš to visko neįgaigi nesusingriebs koks doleris, nes ne vienas laukęs dienraščio ir jo nesulaukęs, iš susigriaudinimo neiškęs neužsirašęs laikraščio, nenusipirkęs kokios knygėlės, neprisiuntęs kelis dolerius, kad parleistų į Lietuvą, o gal dar indės ir apsaugojimui „lietuviškon bankon“. Ot ir biznesis iš pritarimų ir adresų.

Pabaigus kalbą mano draugui, jo žodžiai mano akyse stovėjo taip aiškiai, kaip nupieštas paveikslas. Rengianties draugui eiti namo, ne užmiršau atsiesti stiklinę karčiosios, kurios prisipylė po čerką išgėrėme už sveikatą rengiamųjų dienraščių ir išreiškėme širdingus linkėjimus gimti tik vienam dienraščiui, o antram, neskiriant kuriam, numirti rengėjų ysiuje.

Draugui išėjus namon, aš atsiguliau ir ilgai negalėdamas už-

migti, mįslijuau kaip reiks skaityti dienraštį, ar nuo pirmojo, ar nuo paskutinio puslapio.

Vincas.

Redakcijos prieraišas. Patartina būtų autoriui atsiminti rūšų filosofo ir kritiko — Bielinskio žodžiai: „Kas iš spausdintos eilutės dar nieko neišskaito, tai dar neužsiplėnė žmogaus vardo“. Viršų einas straipsnelis nėra teisingas, kur lytis apie mūsų laikraščių turinį. Jau ir pati autoriaus psichologija versti laikraštį iš kito galo, parodo, kad jisai lengvai gali save priversti į viską atbulai žiūrėti. Tuom tarpu yra nedovanotina logikos klaida. Kas laikraščiuose yra parašyta, viskas reikia perskaityti. Gali būti, kad daugelis yra atspausdinta nenaudinga. Bet argi ne kiekvieno skaitytojaus — gero ir išmintingo skaitytojaus, kaip autorius — pridermė yra kiekvieną mūsų laikraščius surastą tuščią litarę, tuojau sėsti už plunksnos ir ją su išmintinga kritika pripildyti? Bėgimas per visus laikraščius ir įieškojimas tik „perlų“, dar nėra didelės išminties darbas. Tokis būdas išdirba pas mus jau žinomą „antgalvių skaitytojų“ tipą. Juo mūsų visuomenė nepasidžiaug. Mūsų tauta reikalauja išsidirbti tokį skaitytojų tipą, kuris viską skaito atsidėjęs pildyti. Taip budavojasi nacija, jos literatūra ir gimsta ateities vyrai.

LIETUVIŲ BLAIVININKŲ SAJUNGOS 3-SIS SEIMAS.

Lawrence, Mass. rugpjūčio 22 d. pusė po 9-nių išryto Lietuvių Blaivininkų Sąjungos 3-čiasis prsidėjo seimas. Posėdžiai buvo laikomi bažnytinėje svetainėje; juos atidarė po išklausymo mišių bažnyčioje.

1) Seimą atidarė pirmininkas M. Norkūnas, su maldomis; po maldų pakalbėjo kun. Jusaitis, vietinis klebonas; kalbėjo rimtai ir ragino be ypatingų svarstyti sąjungos reikalus.

2) Persaukta kuopų delegatai. Iš viso buvo 13 delegatų: 6 iš Bostono, 5 iš Lawrence, 1 iš Manchester ir Northampton.

3) Seimo vedėju išrinkta J. Jerusavičius iš Bostono, vice-prezidentu — C. Urbonas iš Bostono, sekretoriais — J. Viznis ir K. Mikolavičiūtė; knygų peržiūrėtojai: S. Mačiulskis ir Ruseckas; durų sargas — V. Navickas. Sesija užsitarė 11 val. prieš pietus.

Antra sesija. 3½ val. po pietų. J. Jerusavičius, seimo vedėjas pirmiausiai perskaitė atsiųstus seiman linkėjimus; buvo 2 tik pri siųsti. Waterburiečiai prašo, kad Blaivininkų Sąjunga iškasavotų posmertinę ir prigulėtų į S. L. R. K. A.

2) Pirmininkas įnešė, kad išduotų knygų peržiūrėtojai raportus.

3) Pirmininkas Sąjungos, M. Norkūnas, Sqn. pirmininkas patį pereitų metų protokolą. Pasirodė, kad Jerusavičius, Bl. Sąjungos sekretorius, protokolo neįsiųsturi. Užklausta, kas tame kaltas? Pirmininkas paaiškino, jog tai Waterburio lietuviai kalti. Uorkūnas, Sqn. pirmininkas pranešė, kad Waterburio lietuviai prie Bl. Sąjungos nepriguli ir iki pereitojo seimo vis norėjo suardyti Bl. Sąjungą; taip-pat ir šiais metais nori suardyti.

Įnešta, kad Waterburio lietuviams išreikšti papeikimą per laikraščius už tokį jų pasielgimą; regis tą nutarė tik į protokolą užrašyti.

5) Taip-pat nutarta išreikšti per laikraščius papeikimas ir „Draugui“, kad jis kišasi į Bl. Sąjungos reikalus.

6) Klausimas, kas daryt su posmertine pašelpa; likosi nutarta ją palikti, kaip reikalingą.

7) Įnešta, pasiųsti arcivyskupui telegramą. Bet arcivyskupui kun. Jusaitis pripažino nereikalingu; taigi inprasyta kuningo Jusaičio, kad nors vyskupui pasiųstų; kun. Jusaitis sakėsi pažūrėsiąs. F. Juškevičius, gerai žinomas Lawrence lietuviams, kuris atgalios metai buvo didelis dvasiškijos priešin, dabar pasirodė karštai noris arcivyskupą pasveikinti; išmėtinėdamas kun. Jusaičiui, kam jis nevelina siųsti telegramo, emė kalbinti delegatus, kad vistiek pasiųstų telegramą; bet niekas jam nepritarė, taip ir liko nepasiųsta.

8) Apie 4 val. pribuvo 5 kuningai iš toliaus, tarp jų ir kun. A. Milukas; 4 buvo delegatai, 1 ne delegatas. Viso dabar 17 delegatų.

9) Įnešta, kur išimti draugijai čarteris? M. Norkūnas patarė, kad imtų Mass valstijoje, nes šioje valstijoje yra didžiausios Bl. S. kuopos. Užklausta patarimo pas kun. Miluką. Šisai pripažino, kad geriausiai imti Mass. valstijoje; esą: „Pennsylvanijos valstijoje lietuviai nemylį blaivininkų; jie tik myli statyti tautiškus namus, gerti ir kunigus varinėti iš bažnyčių ir parapijų“... Nutarta imti čarteris Mass. valstijoje.

10) Įnešta, kad būtų Lietuvių Kat. Blaivininkų Sąjungos vardas permąnytas ant Lietuvių Rymo Katalikų Blaivininkų Sąjungos Amerikoje.

Sesija užsitarė po 4½ vakare.

Pusė po 7-nių vakare buvo mišparai su procesija; dalyvavo vietinės draugijos: Šv. Laurino, Aušros Vartų, Šv. Onos ir Šv. Elžbietos. Buvo publikos į 600. Pasibaigė iškilmė 9 val. vakare.

Sesija 3. Prasiidėjo 20 minučių po 9-nių išryto.

1) Užklausta, kiek piningų randasi pas kasierių. Pasirodė, kad yra kasoje piningų \$382.44.

2) Įnešta ir nubalsuota, — neužsimokėjusius per 30 dienų suspenduoti ir tie jei mirs negauna posmertinės

3) Įnešta ir nubalsuota, kad įstojimas į Bl. Sąjungą pasilieka, koks buvo pirmiaus.

4) p. Vanagaitis, „Birutės“ leidėjas, pribuvo iš Prūsų Lietuvos ir apsilankęs šioje sesijoje, peržiūrėjo konstituciją ir užklauso: ar yra reikalinga, kad konstitucija pripažintų vartoti svaiginančius gėrimus? Nutarė pranešti visoms kuopoms ir apsvastyti šitą konstitucijos vietą ateinančiame seime.

5) Įnešta, ar blaivininkas turi prigulėti ir prie draugysčių ir prie Sąjungos? Šis palikta sąnarių valiai.

6) Įnešta ir nutarta, kad nuo 10 sąnarių siųsti vienas No. organo kiekvienai kuopai; jei kur randasi ir mažiau, kaip dešimts, vistiek turi vieną No. siųsti.

7) Sąnarys sergantis turi gauti paliūdiujimą nuo kuningo ir pri siųsti valdybai.

8) Organu pasiliko tas-pats laikraštis — „Žvaigždė“, su taja pačia mokesim — \$1 metams.

9) Privalo visi sąnariai platinėti organą „Ž.“

10) Seimai bus nubalsuota per referendumą; iki balandžio mėnesio, kad būtų nubalsuota.

11) Bl. Sąjungos nariai privalo platinėti lietuviškus katalikiškus laikraščius, kaip Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

12) Centro sekretorius gauna nuo kiekvieno naujo sąnario 5c. kaip algos (ar gal komisijos?).

13) Sekretoriui, J. Jarusevičiui, visų metų iškasčių užmokėta \$25.50

14) Įnešta, kad važinėti po lietuviškas kolonijas tam tikri agitatoriai ir agituotų žmonių prie Bl. Sąjungos; nutarė už agitavimą suteikti agitatoriams garbės sąnarių vardą.

15) Užklausta pirmininko, kiek turi iškasčių. M. Norkūnas, pirmininkas, dovanojo sąjungai visus savo iškasčius, kurių buvo suvirš 100 dol.

16) Įnešta pirmininkui, M. Norkūnui suteikti garbės nario vardą. Vienbalsiai užtvirtinta.

17) Rinkimas naujos valdybos. Pirmininkas pasiliko tas-pats, M. Norkūnas; pagalbininkas K. Urbanas iš Bostono; sekretorius — tas-pats, J. Jarusevičius; kasierius — tas-pats, Mikalauskas iš Bostono; kasos globėjai: M. Zambas, V. Naviekas iš Lawrence.

Literatishkas komitetas: F. Juškevičius iš Lawrence, K. Mikalauskaitė iš Bostono,

Augščiausias sūdas: K. Urbanas iš Bostono, J. Dabravalskiūtė iš Lawrence, J. Viznis iš Manchester, N. H., A. Karaniūtė iš Bostono, S. Mačulskis iš Lawrence.

Dvasiški vadovai palikta iš šių dviejų pasirinkti: kun. A. Miluko ir kun. T. Žilinsko.

18) Įnešta, kad seimas užbaigti su maldomis; kiti įnešė, kad užbaigti „tautiškai“; tautiškai ir užbaigė: atsistojus visiems pirmininkas padėkavojo.

Užsibaigė pusė po pirmą. Gailutis.

DELEI „LIETUVOS HISTORIJOS“ VADOVĖLIO PRADEDA-MOMS MOKYKLOMS.

Mūsų mokyklos skundžiasi, kad joms daug dar trūksta vadovėlių. Nors ir yra tam tikras „Vadovėlių fondas“ prie Lietuvos Mokslo Draugijos Vilniuje ir tam tikra komisija vadovėliams leisti, ir net nemaža esama pinigų, bet vadovėlių mokykloms vis trūksta... Reikia pastebėti, kad „Vadovėlių komisija“ per du metus savo gyvavimo su amerikiečių doleriais neišleido nei vieno vadovėlio! Iš to reikia spręsti, kad ir ateityje negreit dar susilausime iš tos komisijos pageidaujamų vadovėlių.

Ar reikia dar didesnio mūsų apsilėidimo, kad mes ligi šiol dar neturėjome pasigaminę taip reikalingo mūsų vaikams „Lietuvos Historijos“ vadovėlio! Tiesa, yra keletas tai „trumpučių“, tai „len-gvučių“ Lietuvos istorijėlių, bet vis tai ne mokykloms vadovėliai. Varydami biznį leidėjai, tik skubinais daugiau iš jų pasipelnę, bet apie jų tikslą visi nepagalvojo. Jie žinojo, kad nesant tinkamo mokykloms vadovėlio, pirsks ir šias šiuksles.

Dabar jau, galime pasidžiaugti, nes ta spraga likosi užpildyta: išėjo iš spaudos p. Prano „Lietuvos Historija“, pradedamosioms mokykloms vadovėlis. Autoriui matyti rūpėjo ne biznis, bet tikrai kultūros darbas. Kad geriau tą galėtume suprasti, perskaitykime paties autoriaus žodį (Ižangos vietoje) apie tą vadovėlį. „Lietuvos Ūkininko“ priede — „Mokykla N7, štai kaip jis kalba:

„Visi mokytojai, kuriems rūpi ne tik priverstiniojo pradedamosios mokyklos kurso išmokimas, bet ir tikras vaikų auklėjimas,

senai jau pasigesdavo tinkamo Lietuvos mokykloms istorijos vadovėlio. Atsimenant, kokią svarbą vietą turi užimti da ne visai atbudusios tautos mokykloje savą istoriją, stačiai reikėtų stebėtis, jog taip ilgai kalbamojo vadovėlio negalėjome sulaukti, ypač kad jo parašymui da-gi konkursai skelbiami buvo. Bet iš antros pusės reikia neužmiršti ir to, jog Lietuvos istorijos vadovėlio parašymas yra labai nелеgvas darbas. — Pirmiausia, nei pas kitas tautas da nėra moksliskai apdirbtos istorijos mokymo metodikos. Mūsų dienų pedagogai da tebesiginėja apie tai, kuomet reikėtų pradėti, kaip ir ko mokyti, išguldinėjant istoriją pradedamosiose mokyklose. Tas labai sunkino darbą ir mūsiškiams. Antra — pati Lietuvos istorija da mokslininkų beveik nei nepradėta tadyti. Išskyrus Daukantą, šiandien jau apsenėjęs, nėra nei vieno lietuvių, kurs mūsų praeitį būtų moksliskai aprašęs, o svetimauciu veikalais irgi sunku yra naudotis, kadangi jie per mūsiškių mokslininkų kritika nėra perkošti. Negana to, mes taip netoli da šiame dalyke tesame nuėję, jog dagi paprasčiausiųjų dalykų tikrai nežinome, Lietuvos istoriškiosios vietos ir istorijos veikėjų vardai beveik kiekvienoje knigoje, ar tai lietuviškoje ar tai svetimoje, kitaip vadinama, o jau istorijos atsikimū aiškinimas, tai margas, kaip pats pasaulis.

Tokią mokslo medžiagą teturint, stačiai baugu buvo pradėti vadovėlį rašyti, bet to vadovėlio taip labai reikia, jog ir laukti toliau buvo sunku, ypač nežinant, kuomet ir ko sulauksi.

Draugų kalbinamas, aš prieš porą metų pradėjau apie Lietuvos istorijos vadovėlį triūsti. Neminėsiu čia visų kliūčių, kurias sutikau tą darbą dirbdamas, bet prieš paleisiant žmonėms savąjį vadovėlį, norėčiau porą žodžių pratariti, delko tasai vadovėlis išėjo tokiuo, kokio įsai šiomis dienomis pasirodė, o ne kitokiuo.

Rašydamas savąjį Lietuvos istorijos vadovėlį, pamatan padėjau tą, mano nuomone, teisingą kai-kurių pedagogų mintį, jog istorija yra toks mokslo dalykas, kurs, miklindamas kūdikio protą, visųdaugiausia turi auklėti jame tas geistingas sielos ypatybes, kurios draugėje sudaro nusistovėjusį vienos ar kitos tautos asmenį. Tokiomis geistinėmis lietuviams ypatybėmis šioje valandoje, mano nuomone, reikia pripažinti įsitikėjimą individualinę kiekvieno žmogaus galėn, palinkimą aukoti savo darbą visuomenės labui ir patriotizmą, savo tautos ir gimtosios šalies meilės pavidalę.

Ant šio pamato stovėdamas, aš ir stengiausi kuonuosekliausiai ir suprantamiausiai aprašyti tuos mūsų praeities atsitikimus, kurie minėtųjų sielos ypatybių akklėjime turi didžiausią vietą. Tam tikslui naudojausi visais esančiais lietuvių kalboje istorijos veikalais ir veikaleliais, rankiodamas iš jų reikalingą medžiagą, o kur savos medžiagos trūksta, kreipjau į rusų ir lenkų raštus.

Vyriausiuoju mano rūpesniu buvo objektyvškai ir vaizdiškai apipasaoti tuos praeities dalykus, kuriuos skaičiau reikalingais vadovėlyje minėti. Tokiu būdu susidarė manoji Lietuvos istorija, kurią, sutvarkęs pagal visuotiniųjų didaktikos reikalavimų, drisau spaudon atiduoti. Nemanau, kad mano parūpintasis vadovėlis būtų tobules pilnoje žo-

džio prasmėje. Be abejo atsirastų taisytinų vietų, kurias praktika mokyklose ir objektyva kritika su laiku nurodys, bet šiuo žygiu, beveik jokio prityrimo nėsant, — nes tai da pirmutinis lietuviškas istorijos vadovėlis, — nieko tobulesnio parašyti būčiau nesugebėjęs.

Pavesdamas kalbamąjį vadovėlį draugų mokytojų ir visuomenės kritikai, jaučiu pareigą širdingai padėkavoti daktarui J. Basanavičiui, suteikusiam man daug patarimų ir pataisymų kalbos ir istorijos žvilgsniui, ir p. K. Būgai už nurodymus kalbos paklydimų kai-kuriuose pavadinimuose ir veikėjų varduose. Lygią padėką tariau p. Kairiūkščiui ir kitiems pedagogams, kurie prieš spaudzinant vadovėlį perveizėti ir savo pastebėjimus man suteikti malonėjo.

Tokią padarą įžangą autorius. Kaslink gi knigutės (kuri šiomis dienomis išėjo iš po spaudos), jau iš pirmo pažiūrėjimo labai malonų daro išpūdį. Poperius geras, storas, baltas, 12 gražių paveikslėlių ir daugiau 100 knigutės puslapjų. Užvis gražiausias dalykas — tai pridėtas gale vadovėlio spalvuotas istoriškias Lietuvos žemlapis. Čienia, palyginus su pačia knigute, mažutė, nes tikslai 25 kapeikos...

Bet ir turinys knigutės gana vertingas. Visas istorijos bėgis išdėstytas taip suprantamoje eilėje, kad ją perskačius, visas jos turinys nesukreivotas pasilieka mintyse. Visa istorija paskirstyta į periodus, o patis periodai — į atskirus straipsnelius, sulig veikimo kuningaikiščių. Kad geriau galėtum įsidėmėti perskaitytojo straipsnelio turinį, gale kiekvieno straipsnelio padėta atkartinimi klausimai. Toksai vadovėlis privalo plačiai visuomenėje pasklisti. Ypač Amerikos lietuvių mokyklos turėtų greitai tokių vadovėlių parsigabenti; nes pas mus kaip kada policijos cenzūra mokyklose vartojama. O tenai, jaunuomenę mokinti savosios istorijos.

Mokytojuks.

SIS—TAS ATEIVIŲ KLAUSIME.

Kaip žinoma skaitytojams New Yorko apygardėje 26 lietuvių draugystės išrinkto tam tikrą emigracijos komitetą (vėliaus pasirodė, jog ir seniaus buvo išrinktas toks emigracijos komitetas, bet jo darbų ir pasekmių — neliko). Naujasis komitetas tikėjosi imtis prie darbo su energija. Antroje konferencijoje tas komitetas tapo padidintas, dagi išrinkta keturi draugai, kurių bus užduotis — eiti į visų draugijų susirinkimus New Yorko ir New Jersey apskrityj, ir agituoti bei aiškinti tą užvilkintą darbą, kuris turėjo būti nuveiktu keli dešėtkai metų atgal, bet pasidėkavojant mūsų inteligentų nerangumui, užsiliko kumputyje.

Taigi dabartinis komitetas tikėjosi, kad jam pasiseks įvykdyti tą šventą sumanymą, ir kad visuomenė yra šiuo laiku taip jau susipratusi, kad prisidės prie šelpimo lietuvių ateivių (emigrantų); tiesa, kad kitų miestų lietuvių greitai tą parėmė; bet ką mūsų komisija atrado, ypatingai tarpe Brooklyno, N. Y. draugijų, kurių randasi apie 36-šios! Nėgalima pasakyt, kad tos visos draugijos užšalę, bet yra ir tokių. (Neminėsiu šiuo žygiu draugijų

vardų, nes pačios draugijos žinos, kurios taip pasielgia...) Tūlų draugijų susirinkimuose tapo inešta apkalbėti emigracijos reikalą. Ir kokie buvo iš to atbalsai: išjuokimai, papeikimai, ir taip prasti pasielgimai; daugelis šneka, būk Amerikoje ir taip jau per daug žmonių randasi, todėl esą daugiau jau nebereikia įleisti jų į šią šalį!...

Nei vienas narys iš tų draugijų negali pasakyti, kad įsai atvažiavo į šią šalį iš gerumo; kiekvienas važiuoja prispaustas vargų, — ir vėl labai nuvargsta per visą kelionę; o čia dar jo vargus padidina, dar duria jam į širdį kiti broliai!

Jeigu ateiviui nepasiseka ineiti į šią šalį, įsai grįždamas verčia ir keikia mus čia gyvenančius, kad mes jam nesuteikėm jokios pašalpos, kad mes jam pavydim šios šalies, ko nedaro nei viena tauta. Ir ką mes turime kaltinti: ar tai tokias draugijas, kurios per pirštus ir šiandien žiūri ant tų savo pavargėlių brolių ir jų nelaimės? Suvisai ne! Tos draugijos visai nėra kaltos, bet jų viršininkai.

Privesiu pavyzdį ir Brooklyne nuo p. Liesniausko ir jam pritariančių, kurių agitacija plėtojasi tarpe Brooklyno lietuvių, o ypatingai tose draugijose, kuriose įsai (Liesn.) priguli ir viršininkauja, — jis skelbja, būk tai emigracijos sušelpimas yra visai nereikalingas, būk tik S. Jankauskas ir A. Kundrotas norį gaut emigracijos namuose vietas, (kurių da suvisai nėra)! Ir — vadžioja tas draugijas už nosies, susiorganizavęs savo armiją, jeigu ne protu, tai riksmu, bet visgi paverčia daugumą ant savo netikusio kurlpalio.

Kaslink Jankausko ir Kundroto, tegul p. Liesniauskas nesibijo, nes anie nenori ir nemano užimti kokias nors viršininkystes; jų yra tikslas, tik padėti draugijoms dirbti, neišnaudojant jų.

Bet gal p. Liesniauskas nėra užganėdintas todėl, kad įsai neiņėjo į tą komitetą? Labai apgalvėtina! O gal delegatai, lankiusieji pirmą konferenciją žinojo jo darbelius, todėl ir neišrinko jį (Liesn.) į komisiją. O gal jie (delegatai) nežinojo, kad p. Liesniauskas yra toks puikus agitatorius, kuriam pasisekė suorganizuoti Tautišką Namą Brooklyn, N. Y. po N 101—103 Grand str., iš kurio lietuvių turi labai didelę naudą...

1) Ar gali p. L. darodyti, kad tai yra nereikalingas emigracijos sušelpimas?

2) Ar gali p. L. darodyti, mums, kad yra nereikalingas emigracijos namas?

3) Ar gali p. L. pasakyti, kad tai nors viena tauta apseina be šelpimo ateivių ir emigracijos namų?

Beabejonės gali visuomenė supasti, jog tie priešagitavimai p. Liesn. ar tam panašių turi mažą vertę, nes tai yra lietuvių nedraugų darbas.

Ir tas draugijas, kurios pritarė p. Liesn. priešagitavimui, meldžiu apsvastyti iš naujo, sveiku protu, gal pamatysite, kokių kelių jumis nuvedė jūsų nevykę vadovai ir kaip jūs, jų klausydami, žeminate save ir skriaudžiate savo tautą.

Sušelpimas ir užlaikymas to namo, gali ateiti gana pigiai, jeigu paveizdan, pakviestume visus lietuviškus agentus, kurie pardavinėja laivakortes lietuviams važiuojantiems per didįjį New Yorką, nesinystų vientaučių

pas Bishopus ir kitus žydėlius, kurie elgiasi su lietuviams kuoblogiausiai; (Štai vienas iš daugelio pavyzdžių: tūlas J. Remeikis, kuris važiavo iš Pittsburgho, Pa į Lietuvą, nuo agento Abeciūno, nurodytame viešbūtyje, 10-th ave, New York City, eidamas gulėtų žmogelis padėjo 485 dol., ankso laikrodėlį, žiedus, viso vertės apie \$600, pas viešbūčio savininką; bet atsikėlus išryto, dingo pačmėjas su pinigais, o vargas Remeikis su medine koja, pasiliko be vieno cento, ir tik ačiu rusų emigrantų namui, gavo da nakvynę; bet ir čia keletą naktų pernakojo, liepta išsikraustyti, mat ir čia nėsama vietos. Panašių atsitikimų yra labai daug!)

Bet jeigu mums, lietuviams, būtų savas namas, kaip atvažiujantiems, taip ir išvažiujantiems, būtų visi apsaugoti nuo plėšikų.

Taigi, vientauciai, imkimės už darbo; ką šiandien nuveiksime, to ryt nereikės. Ir agentai, kurie siunčiate savo vientaucius po svetimauciu globa, katrie nėra atsakobymėje, meldžiu prisidėti prie mūsų pradėtojo darbo, nes ir jums iš to bus nauda.

Turiu viltį, kad viengenciai apsvarstys šį mano atsišaukimą.

St. Jankauskas,

350 Newark str., Hoboken, N. J.

Iš Amerikos.

Supažindys su Japonija. Ant laivo Shinyo Maru išplaukė iš Yokohamos japonų profesorius Inazo Nitobe, kuris laikysias Amerikos universitetuose paskaitas ir supažindys amerikonus su Japonija. — Kaip tai gaila, kad iš lietuvių nei vienas nesiranda prakilnesnis žmogus, kuris supažindintų amerikonus su labai sena Europos gimine — lietuviomis!

Sufragisčių konvencija. Louisville, Ky. rengiama visos Amerikos sufragisčių konvencija, vardu žinomos draugijos „National American Woman Association“. Atsibus ji nuo 19 iki 25 spalnio. Kaip žinoma, Amerikoje moteris turi tiesą balsuoti ant lygios su vyrais keturiuose valstijose: Wyoming, Colorado, Utah ir Idaho. Pernai iš dalies prileido ir Washingtono valstija; dabargi Kansas, Wisconsin, Oregonas ir Nevados valstijos prielankiai pasižadėjo perduoti šį klausimą į legislatūrą.

Nelaimė del nesuvaldytos gerklės. Canonburg, Pa., vietiniame teatrėly Morgan Opera House rodant krutomuosius paveikslėlius, staiga užsidegė filmos ir apimta panikos publika ėmė grūstis per vieni kitų galvas. Duris užsikimšo, tuometarpu apsupo ugnis išėigas ir žuvo 26 ypotos, daugiausiai buvo sumindžiotos. Kaltė dabar metama ant tūlo negro, kuris garsiai suriko „ugnis!“ ir taip išgąsdino žmones, kad padarė betvarę ir daugelis pertai nebegalėjo išbėgt.

Pražūdinga savaitė. Šią savaitę Amerikoje vienu pratėgiu įvyko kelios didelės nelaimės. Apart viršų minėtos katastrofos Canonburge, dar įvyko šios nelaimės: Manchester, N. Y. nuško traukinys nuo perlaužtos rėlės (Lakwana gelžkelio), kur žuvo 37 žmonės, o 70 sužeistų; Charleston, S. C. prašvilpė baisus huraganas, ir užmušė apie 30 žmonių, padaręs šiaip nuostolių į \$2,000,00 bei palikęs apie 100 šeimynų be pastogės; Elgin, Ill. sulūžo platforma,

laiku tautiškųjų lenktynių automobiliais, ir paslėpė po griuvėsiais apie 300 žiūrėtojų, kuriuos labai sužeidė.

Taftas rengiasi agituot. Prezidentas Taftas, atvažiavęs į savo dvarelį Beverly, Mass., apskelbė, jog per dvi savaiti jokių svečių nepriimsias. Sakoma, jog rengiasis keliauti į vakarines valstijas ir agituoti už savo kandidatūrą antriesiems rinkimams.

Valdiškoji mergišė. Los Angeles, Cal. taip priviso mergišių, kurie užkabinėja ant gatvių moteris, kad valdžia pasamdė detektivu tūlą panelę Fay Evans, gaudyti mergišius. Per vieną dieną Evansiutė areštavo dešimtį vyrų, kurie ant gatvių bandė ją užkabinti tai parodyt „goo-goo eyes“.

„Trampų“ kongresas. Siūnėdėl Washingtono tapo sukvietas visos Amerikos bedarbių kongresas. Laikraščiai juos išjuokia „trampais“ — valkūnais. Tačiau čia tikrųjų trampų gal nedaug tebus. Bedarbė Amerikoje pavirto į tautos žaizdą. Todel milijonierius Howe ir suorganizavo visos Amerikos bedarbių uniją, kuri savo suvažiavime reikalauianti, kad valdžia įsteigtų darbo samdos būrą.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

SCRANTON, PA.

Rugpjūčio 28 d. ant Providence buvo surengtos prakalbos svetainėje „Auditorium“. Kalbėtojais buvo lietuvių laikraščiaukų su-sivažiavimo atstovai.

Vakare 8 val. atidarė susirinkimą Dr. J. Šliupas su trumpa, bet įspūdinga prakalba, pasveikinęs publiką ir perstatęs visus svečius, kurie buvo atėję į salę, bet pranešė, jog nebus kuningų J. Tumo ir K. Olševskio: jie pranešė, jog nebūsią, nes nieko bendro neturi su svetiškaisiais inteligentais. Dr. Šliupas pasakė, jog ir mes nenorime nieko bendro turėti su dvasiškią; tam pritarė publika delnų plojimu. Toliaus kalbėjo apie politiką ir patriotizmą. Sakė: mes neesame nei kazeriai, nei carai, nei mikados, — mes esame laisvi piliečiai ir žmonės, kurie suprantame savo laisvę. „Kuris skelbja laisvę, tas yra geras žmogus ir gerai manantis. O tas, kuris tik žiūri, ar negalės išnaudoti savo tautos žmogų, tas yra viliugis ir niekadėjas“. Užsibaigus Dr. Šliupo kalbai, išaukta kalbėtoju J. Vanagaitis, redaktorius „Birutės“, iš Tilžės, Prūsų Lietuvoje. p. Vanagaičio kalba lėta, bet gana taktiška ir užimanti. Tema — grynai patriotiška. Kalbėtojas apibriežė maždaug Prūsų Lietuvą etnografiškai, politiską jos praeitį ir apsistoja ant dabartės. Žodžiu panašiai jis visur kalba, kaip Brooklyne, Bostone ir kit. Pranešė, jog Prūsų lietuvių yra ne taip mažai, kaip manoma, bet apie 300000 suviršum, tad reiškia, kad dar nenumirusi Prūsų lietuvių tauta; Prūsų lietuvių yra gana turtingi ūkininkai bei pramonininkai; visi yra mokyti; nerasi nemokančio rašyti bei skaityti; reikia tik juos atgaivinti patriotizme. Toliaus pranešė, jog turis surinkęs jau 300 suviršum prenumeratorių „Birutės“ ir meldė ją čia užrašyti.

Potam deklamavo eiles p. A. Grybūtė. O po jos kalbėjo p. Hartmanavičius iš Chicagos, ku-

KAZYS PUIDA

Žemes Giesmė

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

— Ne. Jaučiuosi gerai ir reikia jam darbas palengvinti. Ir viktutė nuvargę per tą laiką.

Nieko neatsakė. Pratiesė ranką.

— Ligi skubaus pasimatymo.

— Pasistengsiu.

Vos suspėjo iš garlaivio išlipęs namo pareiti, o ten jau laukė visa sąjungos valdyba. Po Oginto apyskaitos, visi išsi-skirstė — niekas nesiliko, išskyrus namiš-kius, kurių tarpan ir Mačiūnas pastaruo-ju laiką įnejo.

Vakarieniavo ant gonkų. Pirmuti-nis tai buvo vakaras, kurį Ogintas ir visi namiškiai tylėjo.

Dienos įspūdžiai ir atsitikimai užra- kino Oginto lūpas, tačiau dvasioje darbas virė.

Mačiūnas tylėjo. Išmoko jį tyla tylėti ir žinojo kuomet reikia tylėti ir kaip ilgai.

Viktutė su motina po vakarieniš- tuo įprasišalino.

Ilgai tylėti nebegalima buvo ir pir- mutinis Mačiūnas prabilo.

— Už dviejų savaitių namai bus už- baigti. Šimet į juos neįsikraustys ligi ru- dens. Reikia kad mūras gerai išdžiūtų. — Stengėsi išblaškyti Oginto mintis ir įtrau-kti jį reikalų upėn.

— Nesiskubinu, — trumpai atrėmė Ogintas.

— Ne tame dalykas, bet šimet jau nieko naujo neįstengsi pastatyti. Trobės darbininkams ir tvartų nėra kas nei pra- dėti, geriau bus šimet tik plytos padirb- džius, o jau kitą pavasarį galėsi kitas tro- bas statyti.

— Suspėsiu.

— Nieks nesiskubina, tik tai sakau- ta, kas šeiminkui žinotina. Pieninė pul- kiai veikia. Iš viso turime 130 karvių. Ma- žieji ūkininkai labai pakakinti, kuomet punktualiskai kas mėnuo išmokame jiems jų dalį.

— Labai gerai.

— Parašiau į Švenčionis, kad už- dviejų savaitių ta pati darbininkų partija atvažiuotų ir šiais metais

— Ačiu, ačiu!

Toliau Mačiūnas nebeįskentė.

— Jurgi, — tarė atsikeldamas ir ranką ant jo peties dėdamas. — Gerai ži- nau, kas tave slogina ir nematau nei vaisto, nei nesirūpysiu priedermių tau priminti.

— Ir gerai padarysi. Nes kad ne priedermės, gal šiandien manęs čia nebūtų buvę. Bet matai, aš dar tiek jėgų turiu, kad galiu valdyties.

— Suprantu ir atjaučiu tavo nelai- mę...

— Susimildamas tik tai neatjauk ir neužjauk, — nėra man biauresnio jausmo, kaip tie jomarkiniai «atjautimai» ir «už- jautimai». Kam rodyti dvasios silpnumas ir kam taip žemai pačiam nusileisti ir kitas statyti. Kiekvienas tenešie savo būtybės gėles ir dygius.

— Bet kodėl neužjaukti?

— Nes aš tokių rinkinių jausmų ne- noriu! Užjauk šunį, kuris negalė apsigin- ti ir kurį visi nuskausti gali, bet mane, gy- vą ir jaučiantį žmogų, nejudink. Aš turiu pakaktinai jėgų ir dšos, ir pats iš mano sopulio urvo išsikrapštysiu.

— O, nē kiek neabejoju! Noriu tik- tai tavo jėgas sužadinti.

— Dvi stygi nutrūkuo ir daugiau jos gyvybės balsu neskambės... — tyliai pridūrė Ogintas.

Valandėlė abudu tylėjo.

Staiga Ogintas atsikėlė ir tarė:

— Nesirūpink, Mikai, aš ligi galo iš- tversiu.

Atsisveikino ir nuėjo savo kambarin.

Vėliavą naktį užgeso žiburys Oginto kambarėje. Popieros lakštas po lakšto buvo draskomas ir gurban metamas, kol laišką į Aldoną nebuvo užbaigtas.

Vos tik saulė patekėjo, Ogintas pa-

žadino arklininką, liepė balnoti arkli ir nie- ko nelaukiant joti Kaunan.

LAUGHING WATER.

— Kas gyventi nedrįso, tas mirti tu- rėjo! — Tolimu, kurčiu, sopuliuose kan- kinančiuosi atbalsiu praskambėjo Oginto žodžiai, į patį save ištarti.

Ramumo, giedros vartai užsikėlė — vakarykščion dienon tik mintimi besugri- ši...

... Ir kam tiek vilties... tiek nuil- susio jausmo galybės ton meilėn buvau įdė- jęs?...

... O jausmai buvo nuilę, nes niekas jų gaivos vandenėliu nepakrapino... nie- kas savo jausmų jų nesusildė...

... Visų krūtinėse jausmas verpetais trunkėsi — ir visi tą jausmą, yt gobšai, tik sau laikė... pavydėjo kitiems širdies gied- ros, sielos spindulių...

... Ir tu jų man pavydėjai... Ne, nepavydėjai, bet tik tuo jausmu netikėjai ir... einava abudu savo keliais...

... Likk sveika!...

... Sielos kapuose bus išskilmė: va- karykščios meilės laidotuvės tam, kad tuo- se kapuose amžinai budėtumei ir giedros akimirkinius mano būtybės tamsią naktį primintum...

... Kad amžinai mirdama niekuo- met nenumirtumei — nes numirti, kad ir nabašnikui, reikia prieš mirsiant kas- nors visais būtybės virpterejais numylė- ti... reikia širdies indas kupinai pripil- dyti...

... Tad budėk mano sielos kapinyne yt vakarykščios dienos teisėjas — liudyto- jas, yt rytojaus užgesusi ramumo — giedros kibirkštėlė...

Tamsus, juodas rytojaus atsitikimų debesis užgulė ant Oginto krūtinės ir, ro- dos, nē galo tų juodųjų kančių neužmaty- ti. Pro dabarties sopulio ūkaną veržiasi dvilypuotieji gyvatės liežuviai ir šaltu akių žvilgesiu tyčiojasi iš visų troškimų.

Visa atsiminimų eilė susikibo ir pa- sileido pašėlusin, laukinin šokin ir apdulkė- jusiais skeleto kaulais giedojo gaudulingą laidotuvių giesmę vakarykščiams jaus- mams...

O iš sielos kapinyno, jausmų vidur- naktį, kilo dvi balti stovyli, nuliūdusiais veidais užgesusia gyvybės šviesa akyse, iš- tiestomis tolėn rankomis ir, tarytum, rau- dotojos laidotuvių metu, kurioms jėgų pri- trūko randoti, — varvino sidabrinės ilgėsio- sopulio ašaras...

Stovėjo tie dvi balti stovyli ilgą lai- ką sielos kapinyno vartuose akimis į rytus nukreiptomis ir laukė... jiedviejų aušros patekant...

O aušra neužtekėjo...

Bet štai kapinyno vartus vėsula už- trenkė ir šmėklos dingo. Vaidintuvė tvėrė kitus reginius. Nebuvo jėgos, kuri būtų galėjusi tą valandą atitraukti Ogintą nuo netolimos praeties.

... Tylu, ramu visuose namuose, tik- tai laikrodis bepročio žingsniais eina pir- myn...

Ir staiga tą tylą pradreskia baisus, baisenis už perkūno trenksmą giedrą die- ną, jaunos mergaitės šauksmas:

— Aš tokia jauna!... Aš taip my- lėti noriu!

* * *

Atsimenu...

Stovėjau ant Nemuno kranto akimis į sujudusias upės vilnis išmeigtomis ir sva- jojau...

Apie ką?

Apie ką gali svajoti širdžių tyrlau- kiuose jausmo jiekanti dvasia!...

Apie ką gali svajoti, taurė už taurės gyvenimo nuodus gerianti, būtybės pavasa- ryje jauzno ištroškusi siela?...

Žiūrėjau į gimosios upės bangas ir dūmojau... skaitliavau... ateities smū- gius...

Ir skaitlinės sumišo, susimaigė, iro- mijos juoku prabilo, pasityčiojimu atsiliepė ir spiovė mano krūtinėn nesuskaitomų atei- tyje smūgių, skausmų, apsvylimų skaitli- nių ryšulių... Spiovė ir pasileido lauki- nin sopulio-jausmo šokin...

(T. b.)

VISUOTINOJI
Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)...

(Taša.)

«Gerbiameji tautiečiai ir tautietės! Aš, že- mias pasirašiusi, kloniojus geros sveikatos mano- tēveliams ir broliams ir seselėms. O dabar klonio- juos geros sveikatos ir visokių mylistų nuo pono- dievo kaimynui ir kaimynei ir jų kūdikiams. O dabar bučiuoju jūsų baltas rankes ir skaisčius veidelius per šį margą poperėlį. O dabar pasakau, kad mes, moteris, negalime nieko pasakyti nei apie suokalbį, nei apie vylius, nei apie ką kitą. O dabar bukite sveiki».

Spartėnai labai nusistebėjo iš tokio lakoniško laiško, ir Lėnai pridėjo dar vieną «ė», nuo ko ji pasidarė Lėna, arba «Liūtė».

* * *

Lakoniškasai būdas kalbos, gymnastika ir pri- silaikymas mados apsirėdyme taip nusilpnino spar- tēnus, kad jie greitai laiku atsiliko nuo kitų graikų ir per tai jie vadinta nebe spartėnais, bet sportė- nais, nuo žodžio «sportas».

ATHĖNOS.

Antra iš eilės garsi senovės Graikijos respub- lika buvo Athėnos. Iš turtingų marmulo kasyklų, buvusių Athėnose, patys savaimi gimė garsūs Athė- nų didvyriai ir dailininkai.

Visa Athėnos-respublikos nelaimė buvo tame, kad jos gyventojai dalinosi į filas, dimas ir fratri- jas, ir dar dalinosi į paralijus, pedjakus ir diakri- jus. Be to jie dar dalinosi į evpatridus, geomarus demiurgus ir kitokią smulkmeną. Visa tai sukeldavo liaudyje nuolatinis nesupratimus ir maištus; iš ko naudojosi augštesnieji visuo- menės sluogsniai, pasidalinę į archontus, eponymus, bazylevsus, polemarchus ir tes- motētus. Ta Athėnų tvarka iš dalies primena mums mūsų pačių visuomenę, tik mes vadinamės daug suprantamesniais vadais, kaip antai: katali- kai, laisvamaniai, socialistai (kai-kur cecilikai), klerikalai, šventakupriai, šliupiniai, arba šliuptar- niai, aušriniečiai, viltiečiai, draugijiečiai, šaltinie- čiai, minkštadūšiai, encyklopedistai, prezidentai, redaktoriai, ambasadoriai ir tt. ir tt. ir tt.

Vienas Athėnų evpatridų, Pylonas, pamatęs to- kią betvarę visuomenę, buvo beužmanęs «vienu planksnos smaigėiu nudurti visas neteisybes». Ant nelaimės, žmonės nelabai teusitikėjo juo ir liepė jam kaip ir spartėnai Lykurgui, rengties kelionėn, ką jis ir padarė. Bėgimu būtu, kad tai tie papro- čiai viešpatautų ir mūsų laikuose. Visuomenės pa- reikalavus ne vienas mūsų triukšmingų veikėjų (a la Bagočius, Antonov su Svirskiu) išeitų sau laz- dele pasiremdamas, batus už pečių užsimetęs, ke- liauti aplink svietą. Ir ramiau būtų dirbti darbą ir valyviau būtų mūsų draugijoje.

SOLONAS.

Ne visi «biznieriai» tik tai savos naudos jieško. Buvo kitą sykį toks «biznierius», kuris kitų naudai nemaža pasidarbavo. Tai Solonas. Vienas histo- rikas užsimena, kad Solonas, savo «biznio» verčia- mas, nuolatos būdavo kelionėje, nelyginant mūsų laikraščių keliaujantie agentai. Pasidėkavojant to- kioms gyvenimo aplinkybėms, jis daug ko išmoko, bet gi nemokėjo «magiškų štukų», su kurių pagal- ba agentai primasina naujus prenumeratorius. O daug ko išmokęs, nutarė surašyti savo tėvynei tvir- tą ir drūtą įstatymą.

Kad ingijus žmonių užsitikėjimą, jis nudavė beprotį, ir ėmė rašyti eiles apie Salaminą salą. Apie Salaminą rašyti ar kalbėti pas athėniečius buvo taip-pat nepadoru, kaip ir mūsų gadyneje, kalbant su kunigaikščiais, priminti jiems VI Dievo įsakymą. Mat, Salaminą užkariavo nuo athėniečių Megara, apie ką visi žinojo. Na, o VI įsakymas taip ir du- ria kunigams į akis (delto, kad jie patys nėra vedę ir per tat labai smailižauja prie svetimų moterų), apie tą dalyką ir gi visi žino.

Solono užmanymas ir taktika turėjo pasekmę. Sanpiličiai pavedė jam surašyti įstatymus, ką jis ir padarė, padalinamas gyventojus dar į tris dalis: į pentakozijomedimnus, zeogitus ir tetus.

Solonas taipgi atkreipė dėmesį ir į šeimynišką gyvenimą. Jis uždraudė noutakai turėti kraičio daugiau per tris rūbus, bet užtat ir reikalavo, kad moterų doringumas būtų statomas pirmoje vietoje. Athėnų jaunikaičiai iki 16 metų buvo auklėjami namie, gi sulaukę pilnų metų užsiimdavo gymnasti- ka ir protiškiu darbu, kuris taip geru ir maloniui at-

rodė, kad pavadinta jis muzikė.

Be viršaus paminėtų šeimyniškų įstatymų buvo dar vienas, būtent: apie paguodojimą tėvų. Kuo- met budavo kas renkamas į visuomenišką vietą, tu pirmų-pirmiausia pasirūpindavo sužinoti, ar kandidatas burnoja ant tėvų, kiek sykių ir kokiais žodžiais. Burnojimai senovės laikuose ir-gi buvo žinomi. Tam tikrą laiką net ir mės, lietuviai, bu- vome juos užmiršę, ir gal nebebutume atsiminę, jei «Draugas», o jį sekdami kiti «draugai» nebūtų pradėję kelti juos iš numirusių savo moksliškuose redakcijose pastabų skyriuose ir šiaip «straipsniuo- se».

Ant nelaimės Solonas, nors ir turėjo «biznie- riaus» sąvoką, neįvedė jokių įstatymų apie dange- lį dalykų. Paveizdan jis nei puse lūpų neprasita- rė apie tai, kad redaktorių ir leidėjų suvažiavimų nutarimai turi būti pildomi, kad korespondencijų rašytojai privalo mažiau meluoti, kad moteris ne- privalo mylėti po kelis vyrus, o vyrai po kelias mo- tetis ant sykių; jis užmiršo baudmes ir leidėjams, kurie netik nepasiliauja, kontraktams išsibaigus, taipinė apgarsinimus medikališkų klinikų, bet dar ir naujus kontraktus padaro; o kartais net pagar- sia, kad «profesorius NN. pajieško ant burdo jau- nų merginų, kurios už kambarį ir burdą nereiklau- ja mokėti; vakarais atidirbs!» Jis daug pamiršo įrašyti!

* * *

Solono įstatymams įsikūnyjus, jis pats išsiren- gė į kelionę. Jam nesant namie jo paties giminai- tis, didžiūnas Pizistratas pradėjo tyrantizuoti athė- niečius. Jis taip juos tyrantizavo, kad ir Solonas, sugrįžęs iš svetimų šalių negalėjo numalšinti to ty- rono iškaltumo ir ryksmo.

Pizistratas pastatė Zeusui šventnamį Lombar- dijoje ir pats pasimirė. Jo sostą įpaveldėjo jo sū- nys — Gippijus ir Gipparchas.

Salis buvo nuvargusi; kas žino koks būtų atė- jęs galas, jei ne tai, kad atsirado tautiškoji partija su vadovu Klisenu, kuris padalino visuomenę į dešimtį filų, o šias dar į dimas. Tokiu būdu už- viešpatavo taika. Be to Klisėnas išmislėjo dar gi būdą atsikratyti nuo negeistinių pliečių: išrado slapta balsavimą, arba ostrakizmą. O kad dėkin- gi žmonės nepabandytų tą būdą ant jo paties sprando, tai jis išsirengė kelionėn.

INTEKMĖ DANTŲ ANT ŽMOGAUS GYVENIMO.

Žvilgsnis į dantų Patologiją.

Atsižvelgus į priežastį dantų kirmėjimo ir šito pasekmes, rasime daugelį sau naudingų žinių, pa- gerinimui savo abelnos sveikatos; nes sykį daziži- nojus priežastį šokių ar tokios ligos, visados leng- viau suprasti, dėlko mūsų kūnas privalo būti užlai- komas tokiose higienos sąlygose, o ne kitokiose? Taipgi bus mums maž-daug suprantama dantų svar- bumas žmogaus gyvenime. Kad geriau supratus dantų patologiją, man rodos, bus ant vietos pažvelgti į jų anatomišką, hystologišką ir chemišką sudėji- mus bei fizišką veikmę.

Anatomiškai dantis yra skirstomi į 3 dalis: 1) kirpimo 6 dantis (iš priešakio žemai ir augštai), 2) draskymo 8 iš viso (4-ri augštai ir 4 žemai; jie prasideda nuo taip vadinamų ilčių ar akių dantų ir baigiasi prie pirmojo krūminio, po du iš žėdnos pu- sės, žemai ir augštai), 3) malimo arba krūminiai dantis (jie iš viso yra 6-ši augštai ir 6-ši žemai; paskutinis iš tų krūminių dantų yra vadinamas proto dantimi).

Atskirai gi patsai dantys yra dalinamas į 3 dalis: 1) Corona (karūna), dalis dančio, kuri yra visados matoma neapdengta mėsomis; 2) Seroixi (danties kaklas), kuris dalina danties karūną nuo šaknies; 3) Radixi (danties šaknis).

Hystologiškai dantys dalinasi sekančiais: 1) Enemal (viršutinis danties sluogsnis, randamas, tik ant danties karūnos; jis beveik visas iš Epethialial plėvės (tissue); 2) Cimentum (apačioje enemalo) minkštesnis sluogsnis; 3) Dentinum (medžiaga, iš kurios dantys darosi), randasi apačioje cemento; 4) Pulp (danties gyvybė), paprastai vadinama ner- va.

Chemiškai danties medžiaga susideda iš pana- šių elementų, kaip ir kaulas: iš oxygeno, hydrogeno, karbono (anglies), sulfuro, fosforo, kalciaus ir kar- bono druskų, — išimant pulp, kuri yra tikra ir organišką nervų šaka.

Žmogus per savo gyvenimą turi perleisti išviso 52 dantis: 20 pieninių ir 32 pastovių, kurie neturi be priežasties išskirti. Jie dygsta išpuolus piēni- niams (kūdikystėje).

Apie septintą savaitę pirmučiausio žmogaus gy- venimo, kada kūdikis yra dar tik apie colio ilgumo, jau prasideda jam pirmieji 6 dantį kalkiuoti, tai yra jau formuojasi, nors neišdygę. Kirp.kai 6-ši dygsta, kada vaikas sulaukia 6 iki 8-nių mėnesių. Pirmas krūminis (malimo) dantis išsiskala nuo 12 iki 14 mėnesių. Akiniai dantis dygsta nuo 18 iki 20

mėnesių. Antras krūminis (malimo) dantys dygsta nuo 22 iki 24 mėnesių. Taip, kad vaikas 2 metų senumo privalo jau turėti visus savo pieninius dantis, tai yra 20 dantų, — žinoma, jeigu normaliai — kai dantis jam dygsta. Žėdnos moteries, auginančios kūdikius, privalomas žinoti: kada ir kokie dantis vaikui turi dygti. Profesorius Jacobi savo lekcijose aiškina, kad 1860 metuose Suvienytose Valstijose buvo 3,992 mirčių nuo dantų dygimo. Iš šio skaitliaus 3,971 kūdikių mirė nesulaukę 2 metų. Tarp 1845 ir 50 metų raportuota 258,317 mirčių, ir iš šio viso skaitliaus 3,466 mirtys buvo vis mažų kūdikių nuo dantų dygimo. Taip, kad iš 74 mirčių, vienas mirė vis iš priežasties dantų. Labai didelis nuostimas! Bet pažvelgus į abelą mažų kūdikių auginimą, nebuvo įstabu, kad toks didelis nuostimas miršta.

Kūdikiai susirgus, visados yra šaukiamas daktaras; tas, suėmęs kūdikio pulsą ir dažinojęs karščio laipsnį, parašo receptą ir išėina nežiūrėjęs: gal kūdikis kenčia nuo dantų dygimo... Ir jeigu vaikas serga tikrai iš priežasties dantų dygimo, gali jam sugirdyti nors kelis butelius nuodų, — vis viena kūdikis mirs, ir tai iš nežinojimo ligos priežasties. (Kūdikiai mirus daktaras parašys jam paliūdimą, kad jis mirė „Cholera infantum“ vaikų cholera — taigi vidurių liga!) Mačiau pats tokį atsitikimą... Taigi motina turėtų žinoti, koks ir kada dantys turi išdygti. Susirgu kūdikiui, tuojaus žinotų, jeigu ri išdygti. Susirgu kūdikiui, tuojaus žinotų, jeigu tame lake serga, kada dantis turi dygti, ir jei kūdikis karščiuoja, verkia, nemiega, viduriškai palaidi, tankiausiai eina žalsiais ir trauko kūdikį krūvon, tai čia proga pamislyti, kad rasit jam dantis dygsta, ir daktaras turėtų jį gydyti nuo tos ligos, kuria jis serga.

Einant prie tikslo reikėtų pastatyti klausimą: Dėlko dantis pūna ir skauda? Nevienu yra atsitikęs dantų skaudėjimas, ir visiems jis yra labai nemalonas. Pirmiausiai dantis pūna iš priginimo, taip kad, jeigu tėvo arba motinos dantis blogi, — ypatingai motinos, — tai ir kūdikio dantis tankiausiai bus blogi, ypatingai moteriškosios lyties.

Kaip kada žmogaus seilės burnoje pasidaro ne normališkos, tai yra ar per daug rūgšties ar per mažai, — ypatingai būna per daug rūgšties, kaip veiksuso rūgštis. Ta rūgštis čia enamelį ir kada pradeda arba išstarpina iki dentino, tada bakterija savo darbą tuojaus pradeda. Bakterijos, kurios čia dantis, nemėgsta graužti enamelį, nes jos gyvena tik ant organiško elemento, o enameliui būnant neorganišku, joms nepatinka toks maistas. Todėl jos ir skverbiasi į dantų vidurį, kur gali rasti medžiagą, susidedančią iš organiško elemento ir tinkamą joms į maistą. Bakterijos, kurios čia dantis (Bacillus Oris) gali padaryti gelatiną, kuris labai kimba prie dantų ir, žinoma, užlaiko bakterijas savyje taip, kad nei liežuvis nei lūpos negali jų nušluostyti nei seilės numazgoti, kadangi tie klajai laikosi tvirtai prikibę prie dantų (paprastai tarp dantų). Taip pasidarius bakterijos visados išgraužia dantį skyles.

Bet didžiausi priežastis dantų kirmėjų yra nešvarumas. Augščiau minėjom, kad uksusinė rūgštis yra dantims labai vodinga, tai delto, kad ta rūgštis tarpina elementus, ypatingai organiškuosius, kurie sutaiso mūsų maistą ir daro iš jų pirmiausiai nusisėdimą, o vėliaus — druską, tankiausiai kalkinę ir karboninę (anglinę). Žmogui valgant visados pasidaro maždaug tų druskų, o jos pirmiausiai užsilaiko dantyse, nes tarpdančiuose yra joms gera vieta, kadangi tenais randasi maži užkaborėliai, kur nei liežuvis nei lūpos negali prieiti ir išsluostyti. Ir taip, jeigu žmogus po valgytų savo dantų neišplauja antrą syk valgant pasidaro dar daugiau tų druskų ir mažų pamažu tokiu būdu pasidaro kietas akmuo ant dantų ir jau daugiau bakterijų tenais susirenka. Iš to gali būti štai kokios pasekmės:

1-mas — kadangi tos druskos labai prikibę prie dantų, tai labai lengva ir bakterijoms užsilaikyti ir plėtotis tokiose aplinkybėse. Tada dantis pradeda kirmėti, nes tenais yra bakterijos; ir kaip tik jos suspėja dantį išgraužti, tuojaus ir pradeda jis skaudėti.

2-ras — druskos, susirinkusios prie danties, vis dauginasi, jeigu jų niekas neprašalina; ir juo ilgiaus jos užsilaiko ant danties, juo daugiau jų darosi ir tuo kietesnės jos pasilieka, o dauginamosi ant danties, stumia smegenis nuo dantų, ir paskui skverbiasi po smegenimis, kur ir plėtojasi apie danties šaknis. Kada jos apsupa visą danties šaknį, tai pirmiausiai smegenis pasidaro raudonai-mėlynos ir užgavus tuojaus kraujas bėga.

Jeigu leisti tas druskas būti labai ilgai po smegenų, tai jos užnuodija smegenis ir pradeda į jas veisti užnuodijimą, kuris vadinasi „Putrofactiją“ (puvimas). Tada dantis palieka liuos ir kasti su tokiais dantimis negalima, o skausmas tai ne apsa- (Užbaiga seka.)

Dr. A. J. Žimontas.

NEBEGRYŠ...

Ak! kaip gaila man to laiko,
Ką prabėgo kaip vanduo;
Metas trečias, — ar papaike!
Tuoj ir vėl greit bus ruduo.
Aš dar nieko nesu veikęs,
Naudai savo nei kitų,
Vaikštinėju lyg apsvaigęs,
Dūmų miesto nuo tirštų.
O jūs metai, naktys, dienos,
Apsistokite kelyje!
Man prastai, tik kliūtis vienos,
Negyvenims šioj šalyj!
Jūs sustokite keliavę,
Kaip iškiole — be naudos.
Leiskit man aprūpint save, —
Aš taip liksiu visados...
Jūs juk bėgat kaip pašėlę,
Aš atlikęs jau kada.
Sunaudot kas valandėlę,
Nebuspėsiu niekada.
Ak! kaip gaila, laiko gaila,
Kurs praėjo nebegryš!
Jo gailiuosi visa siela,
Veltui, nieks jo nepavys...

Pinavyjas.

LIETUVISKI ŽAIDIMAI.

Tetervinas mušti. Tris vyrai, vienas atsistoja, prasižergia, tai vadinasi tetervinas, o kiti du, vienas vienoje pusėj išsižergusio stoja, antras antroje pusėj. Vidurinis, tetervinas, paima vieno ranką ir glosto burbuliuodamas: „burlululu, burlululu“. Kartoją daug kartų, ir beglostydamas užduoda per ranką. Kaip tik uždavė per ranką, šisai turi nu-mušti kepurę nuo tetervino galvos. Kaip tik užsi-kėsina uždrožti per kepurę tetervinui, šis skubiai palenkia galvą, ar vikriai prikiša prie mušiko arti. Mušikas tetervino negali užduoti. Tetervinas atsi-kreipia prie antrojo pusėj stovinčio, ir tą patį da-ro, kaip su pirmuoju. Jeigu yra gerokai vikras te-tervinas, tai jam nenumuša kepurės, o šiemis rankas atidaužo.

Žaidžia 3. Jeigu pabosta katram, tai kiti uk-vatninkai eina žaistų, o žiūrėtojai įvaliai prisijuo-kia.

A. Č.

APIE LATVIŲ KALBĄ.

(Tąsa.)

čiams (tamniekam) sunku susiprasti su inflantie-čiais. Einant perdėm visa Latviją tačiaus negali-ma pabriežti ruožtus tarpe vienu ar kitu prokalbių (dialektų); jos nejučiomis kryžiuojasi viena per kitą. Taip bus buvę ir su pirmutine tauta. Jai beangant dauguma atsiskelia paskirių prokalbių, kurios nejučiomis pereina viena kitą, taip kad tar-pe pirmutinės kalbos ir tolimiausių jau prokalbių randasi toks didelis skirtumas, kad ilgainiui jos nebegali susiprasti. Taip atsirado atskiros kalbos. Jei prie šitos teorijos pridėsime dar iškeliavi-mus, tai atskirųjų kalbų atsiradimas bus dar la-biau suprantamas. Nuo senovės iki vidurinių am-žių pradžiai buvo tankūs tautų iškeliavimai. Iškeliavusieji pražūdė savo sąryšius su pasilikusiais savo satautiečiais; jie mat pateko į kitokias apysto-vas, tarpe kitų kaimynų, todėl ilgainiui pas juos išsivystė ir kitokia kalba.

Prie baltiškių kalbų priguli: latvių, lietuvių, senprūsių ir jatvegų kalbos. Nuo pastarosios (jatvegų) kalbos užsiliko koks tuzinas žodžių. Nuo prūsų kalbos mums yra 3 katechizmai iš XVI metaš. ir surašas kokių 800 žodžių iš XIV. met. Kate-chizmų vertimai yra labai klaidingi; kadangi vo-kiečių vertėjai menkai tesuprazdami prūsiškai ver-tė su tulkų pagalba. Lietuvių kalbos visų-seniais paminklai taipgi siekia iš XVI metaš. Lietu-vių ir latvių kalbos arčiausiai stovi prie viena kitos, negu bent viena iš jų prie prūsų kalbos. Savu lai-ku baltikų kilmė pasiskaidė į prūsų ir latvių-lietu-vių grupes; vėliaus atsiskyrė ir lietuvių bei latvių kalbos. Kaip galėjo įvykti skilimas tarpe lietuvių ir latvių kalbų. Jei einame kiurui Latviją, tai randame daugelį prokalbių, tačiaus mes jas visas galime suprasti, norints jos ir pereina nejučiomis viena antrą. Priimeime prie Lietuvos, čia jau randasi toks kalbos nutolimas, kad daugiau jos ne-begalima suprast. Jonas Schmidt šitą ve kaip išaiškina. Būna dažnai, kad karės laikais arba ki-tais svarbiais atsitikimais viena tautos kilmė ingi-ja ant kitos persvarą. Pergalėtosios kilmės pasi-lieka arba išnaikintos arba asimiliuotos (prijungtos, privienytos) į valdančiąją kilmę. Su tuomi pra-

nyksta perėjimas nuo vienos prokalbės į antrą ir atsiranda skaldymasi naujųjų kaimynų prokalbėse. Tokie suskilimai randasi taip-jau ir tuomet, kada jų viengėčiai iškelduoja arba pertraukia jų sąry-šius kokie nors gamtiški rubežiai. Su laiku šitie atskilimai pasidaro taip dideli, kad išrodo į visai skirtingas kalbas. Baltiškų kalbų giminystė ir skirtumas matosi iš sekančių pavyzdžių:

Prūsų kalboj	Lietuvių	Latvių
deivas	dievas	dievs
datvei	duoti	duot

Prūsų ei daugely atsitikimų lietuvių ir latvių kalbose pereina į ie. Kamieno balsė o (Sohn), slavų ir prūsų kalbose pereina į a, bet lietuvių ir latvių kalbose į uo.

Privesime keletą tankių morfologiskų pavyz-džių.

Prūsų kalboj	Lietuvių	Latvių
mais	manas	mans
tvais	tavas	tavs
svais	savas	savs
tebbe	tau	tev

Lietuvių ir latvių proseniai tūla laiką turėjo vieną kalbą. Dabar šios kalbos viena nuo kitos skiriasi. Skirtumas randasi pirmiausiai jau ir žo-džių kirčiuose (akeentuose): latviai deda kirtį ant pirmos sąjungos (syllabos), o lietuviai (taip kaip ir prūsai bei slavai) turi trumpą kirtį; pav. ranka (kirtis ant paskutinės a), o latviai roka (kirtis ant pirmosios o). Kamienių balsės šiaip virsta:

an> o—ranka: roka
en> ie—penki: pieci
in> i—krintu: krifu
un> ū—unduo (vanduo): ūdens

Persikeitimas įvyksta tik tuomet, kada skiemuo (syllaba) baigiasi ant n. Jeigu skiemuo su šiaja raide prasideda, tai n pasilieka; pav.: minu.

Suminkštinta k latvių kalboje virsta į c (pen-ki—pieci); suminkštinta g į dz (gyvas: dzivs). Ga-liniuose skiemenyse lietuvių trumposios balsės lat-vių kalboje išnyksta (gyvas: dzivs), o ilgosios vir-sta į trumpas: žemė—zeme. Lietuvių ž latvių kal-boje virsta į z, o š — į s (šimtas: simts). Dantinės gi balsės lietuvių kalboje priima vienokią permainą, o latvių kitokią:

briedis—briedis;
briedžio—brieža;
vokietis—vacietis;
vokiečio—vacieša;
būsiu—būšu.

Latvių ilgoji a yra senesnė už lietuvių ton vie-ton inėjusią o:

mahte—motė.

Tačiaus lietuvių kalboje ištisai užsilikę senės formos ir balsės, negu latvių kalboje.

Baltiškosios kalbos arčiausiai stovi prie slaviš-kių kalbų, negu kokia-nors iš indo-europėjinių kal-bų. Kada ankstyvesnė šita giminė jau buvo pasis-kirčiusi į grupes, tai baltikų ir slavų proseniai yra tūla laiką gyvenę krūvoje ir viena kalba kalbėję. Bet daugelis liekamų verčia manyt, kad jau ir tais laikais baltikų ir slavų kalbos skyrėsi, kaip dvi protarmės (dialektai). Ariječių ir slavų kalbose pusbalsė s po i, u, r, k virsta į š. Toliaus šita š sla-vių kalbose keičiasi į h, o h atpenk pavirsta į š, jeigu ją seka balsės i, e. Paveizdam:

Latvių	Lietuvių	Rusų
sauss,	sausas,	suchoj;
auss,	ausis,	ucho.

Šisai skirtumas jau yra buvęs ankstyvesnės jų kalbos prokalbėse ((dialektuose): baltikai sakė „sausos“, o slavai — „saušos“, bet galėjo vieni an-trus suprasti.

Kada pirmutinės tautos pasiskirstė, tai slavų ir baltikų proseniai yra gyvenę kokią laiką kaiminytėje ir sutikime. Tokiu būdu po biskį pradėjo išsi-dirbti naujos, bet giminingos kalbos. Dabar tarpe jų yra labai didelis atokumas. Bet visgi negalima sakyti, kaip tūli sakė, kad latviai paėję nuo slavų.

(Užbaiga seka.)

KELIONĖ IŠ AMERIKOS.

Atleiskite kad taip ilgai jums nieko nera-šiau, nes labai užimtas buvau ir ilgai užtraukiau su aprašymu apie mūsų kelionę iš Amerikos. Štai mū-sų kelionė.

Iš namų išeidamas, ant stoties, stengiausi nieko tokio rimto negalvoti, kad nesukelti širdies skaus-mo, atsiskiriant nuo mūsų ir visų mylimų draugų; bet kaip sulipėm į traukinį pažiūrėjau į būrelį mus palydėjusių, kurie visi intempe akis žiūrėjo į tą langą, ties katruo mes sėdėjome, — suspaudė tada širdį ir, nors labai turėjau, išsiveržė iš akių atsi-sveikinimo ašaros.

Sujudo mašina ir pradėjome akimis atsisvei-kinti visas pažįstamas vietas. Iš pradžios traukiny-

je buvo užimtos visos tuščios sėdynės, tai mes su žmona susėdome vienoj pusėj, o mūsų palydovas A. K. kitą pusėj; nuo Beacon Falls (Conn.) prasi-tuštinus sėdynėms, susėdome visi išvieno. A. K. baikas krečia, bet akyse matyt ašaros; šnekučiuoja-me apie šį, bei tą ir Bridgeportas čia-pat, per ašaras atsisveikinome ir A. K., išėina iš vagono. Nuo Bridgeporto nebepažįstamos mums vietos; aš šneku, ką žingeidais pamatęs, savo pačiai, o ji užsimisli-jus, bamtelės koki žodį ir vėl tyli.

Apart čemodano mes dar turėjome tris poperi-nius pundelius, vienas mums buvo žinomas: tai ma-no gazetės, kitas buvo induotas per V. žmoną (užu kurį širdingą ačiū); trečias tai buvo motinos pri-rengta valgymas del mūsų ir mums nežinant; tik vagonan lipant E. padavė. Dabar pradėjome žiūri-nėti, kas tuose pundeliuose; buvau susimislinęs to valgio neimti su savim— palikti vagonė, bet vėl gai-la, gaila ne delto, kad tas valgymas kaštavo, bet kad motina mylėdama indėjo. Juzefai pasakoju: palikime šitą pundulą vagonė — ji nepristojo.

Privaziavome ir New Yorką, išlipome iš vago-no: stotis suversta, visur be tvarkos, tur būt ten ką nors taiso. Apie keletą minučių ėjom pėsti per siaurą karidorį, potam pamatėme bent kiek erdves-nę vietą ir būrį žmonių, tarpe kurių buvo važnyčios ir agentų pasiuntiniai, pasitikti emigrantų; prišo-ko prie mūsų vienas žmogus klausdamas pavardės ir rodydamas laiškų nuo Kažemėko. Vadas greitai nusivedė ant elevatoriaus ir per kokią penkioliką minučių jau buvome Bishopo kontoroje. Didelis namas, beveik visa apačia jojo apgyventa. Palikę visus savo pūdus, nuvedė mus pas konsulį. Konsu-lio raštininkas priėmė nuo manęs valščiaus paspor-tą, pridavėm ženatvės metrikus, tik iš metrikų rei-kėjo man išrašyti kopiją, katra pasiliko pas konsu-lį, nuo kuningo, — užtvirtinęs sugrąžino atgal; bet tas raštininkas priėmęs visus raštus ir piningų \$3.20, pasakė, kad konsulio reikšią laukti iki trijų valau-dų po piet. o tuom laiku buvo dar prieš dvyliką.

Kad ne taip nusibostų, išėjome pasivaikščiotų, nors bijodami, kad nepaklystume, nes vadas jau mus pametė pas konsulį įvedęs. Vaikščiodami nusipir-kome atvirų laiškų, katruos kai-kuriems pažįsta-miems pasiuntėme.

Nuėjom konsulo raštinėn, gauti tą geradėjistę— pasą per rubežį. Konsulo ofisas buvo ant tos pa-čios gatvės, tai lengva buvo surasti. Nuėjome: sė-di keli žmonės, laukia to išganymo iš ruskio nagų, tai ir mes sakome, lauksime. Mums besėdžiant šit ir ateina konsulas: žmogelis nedidelis, tamsiai rus-va barzda, išlėto eina, rodos būrį štyvas, ir po rus-kai mažai bankrutą ilgą eiganinke dantyse la-

ko, ir karts nuo karto kuplą dūmą leidžia; mes tuoj visi sustojome, pagal rusko įstatymą.

Pradėjo poperius peržiūrėti ir po pavardėm „prochodnasias“ išduoti, nes raštininko jau viskas buvo surengta, tik bereikė konsului pasirašyti ir pečetis prispausti; šit ir mane šaukia, be jokio klaus-nėjimo paduoda prochodnąj, valščiaus pasportą ir ženatvės paliūdimą. Tada iš to džiaugsmo, kiek tik inkabina, kūrėme pas agentą, tēnai išmai-nom piningus ir užsimokėję po 50c. užu nakvynę, lietui lijan, nuvedė mus sudubėlin hotelin (Mat čia vis plėšynė nes ant laivo gavome žinoti, kad kurie iš toliaus atvažiavę, gali eiti tiesiai ant laivo, kur lauda visą užlaikymą už dyką). Pasižiūrime per langą iš savo kambario ant gatvės, — lietus lija, kaip iš kibiuro, negalima nei nosies iškišti; o tik dar pusė po keturių; turime sėdėti kambaryje. Su-siminsijome bent kiek užvalgyti, nes dar nieko bur-noj nebuvo indėje, kaip tik anksti rytą iš namų; dabar labai susigadėjo ir dešros, kurias ant trauki-nio norėjome palikti. Ledva sulaukėme šešių ir ėjome gulti, nes bijojome pamigti, bo buvo prisaky-ta ant aštuonių iš ryto būti pas agentą.

Miegojome blogai; lova buvo prasta, o vėl ant kelio, susirūpinimas, kad pribūti pas agentą ant lai-ko, per tat ir miegoti nebuvo galima. Seredos rytą atsikėlėme pusę po penkių, apsimazgoję snukis, nulipome žemyn, — tai esti karčemoj, nes mes gu-lėjome ant ketvirtjo gyvenimo; tēn išsigėrė po puo-delį kavos, išėjome pas agentą.

Gatvės buvo šlapjos nuo vakarykščio lietaus, dangus aprauktas rūku, tarytum tuoj ir vėl pradės lyti, bet ir nemelavo: baigiant eiti prie agento ban-kos durų, pradėjo lietus lynoti, o agento duris dar užrakintos, nes dar tik tai pusė po septynių; dar pu-sė valandos reikia laukti. Kadangi mes turėjome su savim lietsargį, tai nelabai bijojome lietaus.

Juzefa atsiminė, kad neįsidėjo spilkūčių, tai nuėjome New Yorke nusipirkti; bandėme ineiti į krautuves bet veltui, nes krautuvės tik nuo aštuo-nių atsidaro; bevaikščiodami sulaukėme ir aštuonių, įlindome keliose krautuvėse, bet negavome; sugri-žę prie agento radome ir vadą, atradome dar du „pa-lioku“ ir, susiėmę visus pundelius išsikubino ant elevatoriaus; tie du lenkai važiavo ant kitos linijos, tai priejus mums prie elevatoriaus stoties, liepė

(T. b.)

ris atstovavo „Lietuvą“. Pa-sveikino serantoniečius ir toliaus nurodė, delko čia laikraštiniškai susivaižavo. Reikia apkalbėti lietuvių dalykus. Štai, sako, mes nei savo salių neturim ir visuomet kreipjamės kur pas žydą ar kitą kokį svetintautį laikyti savo susirinkimus. Sako: kas čia mums sukvietė? Mus sukvietė bendri reikalai, apkalbėti apie jūsų ir mūsų reikalus. Nemanykit, sakė, p. H., jog mes per laikraščius vien tik pešamės; čia natu-rališkas dalykas; bet susivaižavime, kaip broliai, svarstome reikalus tautos ir pakėlimo tarpe mūsų progreso.

Deklamavo eiles p. M. Grudzińskiute.

Kalbėjo J. O. Sirvydas; iš kalno pranešė, jog nėra kalbėtojas, bet pasakė šitą gero. Ragino jaunimą prie vakarinių susirinkimų, kad lavintųsi gymnastikos, šokių, kad rengtų teatrus, tvertų chorą; pasakė, jog yra lietuvių papročiuose labai gražių žaidimų, ir kultūriškų užsiėmimų; ragino prie vienybės, drąsos,—kad lietuvis jaunikaitis neitų gatvė, rodos sulaužytas; parodė net kaip eina lietuvis ir anglas: vienas susimeta, tarsi visko bijęs, o antras tiesus — lyg jis visą svetą valdo. Pertai anglai ir išduoda prakilimus ir drąsus žmones. Lietuviai nelavina savęs gymnastikos pertai visuomet nesveiki, lėpus ir niekuomet neatlieka didelių darbų.

Žymontas, „Kovos“ korespondentas, persistatė save socialistu ir einas už juos; sakė, jog kasten norėjo jį patraukti į teismą, o jo draugai rašė laiškus, kad kaip pasodins, tai jie jį išims; esą smagu man, — vieni sodys, kiti išvalys. Pasakė, jog yra lietuvių socialistų 2000 suviršum, kad juos visai spirgina, bet ir jie spirgisia visus. Išsireiškė priešingai atvažiavusiems kuningams iš Lietuvos, nes anie skelbja tikybos dogmatus ir mulkina žmones amerikiečius.

Deklamavo eiles p. A. Grybju-tė.

Kalbėjo V. K. Račkauskas „Tėvynės“ redaktorius ir S. L. A. orga-no atstovas. Trumpai ir logiškai patėmijo apie svečius iš Lie-tuvos ir rinkimą aukų. Sako: „Kvailas tas, kuris eina taisyti sto-gą kaimyno, o jo nuplyšęs“; taip ir su toms aukoms; mes neturime nei vienos savo šalį mokyklos, o rūpinamės apie Lietuvą, ir dar ko kias bus tos mokyklos.

Antgalo Dr. J. Šliupas padėka-vojęs visiems, ir svečiams ir pu-blikai, uždarė vakaro susirinki-mą.

Strauss.

NEW YORK CITY.

Rugp. 29 d. atsiuvo lietuvių ūkėsų Politikos Klubo speciališkos komisijos susirinkimas, pasi-tarti apie įsteigimą vakarinės mo-kyklos ir rengimus viešų paskai-tų. Pirmiausia apsvartė šiuos klausimus: Ar vakarinė mokyklė-lė atneša savo naudą? ar daug rasis lankytojų? Kaip ir kokių būdu įsteigus? kur rasti pinigų šaltinį?

Pasikalbėjus išsiaiškino, jog vakarinė mokykla turi neapčienytą vertę. Daugumas mūsų vien-genių į angliškas mokyklas „esi-lanko, nes nesuprasdami kalbos, neką ir gali pramokti. Bet gy-venti šioj šalyj ir nesuprasti ša-lies kalbos, reiškia būti nebyliu, ir darbavietėse būti kitataučių pastumdėliu. Bet įsteigus savas mokyklėles, su savos kalbos mo-kytojų, galima dešimts kartų daugiau prasilavinti. Nes ko nesu-prant anglų kalboje, paaiškina lietuviškai, ką tas ir tas reiškia.

Lengva tada mokintis, ir drąsiau yra savo žmogaus pasiklausti, kad paaiškintų bile vieną nesu-prantamą dalyką. Pati praktika šitą gana aiškiai parodė, iš perei-tos žiemos vakarinės mokyklėlės New Yorke, kad tas naudinga. Tūli vaikinai ir merginos, — pil-ni energijos, pradėjo lankyti mo-kyklėlę, nežinodami nei vieno žo-džio angliškos kalbos, aritmeti-kos ir tt. Per žiemą eidami į mo-kyklėlę, po tris vakarus savaitė-ję, pasijuto daug prasilavinę. Kurie viengeničiai suakvojo laiką vakarais prie „pantukių“, tie paliko nieko nežinančiai. Lan-kiusieji gi pramoko angliška su-sikalbėti, pramoko šiek-tiek ro-kundų, ir susipažino maž-daug su lietuviška gramatika.

Prieita apkalbėti sunkiausių naštą: iškur gauti medžiagišką paramą? Pirmiausia apkalbėta duotoji klubo instrukcija, kad at-sisaukti į vietines draugijas, ir kad suvienytoms jėgoms įrengti vakarinę mokyklėlę. Trumpai apkalbėjus, pasirodė, kad kun. New Yorko draugijos, kuopelės, gyvos tik iš vardo, nes narių turi mažai, o kapitalo kaip ir nėra. — Būtų tik veltui laikas eikvoti, šau-kiant konferencijas ir tt. Priei-ta prie to, kad reikia surengti linksną vakarėlį naudai mokyk-los, su dainomis, deklamacijomis, skrajojania krasa, laimikiais, do-vanomis ir šiaip su įvairiais žais-lais, lietuviškias šokiais ir tt. Nutarė minėtą vakarėlį surengti ant 30 d. rugsėjo. Taipgi nutarė pasiūsti pakvietimus vietinėms ir apylinkės draugijoms, ant vaka-rėlio. Nėra abejonės, kad šį šven-tą darbą viengeničiai parems, at-silankydami ant vakarėlio, ir pri-duos klubui energijos veikti ir ant toliaus kultūriškame darbe.

Apie prelekeijų rengimą aptarė šiuos dalykus. Kreiptis į Liau-dies Mokyklos prelegentus ir į pašalinius žmones, kurie gali šitą surengti ir paskaityti. Rei-ktų, kad bėgiu vieno mėnesio būtų žinia kas skaitys ir ant kokios tēmos, ir kad paskaitas pradėti su pradžia lapkričio mėnesio. Skaitoma bus kas antras šven-tadienis. Taipgi susižinoti galuti-nai su p. Račiūnu linkui paveiks-lų. Be to susižinoti ir užkviesti vakarėlių pamarginimui dekla-matorkas, solistes, solistus, ir mo-matorkas, soliste, solistus, ir mo-kančius ant bent kokio instru-mentu pagriežti. Žodžiu sakant, užsidavė dirbti, kad paskaitų va-karėliai būtų gyvais ir patrau-kančiais publiką.

Varguolis.

LAWRENCE, MASS.

Rugpjūčio 23 d. čionai buvo surengtos prakalbos miesto di-džiulėje salėje — City Hall. Mat-tą dieną Lawrenceje baigėsi Blai-vininkų Draugijos susivaižavimo posėdis, tat užbaigimui parengta ir prakalbos su koncertu. Tą dieną pribuvo šian miestan ir p. Vanagaitis, kuris pasiprašęs ku-ningų, gavo tame pat vakare pa-kalbėti.

Žmonij susirinko apšėiai, apie 4 šimtus. Pirmiausia kalbėjo miesto majoras; žmogus gana sympatiškas ir iškalbus. Ir jis sužinojęs, kad kokių ten lietuvių esama. Kvietė, žinoma, prie „sa-lančių“. Antrasai iš eilės išėjo kalbėti Pr. Juškevičius (pusme-tį atgal buvęs socialistas ir lais-vamanis, o dabar tų idėjų išsiza-dėjęs). Jis apibriežė Blavini-nų Sąjungos tikslą, kvietė jėn rašyties ir pasveikindamas susi-rinkusius, pakvietė vietinį para-pijos chorą, vedamą vargoninin-ko Deltuvos, kad pradėdant šią iškilnę — prakalbas, pagiedotų

Lietuvos hymną. Choras pasiro-dė (mažas choras, tik 7 asme-nis); sudainavo blogai, vyrų bal-sų visai nebuvo girdėtis, vien tik moterų (keturių). Publika atsis-tojus išklausė.

Potam pasirodė jau minėtas Juškevičius padėkavojo už su-dainavimą hymno ir paprašė kal-bėti kun. A. Miluką. Minimąjį kuningą visi žino, bet aš jo dar nebuvau matęs ir girdėjęs, deltogi šioks-toks noras buvo jį išgirsti. Pirmiausia kalbėjo an-gliškai apie Blavybės Draugiją. Pakalbėjęs apie 5 minutes pradė-jo lietuviškai, bet Dieve galbės nuo tokios kalbos!... Turbūt jo manyta, kad čion, Lawrenceje, lietuvių žemai stovima. Apsirik-ta; čion lietuviai daugiau apsi-švietę negu kur kitur ir svaigi-nančių gėrimų mažai kas tevar-toja, jei geria, tai daugiausia tie, kurie kasnėdį karštai bažnyčioje meldžias, o parėję atsiduria smū-klėje, geria, pešas, etc. Kun. Mi-luko kalba buvo tai juokų brai-žinys, vien tik misys, misluokės, mergos, geria, neduoda ant mi-šių... Polonizmų begalo: „sa-naunas komitetas, džėlos“, etc. Kalbėjo vien, kad tik kuningams būtų gerai, sako, kaip jūs būsite bagoti, tai ir kuningas bus ba-gotas, tai ir bažnyčios bus gra-žios. Abelnai imant kun. M. „kal-bą“, kaip jis pats pasisakė „pa-mokslas“, žmonės tik ūpą su-gadino. Buvo, rodos, vakaran atvykę geresnių kalbėtojų, kurių ir žmonės laukė, būtent kun. Zi-linskis, Urbanavičius.

Toliaus buvo išauktas kalbėti angliškai pačtos viršininkas Lo-uis S. Cox. Kalbėjo lėtai, bet rimtai. Priminė, kad tarp Law-rencio lietuvių daugiausia dar-buojas p. A. Ramanauskas, kad lietuviai irgi neatsilikdami nuo kitų tautų darbuojas prekyboje, amatuose ir tt.

— Bet įžymiausia tarp kalbėtojų rolė turėjo p. Vanagaitis. Apie ką jis kalbėjo, jau mums, manau, visiems yra žinoma. Tas tik rei-kia patėmyti, kad po Vanagaičio prakalbai vietinis klebonas kun. Jusaitis dar nuo savęs kalbėjo apie Prūsų lietuvių ir ragino vi-sus susirinkusius užsiprenumeruo-ti „Birutę“. Pabaigęs kalbėti pats nubėgo salėn ir padėjo rin-kti Van. prenumeratorius.

Taip visos prakalbos ir užsibaigė. Apie blavybę, alkoholio blė-dingumą, nič-nieko nepasakytą.

Rinkta aukos, pasakyta buvo, kad pusę jų bus skiriama Blai-vybės Draugijai, kita pusė Vilniaus Tautiškam Namui. Aukotojų pa-vardės ir sumą pinigų komitetas prisižadėjo pagarsinti laikraš-čiuose.

Protarpjuose buvo pagriežta lietuvių beno keli muzikos gaba-lai ir padainuota. — Publikai reikėtų šis-tas užmesti, ypač už ramų užsilaikyką, kojomis trep-sėjimą ir t. p. Devynios valandos vakaro, o jau žmonės pradėjo iš salės eiti namo, ypač pradėjus Vanagaičiui kalbėti (prakalbos prasidėjo 7:50 val. vak.).

M. B.

NEW PHILADELPHIA, PA.

New Philadelphijos nedidelis miestelis, beveik visas lietuviškas apgyventas; labai čia išsiplatinus girtuoklystė; apšvietimas ant mažo laipsnio stovi; nors yra čia kningynėlis T. M. D., bet mažai kas iš jaunimo tesilanko, nors kningos yra duodamos uždyką skaityti vakare. Sutiksi kokį jau nikaitį, pavadink jį kningynėlį, tuojaus gausi trumpą atsakymą: ar nori kad bedieviu tapčiau!

Rugpjūčio 15 d. buvo šv. Albi-no pūtnikas. Vakare nuėjau pa-

sižiūrėt; paregėjau: susikruvine, be kepurų, vieni jieško pinigų pamestų, kiti guli girti, net baisu pasižiūrėti! Kuningas per pamokslą išbarė, kad tokioj dide-lėj šventėj rengia balius, o aurių kningas tą pačią dieną taipgi pa-rengė parapijos pikniką. Keis-ta — vienas barasi, o kitas rengia.

Čia anglių kasyklose dirba ant nedėlios po 3—4 dienas. Oras gražus, tankiai palija. Kaip bus biskį šalčiau, žadama surengti lie-tuvišką teatrą, naudai T. M. D. Buvom nutarę prašyti lietuviškų redakcijų, kad paaukotų po kele-tą kningų ir visoms išsiunti-nėjom prašymus. Ačiū, šulau-kėm iš garbingų redakcijų knin-gelių: „Vienybės Lietuvinkų“ pri-siuntė 17 kningelių, „Lietuva“ — 20, „Draugas“ 4; tikimės, jogei ir kitos neatsisakys paremti nan-dingą sumanymą ir prisųs po ke-lias knngeles.

Vaidlonių Stasys.

CLEVELAND, O.

Rugpjūčio 19 d. atsiuvo pra-kalbos. Kalbėtojai buvo iš Lie-tuvos, „Saulės“ draugijos delega-tai kuningai J. Tumas ir K. Ali-šauskas. Pirmiausia kalbėjo kun. J. Tumas, apie patriotybę bei tė-vynės meilę; ragino neužmiršti tėvynės Lietuvos savo širdyse, prisidėti prie kultūrinio pakėli-mo ne tušėiu žodžiu, bet upliu darbu, prisidedant kiekvienam nors po 50c. O kuris išėivių lie-tuvis pasakytų, „kur aš gyvenu, ten mano tėvynė“, nors, sako, Šventas raštas liepia „mylėk ar-timą sako kaip pats save“, bet aš toki brolį nemylėčia ir atstumčia nuo savo širdies.

Antras kalbėjo kun. K. Ališau-skas, apie apšvietą ir „Saulės“ draugijos kursų, ir su kokiū tik-slu atvažiuo į Ameriką... Aiški-no, kad „Saulės“ mokykla įsteig-ta, idant galėtų pasiekti šioji-to-kį mokslą mažamųjų ir bežemių vaikų. „Saulės“ mokykloje yra mokinama svietiški mokslai, o ypatingai prekystės mokinama, idant lietuviai galėtų užsiimti vaizba, kuomet dabar tų užima vien tik kitataučiai, labiausia žy-dai. „Saulės“ mokyklos užlaiky-mui reikalinga pinigishka para-ma. Kiekvienas išėivys lietuvis privalėtų sušelpiti pinigishka po kiek išsigalėdamas. Chicago li-tuviai suaukavo \$4744 (Clevelan-de da nežinoma). Taipgi ragino patiems šviestis, skaityti kningas, laikraščius, vaikus leisti mokyk-lon, kurios yra kiekvienam priei-namos, viešos mokyklos įsteig-tos iš valdžios pusės.

Trečias kalbėjo vietinis kun. J. Halaburdas. Tėma buvo kaip se-nų brolių plepėsis. Žmonės pradėjo juoktis, o kalbėtojas pyk-ti. Štai kaip pasakė: Lietuvos šūnts geresnis gyvenimas, negu Amerikos kuningo; nusibosta be-kalektavojant pinigūs: kalek-tuok, kalektuok. O kun. K. Ali-šauskas iš valdžios gauna algą ir nereik kalektuot... pinigų tūk-stantčius turi. Čion skaitytojas gal pats spręsti, kas kuningui yra mielesnis: ar Dievas dangų ar doleris ant žemės, ir j koki Dievą tiki...

V. Geibis.

SO. WINDSOR, CONN.

Malonu j šį kampilį pažiūrėti, nes farmeriai, kurie užsiima ta-bako auginimu, turi išsitaisę la-bai gražius savo namelius. Tik-ras rojus!

Yra čia apsigyvenusių ir lie-tuvių — 10 šeimynų ir dusyk tiek pavienių. Jų apsišvietimas ne-koksai. Rods laikraščių pareina nemažai: „Vien. Liet.“ 3 egz., „Lietuvos“ 2, „Kataliko“ 1, „Ke-leivio“ 1, „Liet. Ūkin.“ 1 ir „Sau-

lės“ dar tiek, bet jie ilgai išguli krasoje, o ir parsinešę neturi ka-da perskaityt. Miestan nuėjus reikia aplankyti aludes, o namie prekazyruot.

Labai čia prasiplatinus mada loterijų. Turi kas seną laikrodė-lį, sulūžusį dviratį, gauna pas an-gliką netikusį gramofoną ar ar-moniką, tai ir leidžia ant loteri-jos. Daiktas vertas 2—3 dolerių, o surenka nuo 20 iki 50 dol. Na, ir pakelia tada zekvijėles su ala-us baškutėmis. Per traukimus su-važiuoja vyrai su moterimis ir vai-kais. Bjauru ir pažiūrėti, kas ta-da dedasi. Teko man matyt vie-ną tokią šlykščią besiedą. Ištolo pamačiau: vienas kruvinu „val-gymu“, kitos moteriškės kasnin-kai maskatuoja, o trečias visai ne-beturi ant kūno marškinių, ir da-vis rengiasi kažin ką „pamokyt“. Gaila darosi. Netik nuo svetin-taučių apjuoka, bet niekas nežiū-ri, kad ir bedarbės artinasi... Atėjęs pabandžiau užvesti kalbą apie sušelpimą ateivių. Man visi atsakė: „O—o! mes duosim po 10 ar 25 centus, tai tas žmogus, katras New Yorke, da nusipirks sau namus. Amerikoje dabar la-bai daug apgavikų“. Sakau, še, pažiūrėk į laikraštį, kad išrinkta komisija, tai atsakė: „Se imk stik-lą alaus, nelsk į akis ir eik sau po velniū!“

Tai kaip mūsų lietuviai gyve-na ir protauja! Žirnis.

Tev. Myl. Dr-tės reikaluose.

T. M. D. kuopų žiniai.

Dabar Suvienytose Valstijose lankosi p. Vanagaitis, Tilžės T. M. D. kuopos atstovas ir ketina apkeliauti didesnes lietuvių ap-gyventas kolonijas, kad supažin-dinti savo vientaučius su reika-lais ir bruzdėjimu Prūsų Lietu-voje. Jis atvažiuo gana netikė-tai, bet T. M. D. kuopos vis galės ant greito surengti susirinkimus ir tokiu būdu prigelbėti jam pa-sekmingiau atlikti savo uždavi-nį. Kuopos didesnėse kolonijose užprašomos pasirūpinti apie tai, susižinant kaslink laiko su T. M. D. centro valdybos pirmininku arba ir stačiai su p. Vanagaičiu, „Vien. Lietuv.“ adresu.

Kuopos malonės pasinaudoti taja proga ir savo reikalų pa-žadinimui. Mės taip ilgai privers-ti buvome tylėti negalint susi-tvarkyti ir aprūpinti tūlų reika-lų, taigi nors dabar pradėkime sukrusti, kada pasitaiko gera proga šaukti susirinkimus, kur jau nereikia praleisti, nepasirū-pinant ir apie kuopų reikalus dauginant narių skaitlių, plati-nant T. M. D. išleistus raštus, taip pat užsiimant ir kitokiais reikalais, kurie gali būt naudin-gi visuomenei ir T. M. D. vardą pakelti.

V. Daukšys.

T. M. D. pirmininkas.

GANA ILSĖTIS.

Po IV-jam T. M. D. seimui iki šiol išėjosi tos draugijos centro valdyba, išėjosi ir visi nariai, jau tai iš priežasties vasaros šil-to oro ir kitų neparmatomų ap-linkybių. Dabar oras pradeda atvėsti, tad pradėkime jau ka-nors veikti, — kuopose reikia rengti prakalbas, prelekeijas, te-atrus, koncertus ir kitokius do-ro būdo pasilinksminimus, iš ku-rių kaip visomenė, taip lygiai ir T. M. D., kad turėtų pirmoji dviasiką, o antroji medžiagišką naudą. Sakau medžiagišką, t. y.

pinigishką, nes pinigų labai rei-kia, be jų negalėsime įvykdyti paskutiniojo seimo nutarimų, iš kurių vienas, tai išleidimas kun. Jono Žilinsko raštų. Apie jų iš-leidimą, aš manau plačiau pra-neš T. M. D. prezidentas, arba literatūros komitetas, o mums vi-siems privalo rūpėti surinkti jų išleidimui lėšas.

Sulyg T. M. D. įstatų (skyrius XV, paragrafas 3), visos, kuopų ir pavienių narių, metinės mo-kestys turi būt sumokėtos iki va-sario mėnesiui ir išsiųstos centro išdan. Dar daug narių už šiuos 1911 metus yra neužsimokėję, ir todėl kuopų viršininkai malonė-kite sušaukti susirinkimus užsi-mokėjimui užsilikusių mokesčių, ir prie progos nariai galės apkal-bėti kitus pragumus, auksčiaus paminėtus. Taipgi patarčiau nariams, kurie dar neturi, ingyti T. M. D. ženklelius, kurie yra labai dailūs, o prekiuoja tik \$1. Tad ir šio būdu šiek-tiek padi-dinsime draugijos išdą.

Visų narių yra priderystė pri-kalbinti, po kiek galima, naujų narių-kareivių, kurie padidintų skaitliumi T. M. D. armiją ir tuomi sudrūntintų jos jėgas: Pri-imant naujus narius kuopų virši-ninkai nepamirškite apart meti-nės mokesties 60c., reikalauti dar 40c. įstojimo, arba išviso \$1. Nors T. M. D. įstatuose nėra pažymėta įstojimo mokesčio, vienok ji buvo įvesta III-čiojo T. M. D. seimo ir kad ikišiol j tai buvo mažai at-kreipta atidžios, tai dabar tegul būna įvykdoma. Būtų geistina, kad ir tie nauji nariai, kurie pri-sirašydami prie T. M. D. po III-jam seimui mokėjo tik po 60c., kad dabar užsimokėtų ir įstojimą 40c., nes priešingame atsitikime jų negalima rokuoti pilnais na-riais, ir suprantama, kaip tokie, neturės tiesos gauti T. M. D. bū-simų išleidžiamųjų kningų ir už pusę prekės jau išleistų.

Kuopos ir pavieniai nariai, ku-rie dar neturite T. M. D. įstatų (kur podraug yra ir T. M. D. his-torija), pareikalaukite nuo žė-miau pasirašiusio, o gausite.

Delei geresnės tvarkos, siunti-mui metinių mokesčių už žen-klelius, kningas ir tt., tapo atspau-sdinti tam tikri lakštai; todėl bū-tų geistina, kad kuopos ir pavie-niai nariai tuos lakštus vartotų.

Reikalaujant tų lakštų prisiųski-te 3c. krasos ženkleliais, užden-gimui prisiuntimo lėšų, už kiek-vieną 6-tą lakštų.

Beje, sulyg T. M. D. įstatų (skyrius XIII, paragrafas 7), pata-riu, kad kiekvieno kuopa iš-sirašytų sau nors vieną eg-zempliorių organo, kuriuomi dabar yra „Vienybė Lietuvnin-kų“, o taipgi ir pavieniai nariai, idant geriaus būtų galima žinoti apie veikimus ir reikalus tos drau-gijos. Taip gi būtų geistina, kad kuopų viršininkai ir pavieniai na-riai, iš savo aplinkinių parašytų žinutes apie svarbesnius darbus, arba nutarimus T. M. D. reikaluose, kad ir kiti galėtų iš jų kiek pasinaudoti. Visokias žinutes ir šiaip straipsnelius, siųskite p. V. S. Jokubynui, 425 Lincoln str., Rockford, Ill., kuris dabar yra redaktoriumi T. M. D. skyriaus.

J. Žemantauskas.

T. M. D. sekretorius.

ZUIKIS.

(Iš revoliucijos laikų Pabaltijoj.)

Sutemus, Jonas Šlitas sunkiai atsikvėpęs, metė didįjį kūjį ša-lin priekalos ir užsilvėkęs švarką, uždaręs kalvę, ėjo namon.

Užė rudeninis vėjas lietus

blaškė į visas pusis didelais lašais. Miškas stovėjo, kaip kokia juoda, nepajudoma begalinė siena; sunkiai stenėjo...

Priešsavo namų, Jonas pažvelgė į langą, kas ten darosi, ar gyvi namiškiai ir ką beveikia jo mylimoji pačiutė...

Jo žmona sėdėjo už stalo ir kažka siuvinėjo, o mažas Juozukas, padėjęs galvutę ant jos kelių, išsitiesęs ant suolo saldžiai miegojo...

Nusiprausęs savo grįtelėje suodinas rankas, sėdosi valgyt vakarienę; valgydamas jis pastebėjo, kad jo žmona, kuri vis būdavo taip linksma, dabar labai persimainė. Jos veidas buvo išbalęs, akys matoma kokia tai baimė.

— Kas atsitiko? Gal sergi? Gal reikia gydytojaus? — paklausė Jonas moterį.

— Ne, nieko, nereik man, aš esmu sveika, bet... Aš... Ah! Joniuke aš taip bijau! Aš bijau, tau pasakyti... mano širdis neapokamai sopa. Aš...

— Kas su tavim atsitiko, Juliete? Sakyk, sakyk man greitai!

— Ar žinai, Jonuk, šiandien po pietų buvo žandaras. Aš daržė rinkau bulves; jisai pradėjo klausinėti: kur tavo vyras, su kuo jis užsiima, kur dirba, ir kada bus namie. Pasisukino keilius sykiai aplink daržą, ir nu-
kluikino sau ant Bauskės...

Jonas pradėjo ją raminti, kad nieko iš to nebus. Tik dėl atsargumo, jis su pagalba žmonelės surankiojo visus draudžiamus raštus, surišo pundulin, paėmė šautuvą ir keletą revolverių, kurie buvo atnešti jam pataisymui, nunešęs į lauką užkasė žemesna.

Vėlai visi sugulė. Lauke visokiais liūdais balsais staugė smarkus vėjas, blaškė lietuį ir langus. Girdėjosi, kaip sunkiai stenėjo miškas, ir kur ten toli, toli sulodavo šuva.

Jonas tuojaus užmigo; bet jo žmona nemiegojo, tik kartis nuo karto, sunkiai atsidusėdama, var-
tėsi nuo vieno šono ant kito...

Tik ką pradėjo snausti... Beldžiai į duris... Julė pašoko ant lovos, ir pati savim netikėdama, vėl klausėsi: beldžia dar smarkiau. Išlipus priejo prie lango: ant kiemo stovė daugybė ginkluotų žmonių, arklių... Puolė visa baimės apimta prie Jono, žadindama jį, kad keltųsi; o duris tratėjo nuo stipraus beldimo. Girdėtis buvo šaukimai: „otvoryte dverį, skoriej!“

— Jonukai, Jonukai!... kelkis, mes prapuolėme!...

Jonas atsikėlė, skubiai apsilviko rūbais, priejo prie durų ir paklausė: kas čia? Atsiliepė balsai: „leisk į vidų, policija...“

Atidarius, įsiveržė čia gauja kareivių su oficerium, vedama antstolio. Nieko nelaukdami, kareiviai puolėsi prie Jono, drožė nagaikomis, kur papuolė, rėkdami: „oružije jest!“

Netrukus Jonas, visas krauju apšipylęs, gulėjo ant žemės... Antstolis paliepė krėsti visus kampelius. Išvertė viską augštytyn kojomis, išlaužė grindis, bet nieko pavojuingo nerado. Supykęs antstolis liepė Joną areštuoti. Kareiviai apsupo iš visų pusių Joną, skambindami ginklais išvedė laukan, neleisdami atsisveikinti su pačia ir vaikeliu... Susėdė ant arklių, kareiviai liepė Jauni eiti pėkščiam.

Prijojus prie miško, antstolis pasakė kareiviams: „pustite zaica v lies“ (leiskite kiškį į mišką). Kareiviai patarė Jonui, kad jis bėgtų į mišką. Netikėdamas žodžiams, Jonas vos dri-

so pasijudinti. Prijojo kareivis, spyrė su koja į pašoną, sakydamas ir rodydamas į mišką: „bėgk į mišką, mes tau nieko blogo nedarysime; galėsi grįžti namo...“

Jonas nieko blogo nematydamas, puolė į šalį, peršoko per griovį, leidosi kiek turėdamas vieko bėgti į mišką. To tik ir reikėjo. Antstolis, pamatęs bėgant Joną miškan, parodė oficeriui, o šis paliepė kareiviams „strieliai po zaicie“ (šaukit į kiškį)! Pasipylė keletas šūvių, miško tolimoje atsiliepė šūvių aidas. Vėjui praskleisus dūmus, matėsi, kaip pusiau susilenkęs Jonas krito ant žemės. Vėl pasikėlęs pabėgo keletą žingsnių, ir vėl krito, pasispardė truputi kojomis, krūtinė pasikėlė, yt kalnas, nusileido, vėl išnaujo pasipūtė, bet silpniau atkrito ir su tuo paskutiniu atkritimu išleido Jonas paskutinį savo gyvasties kvapą...

Vėjas vėl vis kilo smarkyn ir smarkyn, kaukdamas pušų šakose, tarytum apverkdamas sukritusių žmogų...

Steponas Joniškietis.

KUR GERIAU?

Diena iš dienos girdėtis kviečiant lietuvius amerikiečius: „Grįžkite Lietuvon! Grįžkite tėvynėn! Ten paliko tik seni ir maži. Ten žmonės po tamsybės klaidžioja. Grįžkite ir dirbkite!“ Ir pamįslini žmogus: o gal ir iš tikrųjų būtų neblogai sugrįžus...

Pagaliaus sėdi žmogus ir pradėdi galvoti (sėdint puikiai galvojasi!): Gerai, aš dabar sugrįšiu. Jeigu aš esu neliosas nuo kariuomenės, tuojaus ateina vaitas ir šaltysius, mane suima, suriša ir išveža toli-toli už Kaspijaus jūrų. Ir dirbu aš tėvynei!

Jeigu aš nueinu į kokią lietuvių susirinkimą, atšarpuoja sargybiniui, visus surašo, karštesnius suima ir išveža į Vologdą. Ir darbuokis tėvynei!

Jeigu aš nusiperku kningelę arba išsirašau iš užsienio laikraštį, ir paimu jį skaityti savo broliui kaimiečiui, išgirsta davatkėlę, paskundžia „kur reikia“, ir keliauju aš į kalėjimą, kaip „neištikimas“, „bedievis“. Ir šviečiu aš savo brolius!

Jeigu aš kalbėjau Amerikoje liuososniu žodžiu ir rašiau į laikraštį teisingesnę teisybę, amerikoniškai-rusiškas šnips praneša apie mano parvažiavimą antstoliui, o tas pasirūpina mane pakviesti ant rekolekčių. Ir kur aš iš antstolio namų dar atsidursiu, vienas Dievą težino. Ir gelbju aš savo brolius!

Jeigu aš parvažiuoju ir drįstu neiti į bažnyčią ir išpažinti, niekas manęs neišgelbės nuo kunigėlio rūstybės: jei aš būsiu bernas, tai manęs niekas nesamdys; jei aš būsiu kriauciūns, niekas manęs neprašys siūtų; jei aš būsiu ūkininkas, neis pas mane kuningas kalėdodamas ir visi kaimynai mane ostrakuos; jeigu aš būsiu krautuvninkas, pas mane neis mano broliai pirktu, nes mano tavorai bus „bedieviški“. Tai ir bus mano gerovė!

Ir pamįslini žmogus, kad paukšteliai liuosybėj paaugusiam, sunku begyventi kietkoje. Aš toli nuo tėvynės, — tas tiesa. Bet aš čionai išmokau rašto ir mįslyti. Čia mano minties niekas nebevaržo. Čia aš nesibijau žandaro ir sargybinių, nes kas mano tėvynėje skaitoma už piktadėjęs ir sodinama kalėjimui, čia prie to

verste verčiama, kaip prie doro ir prakilnaus.

Taip, aš gailiu tėvynės ir savo brolių. Bet aš nebegaliu grįžti. Aš nebegrįšiu ten, iki laisvesnis vėjelis papūs, ir neberakis paukštelį į kietkas...

J. Žukauskas.

IŠ KO SUSIDEDA VANDUO.

Vanduo, tai yra medžiaga susidedanti iš 1/8 oxygeno ir 2/3 hydrogeno. Rods yra ir kitokių priemaišų, bet kad jos galutinai dar neištirtos, tai nėra ką apie tai kalbėt. Nors tai sunku tikėt tokiu atsakymui, bet vienok taip yra. Nevisada mes galim tikėti savo akims, nes tankiai galim apsirikt. Antai mes įsipjaunam pirštą ir matom, kad bėga raudonas kraujas. O iš tikrųjų mums se kraujas tamsiai-mėlynos spalvos. Jeigu žmogų pastatyti prieš labai aštrią šviesą ir su tam tikru teleskopu žiūrėt, kaip kraujas per gijas teka, išrodo tamsiai-mėlynas. Pavyzdžiui, mes ir prasta akia matom gijas, jos gi išrodo mėlynos

Kraują raudonu padaro oxygenas, kurio ore taip daug yra, ir vos mes perpaunam kurioje vietoje kūną, ten oxygenas išigriebja, kuris ir permaitina mūsų kraują. Geležis niekad nerūdytų, jeigu prie jų oxygenas neprisigriebtų. Žuvys negalėtų vandenį gyventi, jeigu ten nebūtų oxygeno.

Oxygenas yra medij, žemėj ir visokiuose kūnuose ir be jo jokia gyvybė neužsilaikytų. Mums žinoma, kad oxygenas ir hydrogenas, tai yra gazai: abudu iš jų greitai exploduoja (plyšta); hydrogenas galima užkurti su žiebtuku, bet oxygenas tuom negalima uždegt; jeigu suspaustą oxygeną mesi smarkiai į ką kietą, tai tik tada jisai užsikuria.

Bet jeigu suspaustą (kompresuotą) oxygeną ir hydrogeną liešim į koki indą su uždangalu, ir jį uždegsim, tai jau tada eksplozijos jokios nebūna; tik inde mato si vanduo.

Jau mes iš to matom, iš ko susideda vanduo. Mažai žinantys žmogus — nusijuoks iš tokių išvadžiojimų; bet vistiek, vanduo, tai nėra kas kitas, kaip gazai.

Toki bandymai jau daroma nuo 1861 metų; bet jie buvo be pasekmių; tik paskutiniaisiais penkiais metais oxygeną vartoja kapojimui plieno. Calcium Carbide gazas duoda vos 200° karščio; o jeigu sumaišo su oxygenu, tai apturi karštį 17000°, o su taja ugnia kapoja plieną. Kaip jį vartoja, čia neminėsim, nes labai daug rašymo: vien tik tą turim pasakyt, kad plieną 4" storumo kerta 15" į minutą ko negali padaryt su jokiom mašinom. Hydrogeną kompresuoja lig 2700 svarų, o su juom kerta plieną 3 pėdų storumo, 4" į minutą. Nors tai mažas išradimas, bet francūzas Paryžiuje šį procesą užpatentavo, vėliaus pardavė Baumanville Co. New Yorke, o šiandien tą procesą vartoja kur-ne-kur ir Amerikoje.

A. Vasnėlis.

oklynetis ir minėto laikraščio atstovas p. Hertmanavičius.

— Sosnausko Kantata rengiama pastatyti ant scenos šį rudenį Newarke, kur tenykštis vargonininkas p. Radzevičius žada tam tikslui sumokinti didelį chorą. Perstatyme dalyvausiąs ir brooklynietis giesmininkas p. F. Rimkus.

— Išsiėmė apsigėdimo laisnius šie lietuviai: R. Merkėlis 425 Cumberland str. su Mare Seičute 479 Warren str. B. Kalinauskas 357 Bushwick ave. su J. Kučinskite iš New Yorko. Mikas Purtnis 142 N. 6th str. su Ona Vasiliauskiute iš ten-pat. Adomas Lasinskas 51 Kent ave. su Ona Petkauskiute iš ten-pat.

— Hippodromo teatras New Yorke jau atsitarė. Šiemet lošia čia seriją labai indomiai ištaisyty scenerijų po vienu vardu „Aplink svieta“. Beveik kiekviena pasaulio šalis parodoma ant scenos trumpais spektaklio vaizdais.

— Sulaikyti ateiviai. Antani-na Jagminaitė, 21 metų, atkeliaavo ant laivo „Kursk“ 14 rugpjūčio; ji keliavo pas savo seserį į 225 Colyer str., Maspeth, N. Y., kurios nesurado ir delto Antaniną paėmė iš kaslegarnės Slavonie Immigration Society. — Lietuviai, ūpui užėjus, pakalba ir parašo laikraščiuose apie reikalingumą Ateiviams Namų, bet permažas skaitlius žmonių remia tą sumany-

mą, ir prie tokio rausiškų veiklumo — aukavimo tam reikalui — negreitai dar turėsime savo žmogų kaslegarnėje ir Ateivių Namus. Mat, mums, ubagauti smagiau, negu savistoviai gyventi.

— Piknikai. Pereitą nedėdienį buvo du šaunūs lietuvių išvažiavimai: Gymnastikos Klubo ir Lietuvių Ukėsų Klubo. Šis pastarasis atsibuvo ant Cypress Hills, kur dalyvavo suvirš 500 dailios publikos.

— L. Eremino vakarėlis. Užpėreitą nedėdienį žinomas mūsų veikėjas ant dainos lauko, p. L. Ereminas turėjo šeimynišką vakarėlį, paminėjimui 10 metų nuo savo apsigėdimo. Vakarelyje dalyvavo apie 50 draugų ir pažįstamų, kaip lietuvių taip ir latvių.

KRASOS DĖŽUTĖ.

P. J. Sakui:— Tadas Kosčiūsko (gimęs 1746 m., miręs 1817) yra lygiai gerbjamas lenkų ir lietuvių, kaip narsus kariautojas už Lenkijos ir Lietuvos neprigulmybę Rusijai. Lietuviai juoni didžiuojasi iš dalies delto, kad jis Lietuvoje gimė ir delto, kad jis buvo liandies šalininkas. Paminėtinas jo žygis už liandies liuosybę ir demokratiją, kada 1794 m. išsankė Lenkijoje sukilimą, sumušė ties Roclavičiais rusų generolą Tormasovą ir apšaukė panaikinimą vergijos.

S. Briežiui:— Gaila, kad mes Tamstos pakvietimą į Valparaíso kursus, prasidedančius 19 d. rugsėjo, gavome truputį pervėlai del šio numerio. Visgi indėsime į sekančią numerį.

Visiems korespondentams: — Redakeija neranda tokių mandagių žodžių, kuriais galima būtų išreikšti padėką už toki apstų suteikimą žinių iš lietuviškų kolonijų. Bet labai persiprašo savo draugus bendradarbjus, kad didelė daugybė žinių į šiuos numerius netilpo. Priežastis yra tokia, kad redakeija mažai turėjo laiko visas žinias peržiūrėti ir parengti laikraštį, nes šiomis savaitėmis turėjo daug darbo su išsirengimu į laikraštinių susivažiavimą. Todel, draugai, neapmaudaukite, kurie savo žinučių su laiku laikraštyje nepamatėte, ir malonėkite rašyti kuodaugiasiai žinučių ant tolesnio.

Straussui: — Ačiu, ačiu. Po draug norėtume, kad po laiškeliu „Vagie, kepurė dega!“ leistumėt padėti tikrąją pavardę. Nes jeigu teisybė, tai nėra ko rašyti po pseudonymu. Reikia įvesti mūsų laikraštijon drąsą ir teisingą publicistiką.

P. J. Mackevičiui: — Netilps del dviejų priežasčių: 1) T. M. D. reikalus veda tam tikras redaktorius (V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill.), 2) niekas negali iš Tamstos rankraščio statyti, kadangi jis turi net... beveik aršią pločio! Parankiausias yra rankraštis formato 6—8 colių pločio.

Farmeriai, Darbininkai,

kaip ir visi žmonės, dirbantieji rankomis, tankiai suseraga inkstų ligomis. Kaip tikslai užtėmęsi susilpnėjimą arba koki-nors sugedimą veikime inkstų, įtaką arba puslės, sustiprink tuos organus su pagalba

Severos Gyduoliu del Inkstu ir Jaknu.

50 centų ir Vienas Doleris.

Geras koznoj metu dalyj,

Organizmas tavo silpnėja ir nustoja tvarkos, nes blogai yra gaivinamas reto, nesvaraus ir nusilpusio kraujo. Tokis padėjimas veda prie ligos, bet jį galima perkeisti į sveikatą, jeigu vartoti gyduoles vadinamas

Severos Kraujo Valytojas

Vienas Doleris.

Naujos Gdynes Liga

Nervu nusilpimas yra skaitoma musu laiku liga. Skaitlius sergančių nervu liga nuolatos auga.

Rupesčiai,
Persidirbimas,
Smarkus lenktyniavimas,
Darbas sėdint,
Blogi inpročiai,
Visokie užsikarščiavimai,
Nenaturalinis gyvenimo budas,

Neramybė,
Viršjautrumas,
Baimė,
Nemiga,
Abelnas nusilpnėjimas,
Susierzinimas,
Nusiminimas, Melancholija.

O čia yra gyduole:

Severos Nervotonas

Nuramina ir sustiprina nervus,
Sugrąžina nervams energiją,
Suteikia ramų ir gaivinantį miegą,
Sustiprina ir atjaunina visą organizmą.

Pirk bonkutę šiandie.

Kaina vienas doleris.

Pardavinejama visur pas Aptiekorius. Persitikrinkit, kad tau duoda „Severos“. Del tikro daktaro patarimo rašyk in musu Gydymo Skyriu.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Vietinės Žinios.

Svečiai. Važiuodami iš laikraštinių susivažiavimo Brooklynne apsilankė ant keleto dienų „Lietuvos“ redaktorius p. A. Lalis, pirmiaus mums žinomas bro-

F. A. Sellus: — Dainelės neindėsim, nes ji nėra dainelė.
F. Mikeliūniui: — Apie ateinančių metų kalendorių dar nieko dabar negalima pasakyti.

NAUJI RASTAI

Lietuvos Istorija pradedamosiomis mokykloms vadovėlis. Su paveikslėliais ir spalvotu žemėlapiu. Parašė Pranas. Vilnius, 1912. Pust. 104. Kaina 25 kap.

Sveikatos ir kvėpavimo lavinim's. Lekcija VI. Dr. O. Z. Harnish. Pagal 2-ą angliską laidą lietuviškai perguldė Juozapas A. Zėčius. Seattle, Wash. 1909. Pust. 18.

200 žaidimų kambaryje ir tyrimo ore, su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir spalvotu žemėlapiu. Jau nuomenei dovanėlė. Sutaishė Matas Grigonis. Šv. Kazimiero Draugijos leidinys. No. 103. Seinai, 1911. Pust. 144. Kaina 75 kap.

Margumynai. M. Vaitkaus eilės. Šv. Kazimiero Draugijos leidinys No. 105. Kaunas, 1911. Pust. 107. Kaina 40 kap.

Nejaugi tai bėsi permaina? Juk nieko svieto be permainos neatsilieka. Pati abelons primigties esybė susideda iš permainų. Pagalios vandens susilūdyti negalima be padarymo permainos malkose, be permainos daktų ir maisto nepasidarysi. Suprask, kad ir tavys laukiantis permainų neisvengtinai rūsiai su paprastais dalykų būgiu. Apie vieną tik reikia rūpintis, ydant nepadaryti kankos priešingai tikrai žmogaus primigties, elgties visame kaip ji rodo. — Morkus Aurelius.

Mūsų gyvybimas, tai mūsų minčių pasekmė: jis gimsta mūsų širdyje, išsina iš mūsų minčių. Jeigu žmogus su pūta mįsle kalba ir daro, tai pasakui jį pridurmu. Seka ir kentėjimas, kaip ratas paskui vėžimą traukiančio jausmo posūgis. Jeigu žmogus su gera mįsle kalba ir daro, tai pasakui jį seką linksmybė, kaip niekuomet neatsitraukiantis sesėlis. — Rytų Išmintis.

Leugva nuplėšti padoriam žmogui garbę, lygiai kaip miegantui nužudyti; bet sugrąžinti neteisėgai apkalbėjamam gerą vardą taip sunku, kaip išlyginti prigimtą rauplėtumą.

Protingi žmonės mokinais delto, kad žinot; niekverčiai gi mokinas delto, kad juos kiti žinot. — Rytų Išmintis.

KELIAUJANTI AGENTAI.
Mūsų keliaujanti agentas M. K. Wilkevičius iomis dienomis lankosi Spring Valley, Harrisburg, E. St. Louis, Ill. ir po kitus miestukus. Norintieji galite užsirašyti „Vienybė Lietuvninkų“, ir duoti apgarsinimus ir užsakymus ant knygu.

Siomis dienomis iškeliavo mūsų keliaujantis agentas P. Pilėnas. Pas jį galima užsiprenumeruoti laikraštį „Vienybė Lietuvninkų“, duoti užsakymus ant apgarsinimų ir knygu, kokių tik kas panorė. Keliaus po šias vietas: Albany, Amsterdam, Sheneektady ir kitas vietas.
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

**DIDŽIAUSIS PASAULYJE
TEATRAS
HIPPODROME.**

ant 6th Avenue, tarp 43 ir 44 gatvių.
Siemiet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Apilink Svietą“. Būti New Yorko ir neapilankyti Hippodromo, reiskia būt Romoj ir nematyti popežiaus. Losia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-ty. Geriausios sėdynės \$1. Augščiau — pigiau.

ANT PARDAVIMO STORAS.
Parsiduoda grosernė geroje vietoje, apgyventoje lietuviams; biznis eina gerai; senai išdirbta vieta. Priežas: tis pardavimas, iškeliavimas į kitą miestą. Kreiptis reikia šiuomi adresu:
P. Vainoras,
625 Driggs ave., Brooklyn, N. Y. (26)

PARSIDUODA LABAI PIGIAI.
Parsiduoda T. Lutkevičiaus hotelis ir salionas ant kertės Park ave. ir 6th str., pačiame viduryje miesto, labai puiki vieta del gero žmogaus. Saliono laisniai yra užmokėti už metus laiko nuo 1 d. liepos (July) 1911 metų iki kitos 1 dienos liepos 1912 m. Nedėliomis salionai atidaryti per visą dieną. Pardavimo priežastis — nesveikata. Plačiau dasiznokite pas savininką:
Thomas Link,
Cor. Sixth st. and Park ave.,
Racine, Wis.

KAS TAI YRA „X-RAY“
arba elektros spindulių masina. Kaip kiekvienas daiktas turi gerą ir blogą pusę, taip ir X-Ray spindulių masina.
Jeigu teisingas daktaras panaudoja tą masiną, tad ji atneša didelę naudą, bet jeigu ją naudoja koksai humbugierius-saldra, tad toksai nenaudėlis, tos masinos vardą panaudoja dēlei suvaizdijimo ir apgavystės, vardu kuzios pagarsina žmonėms, — kad su pagalba tos X-Ray masinos, būk atrandęs visokias ligas žmogaus organizme, kas yra visai neteisybė.

Stai kas yra ta X-Ray spindulių masina, kas ją išrado, dēlei ko ir kam ji naudinga, o iš kokios pusės ji yra apgavinga. Tą neapsakomai moksliską masiną išrado Dr. Roentgen'as. Tają masiną turi ir Philadelphiaj M. Klinika. Jos visos vienokią veikmę atlieka, visos vienokiai ir lygiai šviečia, kaip visur vienokiai saulės šviesa. Su toms masinoms vienokią užduotį, vienokią darbą galima atlikti.

Kaip žmogų pastatai po X-Ray spindulių masina, tai po jos veikmę, pranyksta visos drapanos, teip pat visas kūnas ir viduriniai organai, kaip tai žarnos, plaučiai, inkstai (kidnays), rishkas, kas yra žmoguje mikšta, o liekasi vien tik kaulai, teip grynai kaulai, kaip kad gal pasitaikė jums kur matyt Klinikose žmogaus kaulų skeletą ir todėl, tik kaulai o daugias nieko negalima matyti. Rods, po X-Ray masinos šviesa, matyti visoki metaliniai dalykai, kaip geležis, sidabras bei auksas, nes jeigu turėtai ant piršto žiedą, tad bus matyti, kaip ant piršto kaulo žiedas, kaip ant virbalo barkšo, arba kėseniujė sidabrinų bei auksinių pinigų kad turėtumėi. X-Ray masina vien dēlei to išrasta ir pilnai tikslą atsiekia, kad jeigu žmogus turi nulažtą kaulą, įsautą kulką, arba užlažtą peilio gelektę, per bent žmogudžio bjaurų darbą, tad su X-Ray masina aiskiai permatomas kutroje vietoje yra, ir tenais, neriadant kitose vietose dalių kūno, bet staciiai galima išimti arba sutvret nulažtą kaulą. Kada gi žmogaus kūnas-organizmas, nėra sutvertas iš geležio, o kaip viršų pasakytą, kad visos minėtos dalys organizmo-kūno po tos masinos spindulių veikmę prapuola, žinoma tas, ant kurių visokios ligos užpuola, tad tokiu būdu, su X-Ray spindulių masina jokios ligos negalima surasti, nes prapuolus kūnui, ant kurio ligos tik gali užponaviti, nematyti nė tų vietų, kur galėtų liga rastiis ir, viskas išnyksta kaip ūkai nuo saulės spindulių.

Kada gi paskutiniaisi laikais tili humbugieriai saldros, emė plačiai garšintis ir suvadžioti žmones, būk jie su pagalba X-Ray masinos žmogaus kūne suranda visokias ligas kaip vagi, apšvietusi arba Pelėda, tad Philadelphiaj M. Klinika laiko sau už perėgą praserget visumomė kad nesiduotų suvadžioti, ir praneame, kad su tai masina negalima jokios o jokios ligos surasti, ir paaiškinom jau viršų, kaip, kodėl ir ką su tai masina galima padaryti, ir kam ji naudinga ir reikalinga ir kad su ja ne jokią organiską ligą kaip vagi su liktarna arba Pelėda palepse ten sėdinėję negalima surasti.

Todėl, jeigu Jūs matysite apgarsinimą kokio daktaro, kuris tikrina, kad su pagalba masinos tokios surasti žmogaus kūne, nervuose bei kraujuose, plaučiu, ekepnu, inkstu, reumatizmo, neuralgijos, lytiškųjų dalių ligas, kaip dak ar turite džiovą, kojų, rankų, vidurių ir kitas visokias ligas; tikrįs, įkalbinės, kad su masina atras kur ir kokia liga sergate ir kur toj liga sėdi, tad įsitėmykite, kad turite reikala ne su teisingu daktaru, bet humbugierium saldru ir apgaviku ir tokiom daktarui niekame negalima pasitikėt. Net ne mažiausio nesveikumo negalima pavest jam gydyti todėl, kad jisai pasirodo neteisingu ir, vietoj gydymo, dar aršiau padarys kad paskui ir geriems daktarams reikės daug pasidaruot, idant atgriebti sveikata.

Ar mūsų paaiškinimas teisingas, ir jeigu kas abejotų, tad savam mieste aneikit pas bile, koki teisingas, tikrą daktarą, tik ne pas sundaktarį, o jisai patvirtins mūsų žodžių teisingumą — kame Tamsta persitikrinsite.

Kad mums labas visuomenės rūpi, prasergstim nua apgavikų. Philadelphiaj M. Klinika savo ofise turi kaip X-Ray, taip ir visokias Elektrikines masinas, ir gerbia tų masinų išradėjus, bet kaip pirmiaus sakyta, išaiskina žmonėms, ką su joms galima padaryti, o ką ne, todėl čion yra tik pasakymas grynos teisybės, kaip ir daugelyj kitokiuose reikaluose, duoda žmonėms teisingas ir tikras rolas kiekvienam atsitikime atsisaikus per laiską, arba atėjus asabiškai po šiuo adresu:
The Philadelphia Medical Clinic,
1117 Walnut Str., Philadelphia, Pa.

Pirmasis Lietuvių DIENRAŠTIS

Amerikoje
Dienraštis
turės pasirodyt
pirm
NAUJŲ METŲ

kaip
tik bus suspėta
ineiti į
naujus

“KATALIKO” NAMUS
Be skaitlingo
visuomenės pri-
tarimo nebus
galima tas dar-
bas pradėti.

Kas nori
Dienraščio
tegu tuojaus
atsiliepia
laisku

Vertėtų tat visiems
Amerikos lietuviams
tas sumanymas remti
Lietuviams juk rei-
kia turėti kasdien po
ranka žinių skelbėjas
ir kelrodis. Pirmiau
dienraštį leisti neleido
nekurios aplinkybės, o
nudian tas pergalėti ga-
lima.

Kas nori dienraščio
tegu pritaria laišku.

J. M. TANANEVICZE
3244 S. Morgan St., Chicago, Ill.

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.
DIPLOMUOTA
AKUSZERKA

Su daug metinis praktika lignon-
čiuose New York. Priima palages
pas save namuose ir eina kitur, pro-
kė vidutinė. Patarimai dykai.
Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu.
191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.
So. Brooklyn, N. Y.

EMIGRANTŲ SĖLIMO KOMITETO ADRESAI:

S. Jankauskas,
350 Newark str., Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka. 243 Bedford
Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauskas, 120
Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st.
Hoboken, N. J.
Išd. V. Dauncras, 229 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.
Sokr. J. A. Kavaliauskas.

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Telefonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szlupinska-Jankauskiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų,
vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet,
nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: 3254—T—Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas,
pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt.
nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

REIKALINGUMAS VALGIO.

Valgis yra gyduolė, kuria vi-
suomet galite pasitikėti. Jeigu
tik jūs galėsite taip padaryti,
kad lignonis noriai valgytų ir, ką
suvalgys, gerai suvirintų, tai jau
tikrai jo nesveikata pranyks ir
jis greit atgaus savo spēkas. Tai-
gi valgymas yra reikalingas pa-
sekmingam gydymui. Sveiko
apetito pagaminimui Trinerio
American Elixir iš kartaus vyno
yra užvis geriausias. Jis išvalo
vidurius, stimuluoja ir sutvirtina.
Kūnas tada noriai priima
kiek reikia valgio ir perdaro jį
į šviežią gausų kraują, kurs pe-
na išskaido į visas kūno dalely-
tes. Nesuvirinimas, nervišku-
mas, galvos skaudėjimas, dieg-
liai pilve ir žarnose, vidurių už-
kietėjimas su visais jo nemaloni-
mais, nemiga, išblyškimas, stoka
energijos — greit išgydoma
šiuo vaistu, padarytu iš čysto
raudono vyno ir gydomųjų žo-
lių. Vaistų sankrovose. Jos Tri-
ner, 1333—1339 So. Ashland ave.,
Chicago, Ill.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus iš-
tikimas draugas. Norėdami tatau,
kad daugiausiai žmonių draugautų
su gerais laikraščiais, pranešame
visuomenei, jog nuo Naujų Metų
galima įgyti du geru laikraščiu už
prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys tiesiog
pas mus „Laisvąjį Mintį“ ir pri-
sištas mums \$3.00, siuntinėsimė par-
istis mums „LAISVĄJĄ MIN-
TĮ“ ir kaip priedą „VIENYBĖ
LIETUVNINKŲ“

ir gi par metus, kuriu laikraščiu,
atskirai užsirašant, apsieina \$4.00.
Sunku susilaukti geresnės progos,
o kadangi ir šita neilga tebus,
tad pasiskubinkite!

Adresas:
“LAISVOJI MINTIS”
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa

ATSISAUKIMAS Į DRAUGYSČIŲ RASTININKUS.

Visų draugysčių rastininkai teiksitis
prisišyti savo antrašus emigracijos se-
kretoriui šiuom antrašu:
J. A. Kavaliauskas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys,
1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa.
Jo pagelbininkas: J. Kazakevičius,
103 N. Main str., Pittston, Pa.
Raštininkas: J. Zemantauckas,
789 Bank str. Waterbury, Conn.
Kasierius: A. J. Povilaika,
804 Bank st., Waterbury, Conn.
Kningininkas: J. Simanavičius,
331 Barnes str., Plymouth, Pa.
Literatūškas komitetas: J. Laukis,
3001 Farrd str., Chicago, Ill., V. S. Jo-
kubynas, 425 Lincoln str., Rockford,
Ill., J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Pa-
ris, France.

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybė Lietuvninkų“

SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.
Inkurtas 1886 m.

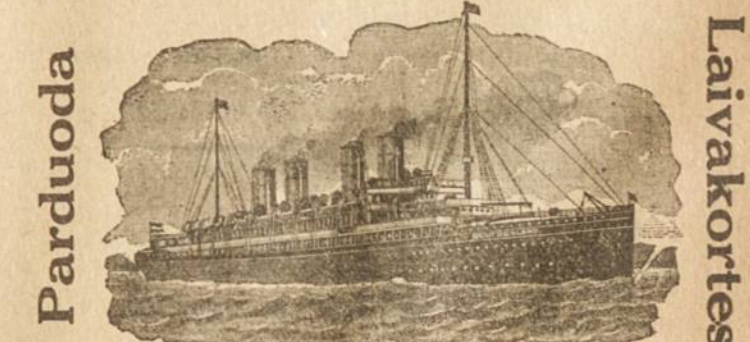
„Vienybė Lietuvninkų“ išsina kas Sereda jau nuo 1886 m.

„Vienybė Lietuvninkų“ radikališkai, pirmieviškai ir bepar-
tyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turis ge-
riausį pasiekimą, „Vienybė Lietuvninkų“ obalsis—teisybę į akis.
„Vienybė Lietuvninkų“ paduoda naujausias ir svarbiausias žinias.
„Vienybė Lietuvninkų“ skaito ne vien darbininkai, bet ir inteli-
gentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieri, nes joje kiek-
vienas randa reikalingiausias žinias. Norintiems matyti „Vien-
Lietuv.“ siunčiame vieną numerį dovanai.

Amerikoje prekiojoja metams \$2.00 pusei metu \$1.00
Užsieniuose prekiojoja metams \$3.00 pusei metu \$1.50

Užsirašant „Vienybė Lietuvninkų“ reikia ir pinigų sykiu
prisišyti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Order“ arba re-
gistruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

In visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.
Padaro aktus rejentalnus su Konsolio paliudijimu.

PARDUODAME TIKIETUS ANT GELEŽINKELIŲ
AMERIKOJE Į PIETIMES IR VAKARINES VALSTIJAS.

Didžiausia krantuve visokiu knygu.
Knygas turime kokios tik yra išėjė iš po spaudos, kaip svietiškos,
teip ir mardų knygos. Žodynų, rankvedžių ir Biblijų.

Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Paukštis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Julian Czapka

Daktaras Tiesu, Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketr. nuo 6—7 vak.
Užsimu provomis Wilkes-Barre ir
Scranton. Teipgi pas skvairas paliu-
dijimus (dovierastis) išrupina Ro-
sijoj ir Lietuvoj.

HASSAK

Korkiniais galais
CIGARETAI

Pamislųk tik! Dešimtas korkiniais galais gero skonio
cigaretų tik už 5 centus. Didžiausia vertė indėta in cigare-
tus. Daugmetinė mūsų praktika ir didžiausia vertė kokia
gali buti. Parduodama visur.

ANT SUDŽIOS

W. Alfred Valentine

B. R. Jones

IŠ WILKES-BARRE, PA.
ant Luzernes Counto.
Piliečiai balsuokit rinkimo dienoje
30 Rugsėjo 1911 m.

VIENYBĖS LIETUVNINKŲ
AGENTAL

BALTIMORE MD.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilėnas, 120 Grand str.,
A. J. Jankauskas, 6 Hudson ave.

BOSTON, MASS.
Julijonas Bukantis, 23 Prospect st.
F. S. Simanskis, 32 Lincoln st.,

BRIGHTON, MASS.
F. S. Simanskis, 32 Lincoln st.,

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr. M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s.

349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.
M. J. Danijonaitis, 3253 S. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauskas, 8745 Escanoba ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 85 A.

EASTON, PA.
Feliks Baulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 -th str.

GRAND RAPIDS, MICH.
J. Garnupis, 653 N. Front str.
E. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway.

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 107 John st.,

HOLYOKE, MASS.
K. P. Simkonis, 7 Columbia st.,

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 415 Middle st.,

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

Tapo paskirtas per Sudą (Court)
PROKURATORIUM

(District Attorney)
ANT DALIES LAIKO.

Dabar storavojasi, idant taptų ap-
rinktas ant viso termino.

Meldžia lietuvių piliečių
balsuot dienoje rinkimų.

Nominacijos 30 Rugsėjo.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambraziejus, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauskas,
% Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
J. L. Grūšas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas, 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaskevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 9 Gorham st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
George Baltrūnas, 1823 N. Main ave.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolis, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemėkas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.

J. Zemantauskas, 789 Bank st.,

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauskas, 121 Green str.

Wm. Kasperavičius,
Box 53 North sta. Providence, N. J.

M. A. Kirtiklis,
69 Danforth str., Portland, Me.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis
FRANAS URBONAS

Visi, kurie įsiekote
sveikatos, galite ją
apturti.
Mūsų aptiekoriaus
vaistai (liekardos) ir
gera roda parodys
tikrą kelią in svei-
katą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone
1831

Nik. P. Zelwis

LIETUVISZKAS GRABORIUS

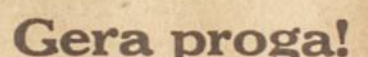
Išbalsamuotojas ir laidotuvių
Direktorius.

Karietos laidotuviams, vėseiliams ir
krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:

1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.

Lietuviai, kreipkitės reikale.

Gera proga!

Geras laikraštis, tai žmogaus iš-
tikimas draugas. Norėdami tatau,
kad daugiausiai žmonių draugau-
tų su gerais laikraščiais, praneša-
me visuomenei, jog nuo Naujų
Metų galima įgyti du geru laik-
čių už prieinamą kainą.

Visiems, kas užsirašys tiesiog
pas mus „Vienybę Lietuvnišką“
ir prisiųs \$3.00 siuntinėsim per
išstisus metus „Vienybę Lietuvni-
šką“ ir kaip priedą „Laisvąją Min-
tį“ ir gi per metus kuriu laikra-
\$4.00 Sunku susilaikyti geresnės
progos, o kadangi ir šita neilgai
tebus, tad pasiskubinkite!

Adresuokite:
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand str.,
Brooklyn, N. Y.

BE PEILIO IR
PAVOJINGŲ OPERACIJŲ.

RUPTURA } Greitai
Išgydoma } Tikrai
VYRŲ, MOTERŲ, KUDIKIŲ. } Visiškai

DIRŽAS PRAŠALINTAS ANT VISADA

Užtikrintas išgydymas nuo rapturos
(abiejų lyčių) seniems ar jauniems, ne-
žiurint kaip seniai ji yra, nenaudojant
peilio.

Dr. O'Malley naujas gydymo būdas
be jokio pavojaus. Nė pjojimo, nė skau-
dėjimo, nė operacijos. Nė sutrukdymo
nuo užsiėmimų. Nereikia diržo kada
išgydytas.

Užganėdinimas užtikrintas. Garbin-
gos padėkavonės nuo garbingų žmonių.

Skaityk šią padėkavonę:

Prizūretojas ant Pennsylvania Gele-
žinkelio kalba sergantieji: Ką jis sako:

Gavau raptūrą prieš dešimtį metų
pildamas. Išleida šimtus dolerių ir išmė-
ginau visokius diržus, bet nebuvo pa-
gelbos kol nemėginau Dr. O'Malley Rū-
pūros gydymo būdo ir džiaugsmingai
sakau kentėjusiems, jog pirmą nuo ken-
tėjimų patulavimą pajutau keliolika
savaičių atgal kaip aš pirmą syk atsi-
sukiau pas daktarą O'Malley.

Jonas W. Bousum, Berwick, Pa.
Prizūretojas Penn. Geležinkelio.

(Selnigrove Div.)
Atsisauk arba reikalauk mano knygu-
tės apie raptūros gydymą: prisiunčiama
dovanai už 2 cent. pačinį ženklį.

Dr. Alex P. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.
Kur rašoma ir kalbama lietuviškai.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš
perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj gali gauti: laikro-
džių, laikrodžių, lenčių, visokių žiedų, spilkų, kofčikų,
kompasų, kryžiučių. Puikiausių armonikų, skripkų, klarnetų,
trubų, koncertinių ir daugybę visokių muzikalių instrumentų.
Gerų britų, visokio skyriaus drukuojamų mašinų, albumų
fotografijoms, gminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir mal-
da-knygių. Gražių popierių gromatams rašyti su puikiais
apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tu-
zinų už 25c, 5 tuz. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaigu kas ne-
turite mano katalogą, rašyk šiadien: prisiunčiam už 5c marškė, o apturėsi mano
Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano
tavoras pirmos klasės, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirt
tavorą daug pigiau kaip kitur. Kvietiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais
ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

TIK KĄ IŠEJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunėli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusi.
74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės,
sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokią svarbią rolę lošia kasdieninė kūno
gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fiziškai ir protškai; kaip per
gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir paigina
gyvenimą. Tas atsiekiamas tik pašvenčiant kasdieną po dešimt minu-
čių ant gymnastikos. Kūnui reikalinga turėti po ranka ir atvejų
atvejais perskaityti. Tas veikalelis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios
rūšies.

VILKU LIZDAS

Apsaką iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulie-
tuvinta A. Vėgėlės. Pusi. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina
jaunuomenės, niekas tiek neįkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų
prakilnių darbų, kaip istoriškos apysakos. Francūzų pakėlė apysakos
Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė angliai išmintingame patrio-
tizme ačiu istoriškais romanais Walter Skotto. Lietuviai da
maža turi istoriškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas“,
„Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina
knyga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir
smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAŽVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanai, garsaus amerikony ro-
manisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusi. 356. Kaina \$1.
Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuočių tautų kalbas, ir turėjęs
visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar
pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų,
kuris pramiegojęs šimta suvir metų, pradėjo ir rado visai naują drau-
giškos surdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir
kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norintai tai didelės fanta-
zijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančių prakilnių min-
čių. Galima drąsiai sakyti, kad šita knyga yra socialistų vadovėlis.
Ją perskaitys žmogus pasisėms sau labai gilių idealų. Ji privalo rasti
kiekvieno lietuvių knygynėlyje.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Klausyk Gero Patarimo

Mokek sau o nekitam randą.

Tas išmintingas ir laimingas, kuris nusiperka žemės sklype-
lį, tokį kokį išgali New Yorke. New York City skubiai eina
visoki pagerinimai, kaip va: tiltai, toneliai (po miestu geležin-
keliai), subway ir kiti visoki įtaisymai dėl palengvinimo žmo-
nėms ir pagerinimo miesto. Per tai čia žmonės ir puolasi pirk-
ti ŽEMĖS ŠMOTĄ prie krašto miesto, ba už 3 ar 5 metų toji
žemė ar stuba pasilieka jau mieste ir tokiu būdu toji žemė pasi-
lieka 7-15 ar 15-ką kartų brangesnė negu perkant kaštavo. Ki-
ta vigada, už 5 centus veža 35 myles, kad ir toli parsieina va-
žiuot, bet ima mažai laiko tik 2 minutes trukis bėga 1 mylę po
žeme. Todėl New York City per pereinus 10 metų žmonių pa-
siddino ant 1031368. Visi žino, kad New York City yra
daugiausia turčių, o daugiausia prasigyneno iš žemės pradėdami
su \$50, o mūs lietuviai sudeda pinigų į žydų bankas ir anie už
sudėtus jų pinigų perka žemę, stato stubas ir nuo tų pačių lie-
tuvų ima randą už jas. Sunku rasti tokią banką, kad neturėtų
žemės New York City, tai todėl lietuviai patys sau neapverčia
tuos pinigų nupirkimui sklypą žemės alia paveda bankom sa-
ve išnaudot. ŠTAI MŪS PARDUODAM EAST NEW
YORK'E Lotus, Stubas ir Namus, namai su puikiaisom įtai-
som, sklepai simtuoti, ant pirmų lubų kuke ir 3 kambariai,
ant antrų 4 kambariai ir maudyklė, zvanai ir šėpos drapanoms
pasidėti, žodžiu sakant viskas puikiai įrengta, parsiduoda tik už
\$3.500 įmokant keletą šimtų ant pradžių, o paskui po biskį, be-
veik su randa galima išmokėti. Taip-pat ir LOTUS parduo-
dam nuo \$450 iki \$750, prie pat krašto miesto, nuo Eleveiterio
tik 3 Bloakai. Čia randasi visoki bizniai, mokyklos, hospitolės
ir t. t. Nuo mūs žemę pirkdami įmoką už Lotą \$10%, o paskui
po 750 kas mėnesis, o jeigu sirgtum ir nedirbtum, procento ne-
reik mokėti už pasilikusią sumą. Visu pakraščiu mūs žemės
Jamaica Bay yra rengiama priepilauka (dokai) per 10 mylių ir
jau per Kongresą Washington D. C. 10 d. Vasario 1910 yra
užtvirtinti plenai ir paskirta 70 milijonų nuo Suvienytų Valsti-
jų ir 40 milijonų New York City. Tai-gi galima tikėtis, kad
ši vieta ateis į didelį brangumą.

Kreipkitės asabiškai arba per laiškus pas mūs reprezentan-
tus: V. J. Šlekys „Darb. Vilties“ išleistojas 119 E. Centre st.
ir J. A. Žemaitis (Vargoninkas) Shenandoah, Pa.

J. G. Alenskas, 80 Gearent Lane, Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinavičia, Auditorium Bldg. Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.

120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint.

PIRMAS LIETUVISZKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darba atlieku

puikiai ir pigiai.

G. BENSON

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyn, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujaisiu būdu ligas vyrų, moterų ir kudių. Specialistas prie ligų
chroniškų (sisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES
ant geriausių ir greičiausių Lai-
vų, keleiviai visados bus užga-
nėdintais.

SIUNČIU PINIGUS

į visas dalis svieto kuo-greičiau-
siai ir pagal pinigų kursą. (Sto-
viu po kaulija \$30.000.)

Telpi Pinigus pirmu kurie
nori pasidėti dėl apsaugojimo ir
ant kiekvieno pareikalavimo juos
sugrąžinu.

PIRMOS KLIAŠOS HOTELIS,
Skaniausi ir sveikiausi visoki gė-
rimai, per tai visados svečių pil-
na, kiekvieną draugiškai ir mal-
niai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,

177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

OMINSKA,
e, CHICAGO, ILL.
irbtuwe tapo
owanota
-MEDALIAIS
iuszkos Poro-
estinga, tei-
rtistiszka iz-

WAUKEE AV., CHICAGO, ILL.